

DOBOGÓ KÖNYV

**- Mese arról, hogyan feledte el és lelte meg ismét
magát ifjú Atilla, a majdani nagy király -**

Írta: Török-Zselenszky Tamás

TARTALOM

Bori nagyanyónak.

Azok közül volt, akikért a Földet megtartják.

„Nem könnyű Isten ostorának lenni, de vannak előnyei az ellenféllel folyó egyezkedés során.

Saját népem előtt azonban nem vágyom hasonló hírnévre szert tenni.

Ha úgy gondolnák, gonosz szándék hajt, nem sokáig tartanának királyuknak.”

/ Atilla beszéde, Wess Roberts: Atilla a hun vezér titkai c. könyvében./

ELŐVEZETÉS

Aquileia a Római Birodalom egyik legbiztosabb bástyája volt. Vízzel körülvett dombon állt, magas, vastag falaival, erős kapuival.

Hosszú hónapokra elegendő készletei és egy katonai tábor is bebiztosították a germán vagy más, ázsiai törzsek ostromai ellen.

Egy napon aztán Atilla és hunjai érkeztek a város alatti síkra. A király a tanácsban bejelentette, minden amellet szól, hogy a csata elmaradjon.

Bár vezérei csodálkoztak, másnap mindenki elindult a Duna és a Tisza felé.

Isten ostora végső pillantást vetett a futni hagyott vadra, mikor is gólyákat látott a tornyok felől a serege fölé szállni.

Mindahány a fiókájával repült.

Megértette a jelet: az állatok a jövőt, az elkerülhetetlent látták.

A hunokat megfordítva hamuvá égette Aquileiát.

Íme, tollat ragadok, és mesét írok.

Tudvalévő, ki volt ő; nagy uralkodó, rettegett, ki más népek felett még Rómát is félelemben tartotta.

Ám a fiúról, akit aztán valami csoda azzá a legfélhetőbb vezetővé tett, semmi sem beszél így ezeken a lapokon kívül.

Ki csak cseppnyit is bölcs, látja, hogy pusztán ésszel, nyersséggel nem lehet főhajtásra bírni a világot.

Essék hát szó a szívről, mely mindezt elérte!

Kérlek, ne háborodj fel, mintha nép csak régen lett volna, hogy szájával legendát támasszon!

Magam is e nép vagyok, s büszkén költök a jövőnek legendát.

I.

Tüneményre leltem.

Gyógyító papunk, mesterem és tanítóm tanácsa nyomán jártam a rengetegben, épp hetedik napja.

Így találtam rá pókhálós, füves, gyérül virágos, dongó-zsongó, tágas tisztása közepén, amint egy rajzolt körben ült.

Vak volt, mégis mintha ismert volna, úgy köszöntött engem... s óh, mennyire csodáltam az erőt, mely oly szépségessé tette!

Jelnek vettem, mellé ültem, hogy kérdezzem, de ő megelőzött a beszédben.

Egyik kezét felém nyújtva, szürkült szemeit a hegyek fölötti alkony derengésére emelve közölte kérését.

- Maradj, és segíts nekem, ifjú jóember! Harcos vagy, érzek!

Nagy az én akarásom, mégsem tudom, miért vagyok! Annyit tudok csak, mióta élek, hogy e helyet el nem hagyhatom! Te vagy az első, ki erre tévedt, szólj róla, milyen a világ!

Aranyfácánok röppentek fel a csendre, mit e halk szavai után hagyott.

Helyet lelni mentek, alsó ágakra elülni éjszakára.

Magára vonta hatalmas, medvebőr takaróját.

Egyetlen viselete volt a bőr, alatta anyaszültül kuporgott.

Olybá tűnt, nincs afféle robusztus medve, amelyé volt, sem olyan vadász, ki győzhetné.

Illón bemutatkoztam, igent mondtam, de csupán reggelig, hisz' vártak a jelek, alant, a sűrűben, hogy megadják gondom gyógyszerét.

- Holnap tovább viszem magam – húzódoztam – gombát, füvet, sólymot kérdezni, megmondanak-e, harcos gyula, avagy az Egy kendéje, papja legyenek, amikor ismét emberekhez térek! Vagy, tán, megférne-é mind a kettő bennem, ha az eget meg nem sértem.

Hollószín haja, mintha sosem kócolódott volna, mintha reggel rendezgette volna simává egy csonttal valami szolgál, földig omlott ültében, a szőrme alatt, hogy porcos térdeit takarja.

Világtalanságában is gyönyörű volt, csak csodálhatta, aki nézte. Szokatlanul viselt körmeit nem tekintve, bármely férfi az örökébe vette volna társul, ő mégis ott feszengett a minden közepén, a semmiben.

- Mi késztet itt maradnod? Mióta töröd itt magad – kérdeztem, hogy megismerhessem, s ő mellkasomra révedve mondta válaszát.

- Tudom, jöhet sötét, de csak fény van, mióta itt ülök. Nem tanítottak, mégis minden eszembe ötlük. Beszélek, emlékezem, pedig ma reggel születtem. Míg nem jöttél, csupán érezhettem, gondolhattam, hogy nem csak én vagyok, hisz' a

szőrmét adnia kellett valakinek, a késztetést, hogy el ne menjek, táplálnia kellett valakinek. Nincs atyám, anyám, mégis élek, soha sem láttam, mégis tudom, hogy vak vagyok. Ahogy a fény erősödött, úgy erősödtem, ahogyan gyengül, úgy gyengülök, s egyre többet érzek, tudok, emlékezem; életre, mintha én éltem volna, tettekre, mintha én tettem volna azokat. Éhezem, de hasztalan ennem, szomjazom, de minek is innom! Mindent tudok, de nem értem. Talán veled teljesül a világ – sóhajtotta.

Egyetlen könny gördült le bal szeméből, s felém emelte másik kezét is.

Fogadtam, mintha vezetném, mintha indulnánk valahová.

Rajzot vettem észre a könyökhajlatában.

Khemetből jötteken láttam hasonló betűt, pár éve, amikor nagybátyám, áruba adva engem, kormányzást, nyelvet, hadakozást tanulni, Aetiusért váltságba Rómába űzött.

A fiú jött helyembe, minket kiismerni, tanúul, miként adja róka Roua nyeszlett szívét az ellent szolgálni.

Kifürkészttem hát én is az ő honát.

Így tehettem legjobbul, hisz' még ha szerelem lett volna is, hogy boldogságunkra vált volna a mérhetetlen öntárulkozás,

de fortély volt csupán, s első a lépések közül, amelyek minket széleszteni akartak.

- Jel van kezeden, nővérem. Tudsz-e felőle, mit üzen, mely tájak hírnöke – tértem társamhoz e kérdéssel, kikölkentve magam a sajgató hazagondolásból.

Többannyiszor jobbnak tűnt az árulás ügyénél az akkor élém tárult, nagy titkot fürkészni.

Gyanúm volt ugyanis, hogy varázslattal lehet ütközésem.

- Tőled hallom csak, ha megláthatnám, hiszem, emlékeznék – mondta.

Figyeltem őt, haja több évnýt nőtt, arca öreggé lett, körmei, kezén, lábán körbetekeredtek.

Tejfogai, kihullott szőrszálai körüle heverték a porban.

- Beszélek hát én, talán bennem felismered magad – határozta, és tűzrakás közben sérelmeim, vágyaim, kérdéseim szavait szabadon elengedtem.

Mikor az égszemű, szőrmébe bújásából a lángok fénye és melegsége felé tárta fel egész magát, egy koszos gyíkhoz volt hasonlatos.

Soha nem voltam szánakozóféle.

Nincs tisztább, egyenesebb a vadnál, s nem láttam vadat, mi sajnálta volna magát.

Kacagtam inkább, persze mélységes tisztelettel, s nem árultam el, hogy kinézete miatt.

Ki voltam én, hogy szánjam, ha ő magát becsülettel viselte!

Nem kérte másban segítségemet, hát, maradtam és beszéltem.

- Tudod, királyt akarnak belőlem. Helyükre uralkodnám a törzseket, óljába hajtanám Rómát. Gőzöl bennem a vér, s ki tudja kinek az őstene, még sáfár Roua haldoklásával is ajándékoz éppen. Egy bajom, hogy szívvel sújtott a sors, és elmondom neked, hisz' kinek és hol mondanád vissza, bár tervem van a régi, dicső néppé hívni össze a családokat, mégis szégyellném vérem halálát akarni. Arretium talált meg sokadszor, de most nagy erősséggel az uruki tátos meséjével, s én azóta gyengülök. Szemem látta, miként mosta alá egy birodalom alapját pusztán annyi, hogy egy embernek szíve volt. Gyenge vagyok én úrnak, s az a mese tett ilyenné, mert csavar, amint azt egy átoknak kellene. Őseink által vallott, s majd' elmaradt-, feledett hitünk emlékezete, amit tanít. Egy pártos ős esetével igencsak egységes a Iesuának mondott históriája. Átala ihletett lehet. Ő, az Izzó, a Boldogasszony királynénk fia lehetett a saját, ferdült meséik hőségé. Évezredek távolában viruló szép kor elevenedik előttem, az

összetartás, és nem a mai szétszéledés kora. Földön járó igazság, világosság ideje; jó vezetők napjai, visszavágylak! Homlokomat ráncolom, nem tudom ki legyek, az, aki voltam, az, aki lehetnék, vagy hagyjam-e a szívemet beérni, és váljak a láthatatlannak remetéjévé! Bosszúnak, hadaknak, parancsnak ellen tesz a förtelmes jóság, s így átadni neki magamat nem akarom. Úr a testemen; mint betegítő szerelmek, úgy gyönyörködtet. Elveszi figyelmem és akaratom. Szeretni szólít a becsület harca ellenében, s szintúgy hiszek szavának. Ó, hát ez meg az én szemeimet borítja köddel, így vagyunk mi egy pár, kedves. Nem tudni toldva, vagy híján vagyunk-e az elégnek. Mily rátarti az ember, mert, van bent, fönt Ősten, de, miért gondoljuk mindjárt, csak miránk lehet gondja, hogy szólítson, s fura terveihez igazítsa! Jobb dolga, nagyobb reményű embere is akad, miért pont ránk testálja e fölös száz szemet, melytől elveszett nézésünk tükre, de ránk szakadt-méretett a való látása, e nem kívánt képesség! Nem nyavalygok: szitkozódok! Ne sírj velem, ne is neved rajtam! Velem kacagj inkább, égszemű gyíkember, elesett vérem! Ha főzni tudnék, szert kevernék, mely kiűzné emlékeimből a napokat, melyeken készséggel hallgattam az idegent, a saját mennyét magasztalni! Velem neved, úgy majd arra figyelek, s

belefeledkezem! Arikant nyűgöző fürtjei se jussanak eszembe!
Hűtlen, méltatlan senki lánya, csak engem gyötörni szülték, s
mire vezette szándékom, kedvem, mindenem: iránta való
lángolásra! Hitttem, erős vagyok, s mindent ismerő, de senki
maradtam, nővérem, ezt legalább tudom.

E szavakkal csöndesedtem el.

Az est leszállt, ő gyermekképpen figyelt.

Tűnődtem, mit érthet vizzályról, szerelemről.

Más létből derengő képekkel táncolt üres pupillái mögött a
tűzből rávetülő fény.

- Tudok az emberekről – éledezett – s arról, miként lehet
fontosabb egyetlenegy a millió közül. Számodra Arikant az
egyedüli... ahogy mondtad – puhatolódzott.

Segített a hangja.

Kirántott a hévből, mely csak magamra figyelni úzótt.

- Igen, ő az, drága – feleltem. – Nem értem miből merítesz, ha
való, hogy reggel születted. Ám, íme estére vén vagy, így ha ez
meglehet, biztosan azt is elhihetem.

- Nyugtat közelséged – mondta – s mintha félelmeim fogytával
a feledett igazság lakása képződne bennem, úgy tűnnek el a
foltok, s jön elő helyükre a történetem. Beszélj még, akár szórj

szitkot! Hadd engedjem el, ami vagyok, s hadd értsem azt, aki voltam!

Fát adtam a tűznek, s úgy határoztam, arról kezdek beszélni, amit valójában szeretnék mondani.

- Sűrűn szőtt a bejárt ösvényeim szövete; egy álmának élő ember meséje, aki szegény, mégis gazdag, hiszen a lelkében mindene megvan. Regék, zenék, melyeket szeretnek, bár ugyanúgy nem értenek, mint az átadójukat. Kik rám tekintenek, azt látják, ezer ember barátja, ismerőse, minden tanács közepe vagyok, de arról, hogy mégis milyen egyedül ebben a bolond forgatagban, még Arikant, kinek segítő kezét, éltető csókját kértem, sem akar tudomást venni. És igaz is, hogy nézne ki, ha egy példaképükül emelt, első tátosról kiderülne, hogy ember!

Ha nincs, akiben hihetnek, értelmetlenné válik a létük, így a testbe költöztetett lelkiismeretükként, valami fércelt megváltónak, ha meggebed is állandóan a kereszt-, mint életfára, mint éteri trónra szegezve kell a szemeik előtt díszlenie. Mi, akik nem szemmel látunk, örültek sorsára adatunk, hiszen nem vagyunk próféták, mégis muszáj volna engednünk, hogy annak tekintsenek, ha nem akarjuk, hogy tenni képes magunk helyett, nemzetségek öngyilkosságát

celebráló, önjelölt hadvezérek válasszanak maguknak kesztyűsbáb-királyokat, akik csak a vészbe és végbe vezető út fejedelmei tudnának lenni. El kell érnünk, ha már ember kell a trónra, jó ember legyen. Ámde milyen a jó ember! S ha lesz is, nehéz dolga lesz. Beszél, de nem mondhat el mindent, csak amit testvérei még megértéssel be tudnak fogadni. A teljesség tudása, bennük, mint a mennykő, szétégetné testük finom szerkezetét. A szavak csak megrontói, tolvajai a teljességnek, mégis szólni kell, hisz' meddig lehetne legelől valaki, aki nem akar ott lenni, valamint nem beszél és nem is tesz semmit.

A nép lovat és kardot követ, szükségét és kint ért meg, zajból, aranyból és félelemből él, cirkuszért, kenyérért küzd, pedig a valódi fejedelmek a nyugalom fejedelmei. Ó, Hellas demokráciája, elvesztél, ha maga a nép nem a jóság és értelem népe! A többség emel példaként vezért, s a többség mindig együgyűbb. Magukhoz mértén választanak, s ezért csalódnak minduntalan. A valódi vezérek nem uralkodnak, hanem a tökéletest tartják magukban, s méltóságuk nem örökölt rang vagy betölteni szükséges szerep. Azért tisztelik és szeretik őket, mert ők a Földön járó ég, mert ők maguk a tisztelet és a szeretet. Olyanok, mint a dolgok mögötti lélek, -előtti eredet, -fölötti ok. Senki sem sejtji, hogy nélkülük lélegzetnyi ereje sem

lehet. Mindig jár köztünk néhány közülük, hogy meg ne álljon a világ. Ha királlyá lesznek, testük a tróné marad, ám szellemük ott lebben minden tett és történés körül. Nem ők törvénykeznek, hanem rájuk tekintve mindenki önmaga felett. Ezt a fajta valós fejedelemséget csak a látók ismerik. A nép elé, bánjuk, de bábkirály kell. Íme a gyökere a már említett bolond forgatagnak. Úgy szól az ész: ha valaki szent, nem lehet király, s ha király, szükséges, hogy ne szent, hanem erős legyen. Hisz' hogyan hajthatja népe szekerét, akiben nincs meg együtt könyörtelenség és jóság! A való mégis más mellett szól, s azt mutatja, középre kell állni, s érző szívet felmutatva, világolva tartani össze a nemzetségeket. Miként lehetünk egyszerre hadvezérek, s szentek! Roua haldoklik, s a nyáját, mely miatta most már inkább kóborló, eltévedt ökörcsorda, Buda fivéremre és rám kívánja hagyni. Minden engem kér, csak én, Atilla vagyok, aki nem találja magát, aki nem kész minderre. Senki vagyok, kit a semmi királyává hívnak. Nincsenek csak céltalan, Róma által szétzavart, szétcsalt, hitét vesztett senkik, akik senki-nemzetekkel mulatozva, semmivé olvadnak. Íme, én is, pedig a világot bejártam, éppen csak ugyaneddig tudtam jutni, s szintúgy önmagam megtalálni vagyok veled a rajzolt körödben.

Tanítóm tanácsolta kétségem orvoslásául, hogy magam az erdőségbe vessem, s egészítőtül a jeleket keressem, amelyek döntésre vezetnek.

Melyik legyek én: a csendes gerinc és szív, ki a láthatatlan, világi templom lelke, vagy a habzó szájú hadonászó, aki lova, íja, kardja ura, s akit követnek? Ha az első volnék, venném igazi magam, hisz' nincs vonzóbb, mint szeretni! Az Egyet, a legfőbbet vágyva élnék, mindenben őt látva! Budára hagynám, hadd kockázza el a maradványunk, s magamat, bosszúmat levette a világosba adnám! Amíg bátyám urat játszani kíván, úgyis tákol valami országot, miért törjem magam mennynél kevesebb eszmék hajszolásában, s miért tennék néppé értetlen, hálátlan, érdeknéző családokat! Ó, hát mondja valaki, fontosabb-e a mintája a szőttesnél, különb-e a munka a végzőjénél, vagy mind pont ugyanúgy fontosak? Miért akarjak kiállni, jó királyságom bizonyítandó, ha nincsenek, akik előttem jó népségüket bizonyítanák – förmedtem a meredélyekre, s azokon is túlra.

Sértettként hallgattam el.

Csupa szükségtelen mozdulatot tettem, mielőtt nyugtatni próbáltam magam.

Reméltem, beszédem lecsalja múltja takaróját.

- Emlékszik rád a jövő – nyiladozott tovább – ezért feszülsz meg. Mintha lelked, mely örökkévaló és végtelen jelenbe kíváncozó, viselő lenne a változásban székelő szent elkerülhetetlennel. Nézd, már én tudom, hogy kevés nálad erősebb férfi élhet, s te még ma is gyermek akarnál maradni! Nem fűlik tudnod végzetedet. Lám, ezért van, hogy a jövőnek kell emlékeznie rá helyetted! Hurokba fog, húz magához, s nincs ösvény, mi dolgodtól menekíthetne!

- Ím hát, a szerep hatalmasabb az embernél – vélekedtem.

- De annak is megvan az embere – mondta – elvállalhatja, ki nem belé való, de megszakad, elsorvad, s mindenki vele!

Szigorú volt.

Kiegyenesedtem válaszádsomban.

- Világot uralunk mi emberek, s minket meg a félelem ural. Emígy és amúgy is az a fejedelem.

- Belőlem szökik szavaidra – tűnődött – de nem hittem, hogy beléd ugrál át az erdő sötétje, a hegyek rejteke helyett!

Szégyellni kellett volna magam, mégis önleplező mosoly ült arcomra, s mint a színészek, kart kitérve, talpra állva, a fatörzseken táncoló sárgás fények szülte, szökellő rémekre kiáltottam.

- Íme, nézzétek, Atilla vagyok, a szerepek ellen felkelő, ki még félni is elég bátor! S figyelmezzetek hű társamra is, ki, ahogy nézem, megtanult nevetni!

Ránéztem, rámutattam, s ő csakugyan nevetett.

Ekkor történt, hogy mellkasához kapott, s arcán a felismerés csodálkozásával a földre görnyedt.

Mellécsuklottam, kiegyenesítettem levegőért kapkodásában.

- Égszemű! Kicsi halam! Hol a tó, melybe visszadobhatnálak – faggattam gondoskodón.

Fülét, a szívem dobogását hallgatni, mellemhez bújtatta.

Magam is hallottam, amit ő.

Mintha az erdő dobogott volna.

Erre a dobogásra szólalt meg lihegve, mint a jólok a révedésben, ám úgy tűnt, ő éppen megfordítva, a maga világából tekintett át a mi szűkösebb honunkba.

- Atilla, hunok reménye, bolondozni kélt kedvem, s látod, elfogyok. Már mindenre emlékszem. Átok s áldás egyként ül e fejen, magam hoztam magamra, s megérdemeltem. Lám, nappalonként ily okból az árnyak valók, s a valók árnyak, és alatt a földben pihenő lombok fölött, a légben szomjazik a gyökér – kezdte a szomorú szónoklatot.

- Mondd, végre, mit tudhatok rólad – sürgettem arcához közel hajoltomban.

- Éjjelente meghalok, s csakis előtte fertályórán át osztályrészem óhajtott józanságom. Szemem kitisztul, elmém megébred, s a szívem is éppoly tisztaságban marad, mint végig ittlétem során. Ő az egyetlen tanúm, ki helyettem is él, s jegyzi azt, ami éri. Így tudok most mindent elbeszélni neked. Halld: a múlt meg nem változtatható, egyedül a jelenben váltható meg, s ott is csak a szeretet végletek nélküli gyönyörében. Éltem, és értettem ezt a szeretetet, senkit meg nem tudtam bántani. Magam ellen fordultam, mikor a szerelem bánata csillagaim közül a sárba lerántott, a jó ösvényén megbotlottam, társaim bizalmát megbántottam, a szent tudást meggyaláztam. A Nílusban vettem véget életemnek. Zab Keve várt engem, őseink ismeretét, méltóságát visszahozni támasztottak, s én nem váltottam be reményeiket. Tízezer, és még több év óta járnak őrzők itt, hogy az embernek reménye legyen. Még Philae kövei közt játszadoztam, akkor hívtak el, s közéjük tartoztam. Mindent tudok! Mindent tudok, de magamat néztem, óh, mily mérhetetlen az én vétkem! Megérdemlem vezeklésemet – rebegte.

Nem sírt.

Mintha egyke könnyével kimosódott volna a szeme üressége.

Mire teste a leggyengébbé lett, az megtelt a legnagyobb látható erővel és fényességgel.

- Miben segíthetlek nővérem – kérdeztem, remélve, hogy többet megtudok.

Mélyet lélegezve szólt.

- Heru turulröptét nem kísérhetem; semmi értelme életemnek! Egyszer nézhettem, belé is szerettem! Tündökölt, s mire képes a legnagyobb gyönyörűség: a lányszívet fellobbantotta! Égtem, epedtem érte, s tudtam, míg járólény vagyok, szerelmével nem válhatok eggyé. Eldöntöttem: meghalok. Látod, egyszerű törvény, s én balga nem értettem: kicsiny edény volt a leányszív, a lányfej oly mérhetetlen végtelenségnek. Ez van, ha kéregből lett hordóba töltöd a világ borát; nem tarthatja, elfolyik, beissza a szikkadt föld. S ha fatálakon kívánsz az utadon tüzet vinni; átizzik, megszűnik, elég, és szétgurul a parázs. Örökkévaló a lélek, s fájdalma halál után is sajog, mégis szégyenemben, hogy e kövek, fák, folyók ne lássanak, meghalni vágyom, ahogyan kiút az mindenkinek. Ám, mivel tudásban s látásban vétettem, ellöktem életem, most naponta születek újra, tompán, ahogyan gyengeségemhez méltó, s a halált jutalmul meg nem

tarthatom. Ó, ha kiválthatnám magam valamiképpen! Oly régóta kutatom végső perceimet, de nem lelem az egyenlítés módját. E kisebb kört a tegnap végeztével rajzoltam fel, mikor a valódi, nagyobb körről, mely Usiri rajza, elgondolkodtam. Minden tettem ima, hisz' magamban vagyok, s óhajlásom még inkább az. Segítőt kértem, hisz' magamat a végbe nem adhatom, ahhoz gyenge vagyok. Majd kivisz engem ő a körömből, ha nem megy egyszerre, hát minden átkozott napomon, hogy egyet se szenvedjek végig! S most eljöttél, lehet, mert kérésem engedményre talált, így tőled kívánhatom, vidd véghez velem, mit az Egy Ősten részletei végre megengednek! Ha csak ennyit, hát ennyit! Vigyél ki a körből minden reggel újra, míg közeledik, s teljesen össze nem zárul, mert csak akkor válhatok semmivé! Ponttá lesz, s vele végre kialszik a lelkem!

Így könyörgött, s nevét kérésemre sem árulta el.

Úgy vélte, az is csak ide kötötte volna, e szégyenletes léthez.

- Rögtön meghalsz, és még jobban meg akarsz halni – csodálkoztam kérdőre vonva. – Nagy lehet fájdalmad, ez is bizonyítja. Mégis jobb' tetszett az álmodó, égszemű gyíknővér, mint ez a mostani, romjaiba hanyatló, józan szerencsétlen! Beszélj a körről, mit neked rajzolt Usirid, elhaltjaitok

Őstensége! Hogyan tehetted, ha ő a teljesség mindenekre vigyázó keze!

- A völgyben, kedves, a folyónál volt az íve, amikor ide úztettem, s minden napommal szűkebb. Itt jár, már a patakot sem éri, nem sokáig kellene, segíts! Szánj meg, s éjjelektől hajnalokig majd lelkemben élek, Heru szerelmemben gyönyörködöm! Végül megszűnök, lelkem s úgy halálom sem lesz... mindkettőnk megszabadul.

Lassan úgysem volt különbség világok, meg, beszéd s gondolkodás között.

Ily mértékű őszinteség mellett ki is mondtam mindjárt, amit szükségem volt mondani.

- Még ha úgy is van, ahogy szólod, s nem ártó, hátsó szándékkal marasztalsz, mit képzelsz te rólam, ki volnék, hogy őstenségek által szabott jussodat megkurtíthatom! Rám is átkot hozatnál, nem elég a tied? S ha nem érdekelne az átok, ha ellene kiállva megmentenélek, tényleg megmentenélek? Nem hiszed, hogy bölcsek az őstenségeid, s nem büntetnek, hanem oktatnak, hogy magadhoz visszatalálj? Mintha kijelentenéd e siránkozással, hogy az Őstened balog, legalábbis van, amit nem tehet meg! Mennyivel könnyebb azok utolsó ideje, akik gyönyörködnek, agóniájuk csak a testet éri, s

lelkükben, megvilágosulás általi szabadulást remélnék! Te is így tehetnél! Aztán meg, hogyan éreznék, ha úgy kéne tovább élnem, hogy egy csodát megöltem – korholtam.

- Én kérlek rá – erősködött.

- Még ha magad kérsz is rá – folytattam – hogy mérheted a terhet fejemre, hogy valami nálunk több, bölcsebb, nagyobb fölött ítéletet mondjak, s egy igazabb tervet semmivé szakítsak! Aludj el, és álmodj Heruddal, míg én tisztességgel eltemetlek! Imát is mondok fölötted, bár nincs az Egy névtelentől külön Őstenem. Elégedj meg ezzel, mert azután elmegyek mindazért, miért indultam, s megtalálom jeleimet, válaszaimat! Reggelig ígértem, ám de nem leszel már, így imám utánig maradok. Miként adhatnám csak rövid pihenésre is a fejem ott, hol egy felebarátom holttestének már megvettem a helyét!

Elhallgattunk akkor, mert kínokra kezdett állni a szája.

Csak percek múlva tudott felelni.

- Emlékszem a szerelemre, de érzéketlen vagyok, ezt érdemeltem; ebben létezem. Ébred halálomban, elhal napjaimon. Emlékszem az evés-ivás gyönyörére, de elvétetett belőlem az ízlelés, az öröm, s csak felidézhetem azokat. Kínok kínja, ha láttad, s többé nem nézheted, ha emlékszel, de nem

lehetsz biztos, ha érezted, és mégsem érezheted! Aki ismeri a legszebbet, nincs más értékesebb előtte azon kívül. S, ha még azt sem érheti el, amit ismer, s ezt mindennél biztosabban tudja, hát miért kellene életben maradnia! Ítélezünk, szidjuk: Őstent játszik, aki életet vesz el... de nem mondjuk ugyanezt arra, aki erővel tart a létben! Egyik sem különb! Érezd az egyedülként meghagyott szükségemet! A csecsemőt, kit hajnalban e helyütt találsz, vidd messzire innen, ki ebből a körből, míg karjaidból az égbe nem párolog – könyörgött.

Már alig pihegett.

- Ne nehezítsük egymás dolgát – mordultam rá – amúgy se könnyű! Gondoljon mindenki a saját népével; én a hunnal, magyarral, te a csillagokkal! Ígérem, felravatalozlak, s ha holnap tényleg újjá leszel, várni kezdheted valódi megmentődöt. Úgysem emlékszel majd rám, sem arra, hogy bármit is mondtam, vagy megköszöntem!

S azzal tényleg megköszöntem a tanácsait.

Lehunyta szemeit, csigába hajlott körmű kezével a karomat markolva, suttogón intézte hozzám utolsó mondatait.

- A hazámban a holtakat bebalzsamozva adták Anubnak, hogy Usiri honában épen ébredjenek újjá. Úgy tartották, csak a Khemetben nyugókkal történhet meg az újjáéledés.

Mosolyogtat, hogy a honfitársak alig mertek más országba menni, nehogy ott érje őket a halál. Úgy oda a menny – krákogta.

Vért köhögött felneveltében.

- Érdekel, hát elmondod-e, a te Usirid miért pont a mi környékünkön rajzolta meg az okulásod körét – próbáltam ébren tartani.

Cinkos vigyor ült az arcán, csak az oka volt túlzottan láthatatlan.

- Íme, mondom, nehogy annyira tudni kívánd, hogy holnapi magamtól akard megkérdezni: e helyütt dobog a világ szíve. Mondják: akinek a szíve azt dobbanja, amit ezeké a hegyeké, az egész Föld akaratóból, vágyából született, és nagy lélekkel jár majd az emberek előtt.

Így prófétált, s én újra csak biztattam.

- Látod, nővérem, neked kedvező helyre tetted, törődnek veled, visszavárnak az őstenségeid!

Ám mialatt ezt mondtam, ő magát elhagyva az ölembe hullott. Szürkült hajába túrtam, megsimogattam, és lecsuktam a szemeit.

Még elmondtam neki, hogy jó embernek ismertem meg.

Ülve, görnyesztve kötöztem a medveszőrmébe, sekély gödörbe tettem, éppen elfödte a föld.

Kövekkel leptem el, erősen, nehogy állat érhesse.

Nem úgy volt illő, de már amúgy sem Khemetben nyugodhatott, nekem pedig, csak arra volt erőm, képességem.

...

Mindenki máshogy nevezi, képzeli, méri az Őstent.

Mondják, ha tényleg van, mit számít, van-e neve, és mi az!

A félők, úgylis inkább szarvast mondanak a szarvas neve, farkast a farkas neve helyett, mit várhatnánk, ha a legnagyobb neve után kérdeznénk!

Csak nevetni bírtam, arra maradt erőm.

Figyeltem, együtt dobban-e a szívem a hegyekével, de csak az éjszaka neszei köszöngettek.

Ahogy ígértem, nővéremért fohászkodtam.

A mindegy-nevű Egyet kértem, tegye őt nyitottá a világossága iránt, árássa belé magát, hogy egészszé legyen.

Égszeműhöz is intéztem szót.

Mondtam, engedje el az engedni valót, és nyugodjon magába.

Azt is, nyíljon meg, fogadja be a magánál sokkal többet, teljen el étellel, és váljon eggyé velem.

Tettem a tűzre, megfordultam, és arcomat a hajnal első szellőjébe mártva, a fényt derengni kezdő ég alatt elindultam a patak irányába.

II.

Elmenetelemben és aztán visszafordultom után is, szintúgy ott találtam az átkos kör ívét, ahol azt Égszemű sejtette.

Bizony, nem jutottam messzire az erdőnk, no meg vívódásom rengetegében, mikor szitkozódva bár, de végül is engedtem jóérzésemnek, és visszaindultam a sírhoz.

„Odaérek, meglátom, hogy senki sincs, és elfeledhetem” – gondoltam.

Erre lett nagy hirtelen szükségem, s meg is akartam tenni, a nyugalmamért.

Izgalom hatott át, nem lehetett másként; hogyan is mondhatna le bárki arról, akit megszeretett.

Egyel többen lettünk a félelmeimre.

Sokszor annyi időnek tűnt a rajzolóhoz újra visszajutni, mint amennyit lépésre számoltam távolodásomkor.

A talajon vonult ugyan, de nem hagyott nyomot amerre járt, csak átszökött a fűvön, kövön, törzseken.

Vártam és figyeltem, mozdul-e, amíg ott vagyok, s csakugyan vánszorgott, virágról virágra.

Égből aláömlő ítélet-függönyként hatott, s mint a tiszta víz, belé ugrani csalt.

Mindkét lábbal rátapodtam, többször próbálgattam, szemem is lehunytam, remélve a csodát, de újat belőle ki nem csikartam.

Az igazságra viszont, miszerint az embernek hatalma csakis szeretni lehetséges, s amit azon túl cselekszik, már a sorsa tanítása, valamiért igen erőteljesen gondolnom kellett.

Szellem akaratából juthatott eszembe, mert kerültem a magamtól efféle gondolat.

Azonban lelkemre ült e törvény.

A hatalom jelentésén tűnődtem.

Önhitt, ki azt hiszi, tőle van, amit végbevisz.

Mert, tudhat-e bárki csak egy szírmot is arrébb fújni, ha azt maga a szírom, a sorsából fakadóan meg nem kívánta?

Sorsom adja elém a létem dolgát, s én, hogy miképpen állok meg benne, csak abban határozhatok.

Szerepet oszt az égi regélő, s ha betöltöd, ha a szívvel egy útról le nem térsz, a végzeted beteljesül.

Kezdetekkor aláhulltunk, a hetedik, nyolcadik, kilencedik menny kalászai közül egyként, s önvalónk éretlenségéhez épp illő világunkban állapotunk meg.

Azon vagyunk, hogy felsőbb világba jussunk.

Ám, oda nem lehet érdem szerint lépni, csakis odatartozni a lélektől.

Nem él meg a barom a róka testében, amiképp az ötödik világnak járólényei sem illenek a hatodikba.

- Még harcoshoz mérten is merészet gondolok, s hiszem, van az emlegetett hetedik világnál is nagyobb menny. Úgy képelem, minden világba belefér a nála alantabb lévő... így foglalja magába az összeset a legfőbb, legtöbb, legjobb, legteljesebben egész, legfelső! S ha végtelen sok az egymásban terjengő világ, fodraik csókjának melege üti a lyukakat az egek sötétjén.

E szavakkal nyitottam beszédemet, miközben terhemet a kórókhoz vetettem.

Ott ült ugyanúgy, medveszörmében, de most kicsi lányként, nem csapott be senki senkit.

- Azt mondod tehát, hogy az alant lévőek nem érnek a felsőbbekhez, de a teljesebb felsőnek, része minden alatta terülő világ – kérdezte a hangom irányába tekintve, ám előző napiféle vakságban.

Igennel feleltem, bemutatkoztam, mondtam, vándor volnék, megpihennék.

Örvendett, meghívott, s míg meggyőződtem arról, hogy könyökhajlatában megint ott a már ismerős jel, elkezdtem széthordani a sírja köveit.

Ő ismét elmondta magáról azt a keveset, amit tudott.

Jeleskedett a tudásban, de az emlékezés dolgában kérdően merengőnek bizonyult.

Értett, érzékelt, de érzelmek híján.

Rég csodált, ízelt, megélt dolgok töltötték el, de csak hiányuk kínjából építhette, ismerhette fel aznapi önmagát.

Ám, nem úszott még delelőn a Nap – amiként léte délelőttjét élte maga is – de már okos volt, s még a várhatónál is okosabb! Megkérdezte, mit cselekszem oly nagy hévvel, zihálással, s gyermekhez illő szóval feleltem:

- Szellemelek sugallták, kőhalmot találok, s ahol meglelem, ott lesz életem legnagyobb kincse. Íme, a hetedik halom, széthordom ezt is, hátha alatta lesz.

Csak én nevettem, s óhajtottam, az ő éji néhány éber perce bár végig érhetne a nap teljes hosszán!

A gödör üresnek mutatta magát, s én merevre döbbsen mértem végig, tüneményem törekeny termetét, és összes hajlatát.

Mi hív elő, mi ragad el minket... s miből ad-vesz, taszít-vonz,
kényszerít, szabadít, tart össze vagy old fel egy embert!

Hová tért meg, honnan jött elő e szépség, s milyen elfajzott
rettegés hozta törvénybe a ruhát, mely elfedte!

Járnánk benne, ha fáznánk, csatákban tartaná fegyverünket,
de levetnénk békében, jobb időkben!

Szégyellősek vagyunk, mert valaki, régen elsőként felöltözött.

Imádunk rettegni, szégyellni, rongyba bújunk, hogy kényesen
kéjes legyen a vetkőzés.

Tiltunk valamit, hogy izgató, drága lehessen, s mércét állítunk,
hogy erőnkkel kérkedhessünk.

Magunkkal végezni kívánva szítunk háborúkat, hátha valaki
kegyes, mérges lesz, s megöl, mert mi magunkat, hitüinktől
utasítva, meg nem ölhetjük.

Ha a haláltól félünk, az életre fogjuk, ha az élettől félünk, a
halálra.

Ó, félelem... mindenek fölött álló árnyékvető!

Megbolondult anya, ki halálra óvod gyermekeid!

A kis szelek is elhordják gyámoltalan betegeidet.

Ahogy az uruki tátos mondta, valóban szüleink vétkei
munkálnak bennünk.

Ők már rég nincsenek, s még mindig a hibáik parancsolnak.

Világra jöttünket lepő első éveink során, mikor csodálkozó fürkészekként, parancsaikból, tárgyaikból, rezzenéseikből összeraktuk magunkat, a rettegésük ivódott belénk legfőképpen.

Felnőttként sokszor megállunk, s magunkat kérdezzük: miért cselekedtem, amit nem is akartam tenni, mi végre szóltam, amit nem akartam mondani, hogyan történhet épp velem mindaz, ami történik, amikor szándékom szerint én lennék az utolsó, ki erre vágya.

Hát az ő minőségük bújik elő akkor mélységünkéből, és levághatatlan fejű szörnyetegként alakítja az egyébként ránk tartozó dolgainkat.

Drámáink, hőstetteink, árulásaink, vezekléseink képesek csupán ezen eredendő átkot belőlünk kiéletni, s vénné összeaszunk, épp mire tiszták s erősek lehetnénk.

E gondolatok elől menekedtem őhöz.

- Húgocskám, tudsz-e oly varázsigéről, mi egy férfit gyermekké visszafejt, s mielőtt újból összeszőné, kifújja szálai közül a pelyvát, korpát, tetűt meg a porokat? Igézhetnél vele, állnám – szóltam, de tovább is léptem magamban eggyel mindjárt, amíg ő a „sajnos nemet” kimondta.

Megkértem, takarja magát, hisz' ahonnan én jöttem, megítéltek volna, hogy csodáltam fiatalságát, s hozzátettem, bocsásson meg, hiszen az eleim félelme ez, s mégis neki kell miatta lakolnia.

- Ó, a félelmek – felelt – tudok róluk! Nem szükséges óvnod, ifjú vendégem! Nemrég vadkan jött, és semmit nem kezdhetett velem! Nem vagyok sebezhető.

Aggódásom ízet hamar lenyeltem, s az előző estére gondolva megértettem: emiatt nem ajánlhatta a késem útjába magát.

- Pedig bizalmunkat megpecsételő és a játékot keresendő, már kezdtem előhozakodni, meséljünk egymásnak a félelmeinkről! Hisz' oly mérőkőhöz érkezett az ember története, hogy ha valakit ismerni vágyunk, félelmeit kell kérdezzük – magyaráztam neki.

Tenyerével hosszan az avart simította, és sóhajjal élte meg, hogy egy az akaratunk.

Megfogta a kezem, s hangot is adott örömének.

- Ismerni akarsz, én kérni akartam, hogy maradj. Mint jóslat visszhangzott bennem, hogy eljössz, s én tudtam, te vagy az. Épp ilyenek gondoltalak, efféle hangúnak, ilyen beszédűnek, ily forrókezűnek – suttogta.

- Emlékszel rám, húgom – kaptam fel a fejem.

- Honnan emlékeznék? Csak képzeltelek és hittelek. Eljöttél, mint ki álomból ismerős. Arra kérlek, oldj meg, s ha megoldasz, mert nem tudom, ki vagyok, s miért, majd mutass be magamnak engem – mondta.

Bolondozás volt ez a lelkéből, de arca mégis minden vidámságtól mozdulatlan maradt.

Éhsége, szomjúsága, szüksége nem volt, csak úgy felnőtt délutánra, s a remény, hogy lehet, emlékezett rám, ahogy beszéltünk, s figyeltem, kétségbe váltott.

A bőre érzett, de rossz nem érhetette, ezt késemmel magán bizonyította nekem.

Számomra esendő, művi volt kovácsolt tökéletessége... azonban saját mértékeim szerint nem ítélném meg.

Szellemeikhez mérten a Földön volt, emberekhez mérten az égben, de nem jutott ki neki egyik világ sem.

A nagyon távoli keleten sokak versengtek azért, hogy semmit se érezzenek; messze a szenvedéstől feloldódni vágytak.

Róma meg, birtokolni akart, kiélni magát, s mások kínjain elfeküdni megeléggülten.

Ki dönthette ott el, mi jobb: a semmi, a rosszság vagy a jóság! Rossz sem volt, de jó sem, s ha angyal kellett legyen, ahhoz, ha ember, hát ahhoz nem volt hasonlatos.

Gyakran derengett fel, hogy mire kért meg előbbi este.

Azt hiszem, a barátjául szegődő szellemek idézték belém, mert a világnyi lélekhez nem illik az olyasféle gyilkos szándék.

Megpróbáltam segíteni rajta, s reménykedve, hogy csak ártás ellen védi a bűbáj, a haját hátközépig vissza próbáltam vágni.

Reményemet beváltotta, így, kézkörmei után, lábáról is megkezdtém lenyesni kölönceit.

Gondoltam, talán járni tud majd, s bejárhatjuk a köre által meghagyott szűk vidéket.

Ám, amint átvillámlott rajtam a látvány, ahogy kivezetem a körből, a késem nem vitte tovább a körmöket.

- Mi bajod, ifjú, elmúlt a száalmad – tudakolta.

- A vasam csorbult ki – füllentettem – és csak ez az egy van! Követ kell keresnem, hogy az élet csiszoljam. Van-e kedved velem tartani? Ha maradt körmödtől járni tudsz, ketten is mehetünk a „ritka fajta” kőért.

- Viszel, ha nem tudok – egyezett bele – s míg próbálok, rád támaszkodom.

Indultunk is, lassan haladtunk, kart karba öltve.

Majd' minden ereje ráment, hogy a szőrmét magán tartsa.

Elé állva gyengéden le is fejtettem róla.

- Jóságok vagyunk! Saját gyengeségünk okán leplezzük el a másik gyönyörűségét. Járj így, könnyen! Majd töröm magam én, s elfeledem a szavakat, intelmeket, törvényt – mondtam, s továbbvezettem.

Hetek óta először éreztem könnyednek magam.

Lassúság-nagyapa vezetett rá az érzésre.

- Te elhagynád emlékeid, én bár szert tennék néhányukra! Jósággal hajamba vághattál, lássuk, adhatsz-e emlékeket vele – próbálkozott.

- Lelkedben már gyermekként is felnőtt voltál! Beléd parancsolt drámád vörös fonálán vezet. Ha szabadulnál tőle, helyére bármi jó beférne. A győzelemhez vadásznunk kell, s ha hurokba csaltuk bármely foltodat, te nekem adod, s helyére jót vehetsz.

E javaslatomra mélyen elgondolkodott.

- Tudok a vörösről, de, csak ha képzetem is volna róla, cserkészhetném be a szellememet tompa álomba fojtó fonalkígyót.

Segítő szándékkal folytattam.

- Szívünk égbe száll, eszünk visszarántja, s vigyáz, tűzbe ne lépjünk, hasadékba ne ugorjunk. Szívünkben az időtlen, örök, mindennel egy lélek lakik, eszünkben, pedig minden lény

tapasztalata, a világ kezdetéig vissza. Amíg együtt éltünk a természettel, érzékeink élesek voltak, hisz' nem csak vadásztunk, figyelniünk kellett, ha ránk vadásztak. A természet tiszta és jó maradt, s ami rossz került belé: az ember keze és esze nyoma, a természettől való elzárkózás. Talán, ha sorra veszed mindazt, mi embertől lett benned, kiállsz elé, kötelét eloldod, nem marad más végül, csak mi Östentől való, és jószág! Ősi-tisztává szabadulsz – oktattam – aki bújjik, préda lesz. Vadászként lépj az erdőségbe, s úgy minden akként is ismer majd fel! Vadászként lépj be önmagadba is!

- Milyennek képzeljem vadász-önmagam – kérdezett közbe; elememben talált, és örömet soroltam:

- Légy olyan, mint ki az első napfelkeltére néz, s a még ember nélküli világra csodálkozik! A vadász mindig újnak lát mindent, elmarad tőle, hogy bármihez hozzászokjon, és szokásaitól is szabadul. Nem marad egy helyen, s ha vissza is tér, sohasem ugyanazon időkbén. Járatlan útjaival a prédák kitaposott ösvényeit keresztezi. Kiismerhetetlensége áll szemben azok kiismert jellemzőivel. Ébersége keltette reszketését nem hagyja el, csak épp uralja az akaratával. Hogyan lehetne bátor e reszketése nélkül! Őrült, s nem vadász vagy harcos, aki érdektelen! Az éber látó rajtakapja félelmeit, rájuk olvassa,

hogy valótlank! Itt sétálsz, érzed a fűvet, az avar a talpadat simítja. Nehéznek képzelted a járást, de most, hogy szembenéztél félelmeiddel, tudod, lódítottak, és járhatsz! A vadász másik ismérve, hogy rejtőzködik, nem bújik, ahogy a vad! Szembeáll ellenével, néha kergetőzik, de nem menekül. Mindenki hajlama, hogy hamisan hatalmasnak, s félelmetesnek képzeld dolgokat. Ám, amikor szembenéz velük, elillannak a félelmek. A küzdelem természetességében csak izmok és pillanatok maradnak, s eltűnik a képzet, a szó, a gondolat. S a sérüléssel törődni? Még a halálos sebet is arról ismerni meg, hogy nem fáj. Amíg fáj, addig legalább élsz. A halál? Ha nincs utána semmi, minek is félni, ha meg igaz a több világ, hát azért minek! Így van ez, nővérem, mondd, Khemet hagyománya beszél-e arról, ha világot akarsz, tedd félre magad, hogy csenedben, s otthonságodban lakot lelhessen? Kéri-e, hagyd el a szóval gondolást, hogy még belül is hallgass? Hogyan lehetnének világnyi naggyá, ha kuporodott-magunk félfő gondolataival akarunk okosabbá lenni a csönd csuda végtelenjénél! Miként szárnyalhatnánk a gondolat gyorsaságánál is sebesebben, ha beszédünk lassú ritmusának karámjába zárkózunk! – tanakodtam.

Még nem tudta, micsoda Khemet. Csak a sallangmentes tudása volt mindene, de körülmények nem derengtek neki.

- Beszélhetek hagyományról, halálról, betegségről, gyógyításról – kezdte, s miközben viszont-okításomba mélyedt, úgy vezettem a kezét, hogy arca a bokrokhoz érjen.

Hunyorgott a hideg levelektől, csillagszárnyas magokat dörzsölt magáról, egy rigó dalára elmosolyodott, s akkor rám köszönt újabb önmagam, ki háromannyit mosolygott vissza. Tudott mosolyogni! Már délután tudott mosolyogni.

Mintha láthatta volna, még akkor is vigyorogtam, hogy élni biztassam, amikor nagy komolysággal folytatta – Imhotepnek hívták a békében közeledőt, ki a szeretet és jóság alabástrom korsójaként köztünk élt, s létével ezer évek tisztaságát hozta. Minden ember a lélektől jön, de csak kevesek tudják magukat e lélekben éberén tartani. Egy gyermek rohan, míg kimerül, ugrál és repül, mert benne él még az ég, s nem tudja elfogadni kötelékeit. Szokásaink, parancsaink teszik őt rabbá, míg meg nem telik a gonddal, muszájjal, s el nem fakul. Akadnak azonban testben köztünk élő szellemek, kik az eredendő tudásból semmit nem felednek. Őrzőként járnak előttünk, hogy felmutassák életüket, mindig, amikor hanyatlóban a szépség, s eltűnőben a jóság. Elmondják, hogy a világ az Egy

lélekben él, s hogy mindannyian újra megtudhatjuk, amit elfeledtünk, megláthatjuk, amit csak nézünk, átélhetjük, amit csak hiszünk. Az ember, a mennyel újból összekötheti köldöksinórját – nyilatkoztatta ki. Egy név: Imhotep. Erre is emlékezett.

- Változol, ahogy ezekről beszélsz – méregettem – alakít a jószág. Másképp is figyellek, öregszel a délutánnal, de hajad, körmöd nem növekedett. Eszerint reménykedhetünk, amit elengedtél, befogadtál, valóra váltja önnön emlékképét, s Égszeművé válik.

- Öregszem, miért furcsállod! Atila, vagy más nem úgy él, hal, ahogyan én? – csodálkozott.

- Úgy-úgy – nyugtattam.

Kímélni akartam, de túl hirtelen kellett kimondanom ahhoz, hogy tudjam, az-e a jó válasz.

Reméltem, az embert a saját dolgában kell támogatni, nem a miénkben.

Tovább folytatta.

- Tisztává tennél egy halandót... Ne féljen haláltól, fájdalomtól, s egyáltalán? Tolmácsold Imhotep-Esculapius tanát! Csak a változó s a változatlan játszik, az élet végtelen, és nincsen halál. A lét véges, de az örökbe tér meg. Az én véges, de

igyekszik, s a végtelen lélekbe nyugszik. Ez itt az árnyékok hona, s palástja alatt az olthatatlan fény. Aki szívvel közelíti, megláthatja, aki befelé tekint, annak másként is feltárul mindaz, amit addig egyfélének vélt. A felső az alsóval, a kicsi a naggyal: a lélekben azonos. Eme csoda tanúi voltak a te uruki tátosodra tekintők is!

- Bajunk viszont, hogy csodáknak sem hiszünk – vágtam közbe – hisz', ha velünk esnek is meg, féltékeny eszünk meggyőző róla, hogy mi, a szolgálói, nem is éltük át azokat!

- Ifjú vadász, nincs mért megvetned az eszedet – vigasztalt – az tart jó helyen, a változás útvesztőit kiismerve segít, hogy létben maradj! Tanulsz, jegyzel, okulsz. Nem simogatsz semmit, mi fölfalna. Nem akarsz víz alá aludni tégni. Úton vezet, szellemed csatáiban támogat, hogy látóvá lehess!

- Ha rád nézek, tudót látok, mégsem egészet – szítottam – nem lehet cél, hogy teli kódexként üljünk a hegyünk tetején! Miként lesz életté a lapjainkra rótt ismeret?

- A vallók nem hisznek – kezdte a magyarázatát – a hívők nem tudnak, a tudók pedig, míg fejükből szívükbe nem engedik a tudást, nem válnak vele azonossá.

- S ugye, hogyan engedhetnék a szívbe a másik ember nélkül – sugalltam – ímé, nekem segítve beszéled ki a magad gyógyító

szerét! Ha testben nincs velünk az Ősten, hát ember kell, hogy emberré legyünk. Észből szívbe a világ csak szeretve-gyönyörködve ér.

- S, lám, bármily' furcsa – egészített ki – a harc jelentősége is elég nagy ebben! Főleg azé, amit magunkkal vívunk!

Közben „ritka” követ találtunk, tettettem, mintha a késemet élezném, majd, megfoghatta a másik emberről elejtett gondolat, mert az én múltamra tértünk át.

Múlt az idő; órákig beszélgetett.

Mikor aznapi alkonyunk is elért bennünket, elvittem egy helyre, ahová a vöröslő fényt leginkább beengedték a fák.

Mögé álltam, átkaroltam, s egész testét ama fénybe állítottam.

- Ilyen a vörös szín – mutattam neki – vér forrósága, sója, izzó vas, Vulkan bora, pipacsszirom, őszi levél... s ez a naplemente, most. Érzed-e a meleget? Mint az összetartozás. Kedvesünk hiánya, szerettünk halála, áldozat és kín.

- Érzem – sóhajtott – Megrezdült mindenem a változó anyaggal! Ígérem, drámám fonalát majd ilyen színűnek keresem. Törődsz velem, ifjú, igyekvéssel hálálom meg. Köszönöm emberségedet, a sorsnak és neked!

Arrébb álltam, a szürkeségbe, s onnan méregettem, dagadó mellel, mintha én neveltem volna.

Bárhogy is próbáltam rágni-lenyelni az érzést: megszerettem.

Mentem volna, de csak ha őt is vihetem.

Megöregedett, amíg csodáltam, de már erősebben tartotta az élet.

Ekkor történt valami, ami tovább táplálta feloldása ügyébe vetett hitemet.

- Látok, fivérem – szólt boldogan – a vörös színt is látom, olyan, mint a tűz, amit tegnap gyújtottál!

- Csakugyan, ily korán magadra találsz – örvendtem.

- Szeretted, biztosan többé tettel – kiáltotta – ajándéku szánhatták az Elsők!

Kacagtunk, elé mentem, öleltem, lehajoltam, s maradvány körmeit is lenyestem.

Fához bújít, úgy kapaszkodott, illedelmesen tartotta a lábát.

Mesélt, míg munkálkodtam.

- Édesanyámtól hallottam – kezdte – a fák régen az égbe vágytak, felhőkig nőttek, de az eget el nem érték. Mivel helyükről el nem léphettek, kitalálták az embert, s belé szökkentek, hogy általa érhessék el. Így az emberek, valójában nem is emberek, hanem a fák álmái. Ha közülünk valaki egy bizonyos időben az őt álmodó fához talál, és átöleli, eggyé válhat azzal, és a fa lelkével élhet.

Figyeltem is, meg közben el is készültem vele.

Derültem a mesén, de le is lohadt a mosolyom, mert bokáinál nagyon ismerősen mozdult az avar.

- Nővérem, szeressünk, s úgy megvilágosodsz – kérleltem.

- Ne bajlódj velem – csitított – menj a jeleidért! Vétkeztem, nem tudsz megmenteni!

- Ne lépj ki, segíték, megszerettelek – győzködtem.

Megfogtam, s próbáltam lefejtetni a fáról.

- Arikant a választottad – kesergett – légy hű hozzá... eressz!

Bárhogyan feszítettem, lecsúszott róla a kezem. Nem fogott rajta semmi.

- Hű voltam, ő nem az, ő nem becsül s szeret – izzadtam – ő a csaló!

Nyugodt szemekkel tekintett rám, s csak egyet kért tőlem, míg köddé nem oszlott:

- Ha tényleg szánsz, maradj, s amíg tart, már hajnalonként vigyél ki a körből!

Már nem látszott, de még kérdeztem egyet, remélve, hogy hallja...

- Szeretni lenne hatalmad! Visszajöttem hozzád, kíváncsi voltam rád! Te nem vagy kíváncsi rám?

III.

Nem maradtam.

Vadásztam, jóllaktam.

Második napja mérgelődtem, akkor már két nőre vágyódva és fájva-haragudva.

Ha imát mondtam, csak azért volt, hogy kérjem, jöjjön szellem, venné ki a szívemet, úgy én is jól mulatnék!

Nem gondnak vagyok – mormogtam magamnak – hanem tűzhelynek, kiben otthona lehet eme szörnyeknek is! Epekedek, igyekszem, mintha nem lenne tudásom, erőm, látásom, gazdagságom! Egy úr előtt kéretik magukat! Mintha rászorulna a mennyem az alvilágukra! Miért készíteném magam segíteni, míg sorvaszt és felemészt mindkettő! Ki bolond annyira, hogy gyilkosa javára áldoz! Nem segítség saját vesztemet keresni! Miként segítenék, ha megszűnök! Hogyan szeretnék halálomat adva! Bolondság, hisz' azt csak életet adva lehet! S minek adnék percet is ezeknek! Ébresszem őket, hogy lássák áldozatom, szeretetem, szerelmem? Elfogyok, mire látni tudnának, csontomra csodálkozni eszmélnek csupán a hálátlanok! Nem közös az időnk, csak a helyünk találkozott! Várom, s lelek olyat, aki teljesnek lát engem, s akivel az időnk is

közös!

Mintha hessegetném őket, nagyot legyintettem.

További utamon minden szépről Ég szemű jutott eszembe.

Azt kívántam, bár láthatná, felfogná ő is a szépet, s ennek okán, ami mozdítható volt: levél, termés, kavics, pillangó elhullott kék szárnya, a batyumba rejtettem.

Ahányszor így tettem, szapultam magam, s nyugtattam is, hogy emlékbe, magamnak viszem.

Miért törődtem volna valakivel, aki a halált jobban kívánta, mint engem... akinek csak az számított, kire van szüksége, s nem érdekelte, hogy olyanná váljon, akire egyszer majd másnak lehet.

Megszokta a láthatatlan botját, jó neki nem járnia... így ismerik meg! Koldusnak legalább jó, miért teremtsen, mikor abból is élhet, miért vetné le köntösét, hogy építsen! Hajoljanak csak hozzá, akik akarnak, így adóztat; visszalopja, mit jussának gondol, s míg kérte, nem adták. Szenvedjenek vele, csak úgy érzi, hogy fontos! Megmarja, széttépi, enyhébb, ha elúzi azt, aki emberré tenné, elvenné botját, járni tanítaná. Kinek teste sebes, az meggyógyul, de akinek lelkén van mankó, az csak maga változhat. Mert mindenre van varázslat, csakis a lélek érinthetetlen. Ha felébred e lélek egészsége, a test betegsége

is le hull. Arikant az út másik szélé. Míg Égszemű a halálba szeretett, s azért nem érez, ő a semmit sem nélkülöző, mindent megkapó, megszokó és rögtön újra vágyódó. Ő meg, a lét miatt nem becsül, s bár kijátszhatnám, hisz' jó harcos vagyok, nem győzni, hanem otthonra vágyom, s mérkőzés nélkül szeretni! Addig volnék fontos, míg nem tudna megszerezni, s felfüstölve rakna lomjai közé, mikor neki adnám magam. Csak bókjaim vizében fürdeni vágy, de úgy véli, nem érdemlem. Udvarló levelemmel mutatja többnek magát, amint idétlen talpnyalóinak büszkélkedhet gúnyolódva, de nem számít semmijének, hogy egy világ nyugszik a lapokon! Bőségben nőtt, s csak úgy érzi, hogy él, ha jajgat, vagy kínoz. Nem talál módot, hogy az elégedettnél több legyen, azért rombol, hogy a romokból legalább kiemelkedhessen. Boszorkák szereit issza, hogy más világokba utazzon, mert úgy hiszi, másik helyektől függ a boldogság. Úgy nem kell magát sem látnia, és másokra sem figyelnie. Így mérgeződtem, sajnálkozván, mért nem látja senki az irányt, mikor, pedig van út a teljességbe... miért nem találják a már nekik adott otthonukat.

A lelkünkben van az otthon, csak azt kell, meglegljük, s úgy bármerre menjünk is, otthon leszünk.

Kik magukon kívül hiszik azt, bizony nem lelik meg.

Elvárásaiktól űzve elindulnak, de mindenholnan továbbmennek.

Nem tudják, hogy mert bennük nincs jóság, azért nem lelhetik.

Bennük nincs szeretet, nyugalom, otthon, azért nem találják.

Gazdagot keresnek, hőst kutatnak.

Elhagyják az igazi társat is, majd mikor belefáradnak butaságuk csatáiba, odaadják magukat egy érdemtelennek.

Nem megéri érdemtelennek lenni?!

Kacagtam, s láttam, aki ily portékák árusa, vásárlója, arra az ezekre rótt adó és törvény sújt.

Más világ portékáiért emezt el kell hagyni!

Tudtam, mennyemet áldozom fel, ha családra, országra vágyom, vagy néppé tenni akarom a nemzetségeket.

Elvonulni lett volna jó, égben keresni magam, de Róma győzelme lett volna az a véreim fölött!

Remetének menni, családot alapítani...

Ki így, ki úgy vonul vissza, s mindegyik ugyanolyan szentség.

Ám, mire számítsion, aki sorsa szavára, szíve ellenére hadjáratba indul, hogy hunjai el ne vesszenek, más népbe be ne olvadjanak!

Sólyomnak, medvének lenni adom magam, ijeszteni, marcangolni megyek, de sólyomnak, medvének nincs följobb ország!

Személyemet nem tartom kizárólagosnak, de jelölt csak Buda meg én vagyunk, s ha van is még más, ki velem egyre gondol, nem kerülhet végzeteként hatalomra!

Én kell, hogy vesszek, máskülönben vesznek véreim!

Ezeken tűnődtem, mikor csodák csodájára körülálltak a vének szellemei.

Akkor, meglepetésemre, rám mutatva, szónoklatba kezdtek:

„Vállalod, vagy nem, Őstened, az Egy, már döntött. Kell egy korbács-ember, hogy a terv szerint Róma ne lehessen nagyobb, szemtelenebb.”

Ekkor eltűntek, csak a bennem élő képzetük beszélt.

„Atilla, gyermekünk, nem fogod országgá tenni e vidéket! Haláloddal felfordulás támad, és szétesik a rend, amit meghagysz. A dolgod csupán, hogy elérd az emberek szívét! Teremts előbb bennük országot, hogy az a széthullás korában is a szívükben éljen! Teremts legendát, emléket, példát, mely egygé forrasztja őket, s tartást ad nekik! Idősebb fiad lesz Nyugat, fiatalabb fiad Dél, s hosszú út után távoli nemzedék váltja csak országgá a folyók mentét. Ím hát, ez lesz érdemed,

ha végzetteddel kívánsz együtt lépni, de választhatsz nőt, békét vagy remeteséget, ha van, kit jobbnak tartasz minderre magadnál! Annyi csak még: ki nőt keres, családra vágyódik, meg is találja életében, de aki sorsát teljesíti; céljába is ér, és család is adatik neki közben! Íme, beszéltünk, menj utadra” – halkultak el.

Hittem őseimnek.

Lesznek fiaim! Lesznek fiaim!

Percekig csak ezt ismételtem... többet jelentett minden királyságnál.

S mivel csak úgy érkezhettek asszony, ki gyermekeim anyja lehetett, ha mindenkit, s egész múltamat elengedem, a távolból magam elé idéztem Arikantot, hogy tőle is búcsúzhassak.

Mintha holtat szólongatnék, akként beszéltem hozzá, mert bár mindketten éltünk, bennem, körülöttem más volt már a világ.

Elköszöntem, elengedtem.

A sors bodorította felhőinket néztem... hogyan szöktetik tajtékvállukon az éveim darabkáit.

Képzet-országomba csalták a darabokat, a mindenség egyetlen, véget nem érő pillanatában barnuló, örök őszt vigyorgó, nyugalmat kilélegző bükkligetei fölél.

A nagy út után csak a kérdések maradnak, hogy kacsingatásukban megláthassuk magunkat.

Így lesz ez minden korban, békében, háborúban.

Boszorkává rágalmazzuk, pereljük a tiszta-tökéletest, másszor meg fejtegetjük a nem is létezőt, hogy pajzsra emelkedjünk.

Arikant is így tett, minden banyától eltanulta, amit lehetett, de tűzzel üldözött, amikor kimondtam: én látom és tudom az igazságot.

Ezer módon erőltette a fény felé magát, de gyűlölt, hogy én meg csak úgy, erőlködés nélkül a világosságban nyugodva beszéltem, és nem kellett körítés, ráolvasás, szer vagy titok.

„Egy ember nem ismerhet teljességet” – mondta, bénává, csonkát teremtővé kiáltva ki saját őstenségeit... megcáfolva ezzel önnön igyekezete értelmességét is.

Pedig csak hallgatni, megnyílni és gyönyörködni kell, hogy a világ belénk jöhessen, ott lakhasson, velünk együtt lehessen végtelen és örök!

A legszebb, legegyszerűbb a poklokat is átható ég igazsága... ám mindig sok lesz, aki nem érzi magában, s nem hiszi el eme legkönnyebbet.

Nehezít, törvénykezik, számít, határoz, kerít, rejt, titkol, bonyolít, fölösleges körülményt, keretet épít, szenved, fizettet,

szenvetdet, fizet, kínoz és próbál, hogy elhiggye azt, ami ezek nélkül ingyen is mindenki számára megadatik.

Magát nem meri, ezért nem engedi az életbe a másikat sem.

A tudás az ilyeneknek víztükörként mutatkozik meg, míg a látóknak a víz mélyeként, a teljes tisztáknak pedig az egész világgént.

Emezek saját képüktől rémüldöznek, irtóznak, s mást üldöznek.

Amazok elengedik a nézhető, hogy lássanak, és magukba hívják a többet, ha egészülni vágnak.

Szerelmes lettem, végtelent adtam, és sárba hajítottam.

Próbáltam szólni, nem vetélkedni kell az egyetlen helyes célért, inkább szeretni, de csak díjáért folyó harcom fegyverének vette szavaimat.

Az úton lépők drámája, ám az Egy bölcsessége, hogy nem létezik megszelídítés, csakis megszelídülés van. Szép világ!
Szép világ!

Legyenek csak hívők, boszorkák, papok, arikantok! Senki sem tiltja! Míg ők vetélkednek, én csendben a mennyekben leszek!
A magam ügye csak én vagyok! Köpjék le ajándékomat! Mit tudhatnák, miben áll a pillanat öröke! Vagy annak kellene felgyorsulnia előttük, vagy nekik lelassulniuk, a nyugalom nyugalmába állniuk ahhoz, hogy lássák. Nekik elég, ha

felhőtlen eget képzelnek, így akarván elodázni a szent elkerülhetetlent. Úgy hiszik, azzal megszűnik a félelem, eltörlődik a végzet. Nem tudják: elvesznének, ha a végzetet veszejteni tudnák. Sokféle a világ. Egyik csak addig van, amíg létezőnk, a másik egész végtelen, örök éltünkben. Az egyikben nélkülünk is tovább őszül, a másikban azért kapjuk a végső, nagy időket, mert mindenki egyből azokat kapja. Ott nem létezik a múlt. Mese minden király, csata, zsarnok és hős, s a romok, csontok, emlékek már rommá, csonttá, emlékké születtek velünk a napon, amelyen mi születtünk. Van világ, melyben eljátszozgathatunk. Ott a fák teteje virágtól ékes, közepe zöld, alsóbb negyede terméstől terhes, néhány ága pedig utolsó vörössárga levelével télbe ájuló, útját záró aggastyán. Eléldegélhetünk a vacogó fűre hullott emlékgyümölcsseinkkel, a sóval, füsttel örökké tenni próbált, felakasztgatott mindennapjainkkal, az elodázott bókjainkkal, a megélt mondandóinkkal és az elmondhatatlan életünkkel. Rímeiket rakosgatunk, máglya-szerepet szánva nekik, hátha méltó sírunk lehet a belőlük ébredő, élőkre éhes láng.

Hölgyem szerette, mikor azt mondtam, mennyivel többek a verseim, mint én.

Csak most látom, hogy az alázkodásért rajongott.

Kik félelmük és érdekük szolgái: a gyengék, alázkodnak.

Én erőmben nyugodván voltam jó szándékú, alázatos!

Volt méltóságom, s meg is orrolt rám később emiatt.

Felmutatni a verseket... aztán elengedni, hogy a mások szívében kihajtott sarjaikban váljanak többé: ez az útjuk, így értettem, amit mondtam.

A betűk meg a regélő itt maradnak a kínozhatóság medreiben, és éppoly kicsinyek, mint azelőtt.

A másokba jutott sorok lesznek égiekké, mint a megírásuk s írójuk néhány pillanata.

Örökök maradnak, mennyeivé lényegülnek.

Ám lecsukódik látószervünk, kialszik a tűz, eltűnik előlünk a földig leérő és azt is átítató ég, s nem fénylik fel újból, már csak újabb ihletben, vagy ha lehozzuk azt öleléseinkben, egymás szemébe veszős összeolvadásainkban.

A tollforgatók sorsa, hogy kormos gyolcskanóccá sorvadnak, ahányszor lángot hívnak magukra a tiszta, örök tűzből, hogy aztán a láng újfent visszatérjen abba az örök tűzbe, miután láthatták páran a tünde világosságot.

Úgy fogynak, ahogy a tündöklés nő, s beteljesülésükkor utolsó pihéig lobbannak, hogy a láng szárnyán végre ők is egészen ama tűz lakóivá térhessenek meg.

Ha azért zeng a dalnok, hogy a vers végső hazájába vezesse,
mikor hazaér, elhagyhatja a verset.

Aki megérkezte után is vers-mankóira támaszkodik, azt a
mennyben még balognak nézik.

Vigyázzon a madár, mely túl nagy szárnyat növeszt; az tartja
majd a földön!

Ha a vers beteljesedik, nem lesz az külön attól, aki szülte,
hanem ő is maga lesz a vers.

Nem is kell írnia, hogy vers legyen.

Ha a lélek mindent látó, minek beszélnie!

Jóra tekintő ember maga miatt nem munkálkodik azon, hogy
jobbá legyen, nem igaz?

Beszélni, jobbá lenni csak a szeretett másik emberért akar.

Másért sikerülhet is.

Aztán, mikor mindannyian egyet látnak, a beszéd és igyekezet
elhallgat bennük, hiszen értelmét nyerte.

Íme, mi számomra régen kiderült: eltelni jöttünk, hogy elégünk
legyen... de nem unalomig, hanem a tudással azonosságig.

Miként is lenne joga unni bárkinek akár csak egy szót is, míg
azt magában valóra nem váltotta... aztán, mikor már él is a
megvalósulás, hogyan kerülhetne elő az unalom!

S az eltelést követően mi vezethetne el jobban a valóságba,
mint a gyönyörködő szeretet legfinomabb világossága!

Hatalmunk csak szeretni van – megtanultam – és az egészül,
aki bátor gyönyörködni, aki él ezzel a hatalommal!

Sziclák, tanúk, eléjük vetem szakadt köpenyemet; mit törődöm
Arikanttal! Ágra akasztom koldus gúnyám! Felmutattatott a
legszebb, de helyette nem tudhatja senki befogadni! Nem
számít bajnak többé, ha nem szeretnek, csak én szeressek, az a
lényeges! Elvégzem a dolgomat, királlyá válok, népek
alakítójává, sorsuk korbácsává. Szigorú leszek hozzájuk, akár
magamhoz. Lássanak keménynek ellenségeim, s csak az tudja,
hogy a világ barátja vagyok, aki igazán szeret! Azt majd
tudásban tartom, s benne folyvást gyönyörködöm. Eszköz
leszek úgy is, hegyre állított jel, hogy engem szemmel tartva
senki ne tévelyegjen, s mindnek legyen irány, ahová
hazaindulhat.”

Így elmélkedtem, s olyan révbe értem az önfejtésben,
amelyben ismét Égszeműre találtam.

Elég jelet láttam, sorsomba törődtem, nem akartam mást, csak
az egyetlen hatalmammal élni: szeretni.

Csak őhöz menni volt a kívánságom... beszélni vele, nevelni,
ölelni, csodálni, akkor is, ha sosem fogja viszonzni!

Úgy döntöttem, ha bírom, feloldom átka alól, hogy aztán ki-ki a saját életébe térjen.

Ő vissza Philae-be, én pedig kiállni a hegyek tetejére, hogy mindenki lásson.

Leginkább az, akivel fiaink lesznek.

IV.

A tompák az első adandóhoz hozzámennek, a rátarti számítók és az okoskodók meg elengedik maguk mellett az igazit.

Már csak visszanézve jöhetnek rá, kivel kellett volna egybekelniük, s fájhat a fejük, ha az illető elkelt.

Boldogok lehetnek viszont, akik szerények, alázatosak, és a finomságot, csendességet csodálják.

Örülhetnek, mert jóságuk és szelídségük az apró jelet is elhiszi, s így a társat is észreveszi.

Az ilyenek sem magukat, sem a másikat nem bántják, és megbecsülik a keveset is.

Ők azok, akik a lelket szeretik meg, és épp azt fogadják be, akit az ég is nekik küldött.

Töretlen gyaloglásom közepette ilyesmik foglalkoztattak.

Bizakodó minőségemben, csodaváróként lépdeltem Égszemű felé.

Magamra néztem, s leginkább ahhoz a mesebeli emberhez hasonlítottam, aki csodát várni szeretett a legjobban. Ez az ember egyszer meghallotta, hogy van egy fa, amely százévente az örök élet gyümölcsét termi.

Alkalmanként egyetlen gyümölcsöt, s már volt, aki ette, és titkolta áldásos hatását.

Azonban akadtak elmulasztott szüretetek is, mert kevés volt a beavatott, meg aztán ők sem ülhetek ott örökké a hideg sziklaormon, a fát figyelve.

Emberünk sem mozdult a fa mellől, egész életét a várakozásnak szentelte, így szalasztva el az évek, hónapok, napok és pillanatok ajándékait.

Százhárom éves lett, mire virágzott és termett a fája, de amikor a gyümölcsbe harapott, megállt vele az idő.

Azóta is él, pedig ezer év is eltelhetett már.

Egy baj van csupán: hogy százhárom évesként.

Atyám mesélte rég ezt a mesét, de csak felnőttként értettem meg.

Talán akkor is csak egy részét.

Ímé, beleláthat bárki bármibe nagy dolgokat, s építheti tökéletesnek, de csakis azé az igaz társ, akinek az ideje épp jó annak idejéhez, még inkább, ha idejük helyett közös az örökkévalóságuk.

Nem szerencse, hanem áldás, se nem odázható, se nem siettethető; épp akkor lesz közünk hozzá, amikor az időnk s a világunk is közös.

El kell engedni mindent és mindenkit.

Tudás és ember is úgy lehet részünk, ha szabadságában marad meg bennünk, mellettünk.

A szerepek felajánlják magukat, ám attól, hogy elfogadjuk őket, még nem válunk eggyé velük.

Az leszünk, amelyikbe illünk is.

A harcosok és őrzők léte: maradni, nem maradni.

Ezért az egyszerűségért, s a látás csodáiért megfizetnek azzal, hogy elhagyja őket a család, elhagyják a családot.

A családfejek léte otthonos, de megfizetnek érte azzal, hogy a munka szolgálivá lesznek, és nem harcossá vagy őrzővé.

Mind szereppé engedjük magunkat.

Égszemű is rámutatott, egyedül a szeretet nem véget, s az azonosság nem szerep.

Ebből adódik, hogy középen s a legfinomabban rezzen, alig zendül, mégis ott van a hangja minden élőben.

Eggyé válhat vele, ki minden szerepet elenged, és lelkét mindenséggé hagyja szíjjelszökni.

Ekkor nyeri el a végtelent, s őrzősége sem tetteiben, szavaiban rejlik majd, hanem a pusztá létében.

Újból előhozakodom a regeíró hasonlatával, ki a színész fejébe meggyőződést oszt, tagjaiba hős vagy szerény cselekvést, s annak azután az emberiség sorsa hatja át és irányozza tetteit.

Mily nagy és szent dolog, mikor az előadó is csodává fénylik, az író lelkének világolását közvetíti, hisz' az élteti őt magát is!

A magam alakításán gondolkodtam, miképp hozható össze az emberiség sorsával vagy raboskodó kincsemével.

Már majdnem nála jártam, de visszatartott a hirtelen rám települő egykedvűség.

Alkonyatkor megálltam egy patakmederben, a sziklafalak között.

Ezer, meg ezer év alatt vághatta útját a hegy oldalába a folyóvölgybe igyekvő víz.

Mint évgyűrűkből, a falak mélyedéseiből, szeleteiből lehetett tudni, merre kanyarodott régen, hol járta sziklára éhesen a táncát.

Feltekintve, páfrányokat láttam előnőni a hasadékokból, s a magasban, a párkányokon álló hatalmas fák folytatták a kövek éjig igyekvését.

Tucat emberöltő előtt volt kanyarulat nyomán született vájatba húzódtam.

Háromemberes barlang fogadott be éjszakára.

Tüzet raktam a szájához, mellé kuporodtam, és úgy helyezkedtem, hogy fél szemmel még láthassam a csillagokat.

Arretiumban is rájuk néztem fel, mégsem voltak ugyanezek a csillagok.

Itt a sajátjaimként szerethettem őket, ezen a helyen közelebb lehettem hozzájuk.

Izgalmas-játékos érzés volt titkon megbújni a tájban, s tudni, hogy lehetnék akár a királya is.

Homály ült szemeimre, s mint égboltnyi pupillából, tán a Hold mögül zuhant rám az álom.

Ősasszony képében lebbent elém, majd így szólt:

- Sokan vélik úgy, ha az ember ismerhetné a sorsát, elkerülné.

Ám a lélek vérvonalához tartozók, mégis megismerhetik! Atila, dingir lugal pa te si subartu! Legnagyobb szabír, tudod is, miért, hiszen lelkesnek szültek lelketlenek közé! A látó elhagyja félelmét, elengedi magát, és ha teheti, sem kerüli ki sorsát.

Akik jóra tekintés és gyönyörködés útján látják meg végzetüket, átadják magukat, és azonosulnak azzal. Te is képes vagy erre, mert ilyenné engedted magad. Figyeld a patak zúgóinak kavicsait! A túl kicsiket elsodorja a víz. Elkopnak, és hamar feloldódnak, hogy új rétegekbe épüljenek, melyekből sokára lesznek újra hegyek. A túl nagyokat csak óriási esők táplálta zuhatagok billentik ki helyükből. Akadály lehetnek csupán. Ám nézd a közepes kövek, hogyan segítik a sors vizét,

hogyan hagynak nyomot maguk körül! Bár szilárdan ülnek, mégis hagyják, hogy mozdítsa őket a víz. Évek mocorgásából gyönyörű dal éled, és mélyedéseket koptatnak a mederbe. Elkopnak, de nyomaik, gödröcskéik feloldódásuk után is mesélnek róluk. Minden kő elkopik végül, és poraik új hegyekké lesznek, de amíg kövek, csak sorsukat segítve lehetnek oly nagygyá, mint a hegy. Mindegyik fajta ugyanolyan fontos és hasznos a teljes műben, de csak a középben nyugvó, magát elengedő az, amit a lélek a részletek alakítására adhat. Öröm, hogy kérhetlek: a léted során, amíg csak bírsz, középben légy... s felajánlom, ha kéred, felfedem előtted végzetedet! Így szólt hozzám, közel hajolva, s én motyogva, remegve válaszoltam:

- Megtisztelsz, szépséges szellem-nagyanyám! Már tudom a sorsomat. Dolgom, hogy népet teremtsék, de az országot meg nem láthatom, s belőle magam nem részesülhetek. Legnagyobb dühös medveként kell terelgetnem Romulus, Remus kölykeit, de azokat el nem pusztíthatom, földjüket meg nem tarthatom. Kavics leszek valóban, jól van, gödröcske is marad utánam, de míg a sors örvend a gödörnek, az mégis csak gödör marad!

Leintett, áldón, mosollyal, de hirtelen... és válaszolt:

- Középpont leszel, lassan, szabadon. Megállsz, s példához viszonyul a dolgokat alakító nép. Légy a legnagyobb nyugalom, a vihar szeme, mely nélkül nem volna fürgeteg! Ne tervezz jövőt, mert nincsen az! Ne nézz múltat; a jelennel él az is, következményeinek eltartottja, nincs teste, csak ha a magadét adod rá! Boldog leszel, ha megérted, egy nagy ember sem érdemért, magának munkálkodik, hanem unokái világának alapjául adja magát. Él a megértésnek, töltsd be a pillanatot, az is téged, és jó életed lesz! Erősnek lássanak, ne mutass kegyelmet, nem mennyet építesz, hanem utat, melyen gyermekeid odajutnak! Szelíd mackókat karmolnak az idegen félöstenek, könnyen tetszelegnek a bátrak szerepében! Marnod kell, sólymom; sújtanod, és tisztelni fognak! Sajátjaiddal is vigyázz! Ne dögevőket nevelj! A politika... szükséges rossz, de nem a kulcs! Hellas, Róma mérge, cirkusz, altató! Tompít, figyelmet terel: a butákká szórakoztatottak a jó ellen vezethetők! A tespedtek hitegethetők, ocsmány eszmék mellé állnak a koncert! Nektek adjuk portáikat. Üzenj előre, elhagyott földeket perzselj fel! Szajha népség lakja Amor városait. Alapítsd meg a hagyomány-helyőrséget, és perzselj ugart köré a kurvulás kórsága ellen! A lélek érdeme szerint ossz zsákmány-részt, s téged is lelkedért tisztelhetnek majd!

Tudni fogják, hogy tudod, amit tudnod kell. Harcosaid saját akaratukból menjenek veled harcba, ne kényszerűségből! Légy csendesebb, szegényebb mindenkinél, s, hogy ne váljanak iriggyé, adományozz többet, mint amit magadnak tartanál! Jóságért, bölcsességért szeressenek, s példaként tanítsanak a gyermekeiknek! Ne csak erődért, s híredért kövessenek! Szeressenek, mert akit szeretnek, bajban is szeretni fogják! Halld szavam, az első szabir koronája vár! S, nem vagy kivétel; mikor elfeleded mindezeket, megnyílik alattad a föld – adta át a szót arcomba lehelve, szinte orrát az orromhoz érintve.

- Vendégeimet arany tálcáról kínálok, míg magam fatányérról eszem! Ha engem választ Hadúr kardja, ha a jelek arra vezetnek, így lesz, öreganyám – ígértem, s ő elköszönőre fogta.

- Az Elsők vittek Mynos palotáihoz, és Arretium árnyai közé. Azért, hogy döntéseidben túl láthass a karod hosszán, megmutatták neked a világot, s, hogy közelinek érezd mások gondolatát, nyelvekkel ismertettek meg. Eléd adták Sokrates, Ukkama, Tamás, Máni írásait is, Buddha, Ménrót, s a minden előtti tudások tudását... mert hivatásod felől, mindent látottként tudhatsz majd pártatlanul dönteni. Vállalás ez, csak az érzi, akin a súlya nyugszik! Lehetsz Izzó zsarát ustor játszótársa is... meg kell értsd, nem kényszerből; saját

akaratedből kell királlyá lenned! Érdekünk, hogy szabad és bölcs légy. Ezer dolog állhat együtt, mégis kevés ahhoz, hogy a világ korbácsa légy, ha nem vagy bölcs és szabad szívvel megáldott. Ott leszek, mikor megérik benned a válasz és döntesz. Addig is tartsd magadban szavaimat! S most, hogy valóban mindennek tudatában dönthess, ha kéred, felfedem számodra, hogyan esik meg a véged, ha népedért áldozod magad!

Meghökkenítő ajánlatát ily módon tette meg, s ettől félálomban is elszédültem.

Nem éreztem, hogy a megint emlegetett korbácsember volnék.

- Mutasd hát – szóltam – s ha netán tényleg úr leszek, úgy elszánt maradhatok végig, míg semmi sem jelzi, amit mutattál! Nagy erőt adhat bármi dologba fogni, ha tudom, hogy nem attól kell halnom.

Körülbent, és ismét közel hajolt.

- Nézd az arcomat, magyarok reménye – kezdett hozzá – a nő ábrázata ez, akit akkor adunk eléd, amikor csakis magadra kezdesz figyelni, és örületnek adnád, amit felépítesz! Dereng majd, hogy ismered, és belé fogsz szeretni. Mire megérted, ki

is valójában, véredben fekszel, és megtérsz hozzánk, őseidhez – jósolta, aztán fölijedtem.

A hajnalt hívó csillagok villogtak odafenn.

Leégett a tűz, vettem a dolgaimat, és elindultam.

Töretlen volt a hitem abban, hogy ha valakit megint gyermekké tisztítunk, és jobb példával építjük újjá, jó emberré válik.

Égszeműnek akartam segíteni ebben.

Ám nemcsak neki kívántam tisztító társat; nekem is szükségem volt egyre.

Mellé illetem, oda is ülhettem volna, vele várni a szabadítót.

Gyermek akartam lenni, a meséken át meglátni az uruki zsarátnok tátost, az Egy lélekre záródott emberitest-virágzatot.

Végül izzása által megérteni nemzetségemet, amely a legjobban szerette, egyedül értette őt.

Máshogyan boldogok a sors boldogjai.

Lényeglátók, eszközzé alázkodnak, s milliók csököttségének zajában, jutalmul, magukra maradnak a való csendjének ismeretével.

Atilla terhe, kishúgom terhe, Izzó tátosé vagy egy nemzeté...

Mindannyiunk léte hősköltemény, mindenkié ott van a Fiúéban, az övé pedig mindenkiében. Kiállni, hogy minket üssenek az Ősten arca helyett.

Íme, a legvérízűbb háttársi, fent és lent-igazság!

S az ég lényei, mint a rosszat tett kutyáknak, a mi vörös levünkbe nyomják a jövők orrát, hogy ébredettek lakta lehessen a Föld.

Micsoda barmok vágynak a békés erdőkből a terekre állni, trónokra ülni!

Csak akik nem tudják, mily szent, egyszerű, áldott nyugalmat hagynak oda!

Nem kívántam többé rájuk ügyelni, egyedül drága testvérkémmel akartam törődni!

Igyekeztem még hajnali sötétben elérni hozzá, hogy segíthessem.

Látni akartam a születését.

Szeretni óhajtottam, mint saját gyermekemet, s egész napján adni magam, hogy belőlem építkezve önmagára leljen.

Emiatt igyekeztem, s időben oda is találtam.

Épp derengni kezdett, amikor leroskadtam, hogy kipihenjem a vízcipelés fáradalmát.

Zsákmányaim bőréből varrtam a vállon átdobható tömlőt, több napra elegendő vizet vittem fel bennük, hogy minden időmet kis társammal tölthessem, és ne kelljen újabb órákra magára hagynom.

Ahol ülni szokott, ott jelent meg, a kopasz, keleti gerinc mögül előszökkenő első fénnel egy időben.

Előbb a medvebőr, aztán csecsemőként ő maga.

Végtelenül hatalmas terv működött a szemeim előtt.

Pillanatra rösteltem is, miként vetemedtem az önkényre, hogy előléptem, s belevontam magam.

A levegőkutató kezeit néztem...

Ki is vihettek volna a halálba, ahogy kérte, de jó érzéssel telt meg a mellkasom, és nem volt esélyem a fejembe visszajutni.

Ellepett a kínja, mígnem már annyira mart, hogy nem tudtam állni ott, fetrengni hagyva őt.

Az alatt igyekvő folyam gyönyörű kanyarívére hunyorogva tépelődtem tovább.

Ha mehetne, minden szülő menekülne – rágtam a számat – legalább még egy percre hadd lehessen gyermek maga is, mielőtt feladná fiatalságát az öleléssel, melyben utódjával először egybeforr.

Körültekinget, van-e ott más, akit a poronty választhatna, ha már valakit mindenképp felnőtté kell szorítania.

Ám senki sincsen, és hasztalan minden filozófia, mert mi lettünk választva, mert rég eldőlt, aminek el kellett dőlnie.

Égszemű nem az én gyermekem volt, de a gyönyörűség úgy árasztott el, akárha az enyém lett volna.

Szépnek láttam egy hidegtől lilás, csúf lényt, mert a lelkét szerettem, amely ismerősöm volt, mindenki más számára titkos helyről és időből.

Fejthetnénk, mi teszi az újszülöttet valaki gyermekévé.

Idegeneket is családdá tehet a bennük lakó varázs, és hagytak már gyermeket a trágyában meghalni vér szerinti rokonai.

Felmutatjuk, elfogadjuk, Napnak, szélnek elismerjük, hogy a kicsi a miénk, és mi magunk csak azután hisszük el.

Az embereknek van szüksége szertartásokra, az Egy, anélkül is érti magát.

Miből ismernénk fel magunkat, ha nem volnának vénjeink, akik kimondják helyettünk, hogy önmagunk tanítói kell legyünk?

Mitől lenne közösségünk, együttérzésünk a világgal és embertársainkkal, ha újszülöttekként senki sem emelne magasba minket büszkén, s nem volna, aki szívdobbanásait mutatni, összetartozni, óvni a mellére venne?

Mozdultam is; fölvettem.

Megoldottam ingemet, s miután fejem fölül, a Napnak mutatásból visszaeresztettem, behunytam szemeim, és a bőrömhöz szorítottam őt.

Ízemet, illatomat, testem melegét, ereim lüktetését adtam.

Hadd markoljon, hadd fogadjon-adjon, s legyen egész a világa!

- Minden Egyetlenegy – fogtam a megáldásába. – A Napból van erőnk, a Holdból és a csillagokból bölcsességünk, a testből a tudásunk, a lélekből a látásunk, tűzből és vízből a szerelmünk, és világosságból a szeretetünk kenyere! Ég szemű... legyen ez most már a neveddé! Elfogadlak, elismerlek! Testvéred, atyád, társad leszek! Neked is élek, nem csak magamnak! Szerződök veled s őrzőiddel! Fogadtalak, engedjék minden hatalmuk felét, hogy jogom, s erőm legyen: szeretni téged! Megnyitom szíved, hogy láss, megmutatom, hogyan tanítsd magad, felfedem, amit tudok, hogy választhass! Hiszek benned, itt vagyok neked! Legyen ez a te földed is! Áldás kíséreljen, lányom, húgocskám, reménységem!

Így beszéltem, megcsókoltam, és éreztem pelyhes halántéka illatát.

Nincs olyan szó, mellyel elmondhatnám, miféle érzés lepett meg.

V.

Órzoí sorába léptem, felelősséget vállaltam érte, jogom lett dönteni, léket vágni fentről elrendelt dolgai jegére.

Könnyemből mutattam neki a sósat, ujjamat rágcsálva éledt benne az egyé forrás vágya.

Míg beszélni képtelenül figyelt, folyvást meséltem neki. Többek közt egy hercegről – erre lélegzett a kincsem lehangosabban – szóval, egy hercegről, aki királyi családba született, a legjobb tanítóktól tanult, s ennek ellenére kosárfonó szeretett volna lenni.

Olyan, egyszerű ember volt; aki nem fontos magának.

Egy éjjel elhagyta kimért életét, világgá eredt, s addig ment, míg nem egy vénembert talált, aki a legszebb kosarakat fonta.

Amíg az öreg átadta ismeretét, addig a fiú megosztotta vele élete kétségekkel, és tudni akarással teli krónikáját.

Az aggastyán aztán megkedvelve az ifjút, úgy döntött, kinyilatkoztat neki egy titkot. Így szólt a titok:

„A gyümölcsök az elengedésben érnek meg. Mindegyik abban a kertben van, melynek kapuján csak az juthat át, aki bemenni nem akar. Nem a címedtől, vagy akaratodtól függ a nemességed, hanem hogy milyen lélek lakozik benned. Elengeded mindezeket, hogy ezen lelkednek élj, és így elnyerted valódi királyi sorsodat. A lélek a valóság, az elme a

téboly. Aki elmében király, sosem lesz igazán azzá. Csak, aki a lélektől nemes, annak ereje vonul a legnagyobbak medreiben. Íme, azt érezted, hogy kosárfonó akarsz lenni; mert legtöbbünknek távolra kell mennie, hogy meglássa, már induláskor ott volt, ahol lennie kellett.”

Így hangzott a kedves lecke, így is meséltem, s még elmondtam hozzá, hogy szentem is, én is, mindketten távol jöttünk valamitől, amit talán csak abból az átkozott körből lehet látni.

Figyelemmel hallgatott, s én éreztem, hogy ért is, nem csak az fontos neki, hogy beszéljenek hozzá, mint az ilyen korúaknak, s néhány magas állú felnőttnek általában.

Amúgy is, ki mondja, hogy a kisdedek nem értenek a szóból, mikor csak abból gyűjtik össze emberségüket, s embertelenségüket!

Mindegy, förmedő vagy kedves modor, ők a valós szándékot látják, s anyjuk méhében is meghallják, hogy kívánják, nem kívánják őket!

Hányan léteznek némaság páncélja alatt jóságra sóvárgón, és hányan élnek érzéketlennékként, kik mindennaposnak látták a szemekkel, fejekkel gurigázást, s nézték a kacajt, a jókedvet a vérben fürdőzők arcán!

Bármilyen helyzetet természetesnek vesszünk, bármilyen borzalmat, örületet el tudunk fogadni.

A holtak: az üres szívű számára csak holtak, nem szomjasak, nem állnak ellen... tárgyak.

Ahogy a kosárfonó mondta: nagy útra kell mennünk, hogy meglássuk a már az indulásnál is velünk álló Őstent.

Az érzéketlenség és teljesség közti út ez, s ez úton, egyszer túl kegyetlen, másszor áldozat, mártír a halandó.

Túl hitetlen, végül meg már a tárgyakkal is beszélget, oly babonás és hiszékeny... ám, aki mindezekén túl a középben nyugszik, úgy vesz mindent, ahogyan az van.

Elfogadja mezsgyéit, érti nagyságát, látja örökkévalóságát, s már a mában mindenkit olyannak fogad, amilyen az útja céljában lesz.

Minden feltárul a szent egykedvűségben: a dolgok valódi fénye, ereje, árama.

Csak lélegzünk... Őstent, embert, világot, időt.

Lélegzünk a szemünkön, a bőrünkön, a megnyúzott szívünkön át, és már nem adunk erőt a versengésre.

Végre megértjük a csendet.

Verset eszünk, mosolyt iszunk, a halállal vagyunk barátok... s az élet válik a családukká.

Vén pupillájú csecsemőarc a Teremtő Ősé is.

Szeme íriszén mi vagyunk a türkiz, s mint az újonnan szültek és az először ölők általában, a kezünk lesz, amelyre az első pillantásunkkal rácsodálkozunk.

Az a két tenyér, mely jótéteményre találtatott, s vérrel mocskosan kell tennie azt a jót.

Húgocskámra néztem, ó, bár ő is kezére csodálkozhatott volna! Batyumból termést vettem elő, szétnyomogattam, és a szájára kentem.

Öröm jelent meg amúgy is ránctalan ábrázatán, amint az édeskés, vörös rostot nyalogatta.

Motyogtam csak, hogyan nevelhetném jóvá, ha a saját ujjáig sem ér el. Csak hihetem, hogy sikerülhet, hisz' magam is tanonc vagyok; vele nevelkedem. Így grimaszoltam kesernyésen, aztán eszembe jutott, s helyre tett egy régebbi töprengésem, melyben hittel és tiszta szándékú fővel cselekvésre határoztam magam.

Dallamot kezdtem énekelni neki.

Ő szokta dúdolgatni eltelt napjainkon, még ha maga sem tudta, honnan emlékezett rá.

Olyan figyelmesen hallgatta végig, lélegezni is elfelejtett, úgy megfeszült a teste.

Talán azt hiszi majd, hogy tőlem hallotta – játszottam el a gondolattal – és arra jutottam, a kötél fonata mindenképp egybefonódik.

Mindegy is, először ki tanította kinek.

A dalban, aztán egymásban élünk tovább, s amit adtunk, a másiktól kapjuk vissza, egy másik lét során.

Mit számít, ő ébred-e előbb a dala forrására, vagy én, hogyha mindünk kezdete ugyanaz az Egy, időtlen regélő!

Akik nem látják, csak tudnak erről, jól viselkednek, jutalmat remélve következő létükre.

A részesülés ügyében nem így szabnak jussot.

Csak amit jobba tesznek, annak visszaköszönése lehet díjuk.

Igyekezzen az író, igaz könyvet írjon, mert azt fogja olvasni, mikor legközelebb itt sajog és vágyakozik!

Ha ürességet, gőgöt vet papírra, abból kell majd elkezdenie felnevelni magát.

Vigyázzon a mindenkit butító császárnak szolgáló lantos-költő!

Buta dalait ő maga öröklí, saját fejére száll az árulása.

Mert, hogy kezelhető, láztalan legyen, a császár az alattvalót eltunyítja, szórakoztatja, tompítja, ígéretésen hizlalja.

Ilyen csonkok fiaként szenved majd a dalnok, ha ilyeneket nevel.

Mondják, az tesz jót országával, ki gyönyörködésre vezeti, szeretetbe adja.

Az költő, aki szavával a látszólag közönséges dolgokból is kicsalogatja a szentségüket, s a csak szívvel látható színeiket is átadja nekünk.

Arról viszont senki sem tud szólni, hogyan legyen tolmácsa a leggyönyörűbbnek, amire nincsen szó... még szent sem.

Aki nem gyönyörűség maga is, az csupán ügyes lehet e hivatásban.

Azonban, ha eredetébe ébredt ember regél, elég arról beszélnie, amit lát, és ügyeskedés nélkül is a legnagyobb csodát mondja.

Elég kinyitnia a száját; törekednie sem kell.

A lehető legkevesebb szóval, a lehető legszebben, a lehető legtöbbet adja át.

Útja végén aztán elhallgat.

Bolond, egyszerű senkiként létezik az esedékes törtetők között, mert azok tapsolva gyűlölik a különlegeseket.

Nem akar több figyelmet, addig sem maga miatt kérte.

Örül, ha elfeledik, s azon van, ne hozzá kössék, amit átadott.

Balga aki ismeretet osztva megrángatja mindenki vállát!

Buzgón akar jóvá lenni, pedig minden úgy jó, ahogyan magától van!

Menekülnek előle, elzavarják, elpusztítják.

Könnyen emelik vállukra, de ha nem fogad szót, annál is könnyebben szakítják széjjel.

Gyanúsak, akik címük, rangjuk, posztjuk, saját elmondásuk szerint „jók”.

A valódi jókat, egész létük letelte után, mások mondják annak.

Legtöbben gyengeségüket nyalogattatva, félelmükben játsszák a jót.

Vannak, akik mindent láttak már, és megfáradva döntenek úgy, hogy a jóságba költözve érdemes élni.

Ha nem is látják az Egyet, érzik, hogy csakis annak jegyében lehet teljes az életük.

Mennyit ölünk, öletünk, versengünk, vagdalkozunk, menetelünk, menekülünk... de végül is csupán egy valami számít majd: hogy élünk.

ÉLÜNK.

- Élünk, igaz, reményem – fordultam oda kicsi társamhoz – gyere, a testvérkéd most belakatja veled ezt a kis ékszeresszelence-testet! Mutasd magad – incselkedtem, majd csókkal illetem az arcát.

Térdeim elé fektettem, a kezeinél kezdtem el gyúrni, aztán mindenét végigmorzsoltam.

Vak gyermek volt, valamitől éreznie kellett, hogy él!

Néha vele hunytam szemeimet, olykor pedig a tisztásunk fölött köröző két sólyom röptét figyeltem.

Beszéltem, de hagytam csendet is, úgy magában mindent újragondolhatott.

Amijét bírta, megfogattam vele, amijét tudtam, a szájába tettem, hadd tudja, miből adták össze!

Hidegbe forgattam, melegbe vezettem, bőröm lágyágát, szakállam érdességét, leheletem családdá fogadó páráját, simító szellőjét adtam bőrére.

Már csak a percek kellett megérleljék benne, hogy ugyanabból vagyunk.

Azt, hogy ugyanazért és ugyanonnan is, a majdan feljebb cseperedett Égszemű volt hivatott megérteni... akkor néhány órája élt, s csak mászni meg állni tanítottam.

Öreg reggel lett, mire lépni tudott, s első szavát kimondta.

Nem is említeném, ha nem az én nevem lett volna, s nem fehéredtem volna el, mihelyt meghallottam.

Mivel nem mutatkoztam be, valamelyik közös napunkról kellett emlékezzen rá.

Hiányoztam, vagy találkoznunk kellett, hogy tudja, én vagyok, aki hiányzott?

Ki tudja, talán mindannyian bizonyos valakire várunk, hogy meglátva eszünkbe jusson; ő az, aki hiányzott nekünk!

Talán magam is egyengetve vagyok az emlékezés felé, s épp Égszemű lesz, aki pár pillanat múlva, korok távlatából, minden létem társaként dereng fel.

Pillanatok, órák, napok... háromnál több napról csak részemről lehetett szó.

Neki ott volt a köre, már arra sem hagyott helyet, hogy szaladni tanítsam.

Az első lendülettel, hat-hét lépéssel kiszökkent volna belőle.

Aznap még éltünk.

Bár a lehetetlennek tetsző küldetések az ember hajlamos feladni, csakis ez számított.

Majd' megfeszültem, de csak mert véghez akartam vinni akaratomat.

Mindig furcsálltam, hogy legtöbbször leginkább azzal törődnek, hogyan álljanak tétlenül, siránkozva, és nem a cselekvéssel, mellyel kihasználható a megmaradt idő.

Cselekedtem hát szeretetemet.

- Kicsi szentem – beszéltem hozzá – rohan veled a világ, ez az igen nagy vétke. Nem lassíthatlak ide magamhoz, magamat sem gyorsíthatom hozzád... annyit tehetek érted, hogy nem tartok nyelvem alatt nyugodni semmi kimondandót. Csakis távolságot kurtíthatok, s azt ekképp művelhetem szép reménnyel. Ha magad is így teszel, elérsz hozzám. Mi tarthat jobban távol minket, mint a félelem! Mi hozhat közelebb, mint az igazság és a gyönyörködő jóság! Beszéljünk hát félelmeinkről, hogy nevüket kimondva rajtakapjuk azokat, s zavart mosollyal legyenek kénytelenek a harcot feladni! Ha nincs idő, mi nyújthatna meg jobban egy pillanatot, mint a kertelés és versengés nélküli igazság! Ha fennálló óráinkban hazugságból vonjuk fel sátrunkat, s abba költözünk, majd mennyi percünk elvész ama rossz hajlék bontására s igazzá újítására! Jobb, ha mindjárt egyenességből gazdálkodunk, úgy ugyanannyit lépve is többre juthatunk! Gyengének látszik, senkinek, félőnek mondatik, aki nyájas... vagy folyvást azt hiszik róla, hogy alattomos, hazug érdekeMBER; akar valamit a mézes képe mögött! Aztán meg, aki mindig vigyorog, csak egyszer legyen komoly az arca, belékötnek, mért oly ellenséges. A békét keresi, mert jóra tekintő, de mégsem azt, hanem a harctól menekülő gyávát látják benne. Hát én morcos

vagyok, s ettől aztán sóvárogják a beszédemet, s örvendenek, ha egy jó szót szólok. Halkan beszélek, s úgy, ha csak egy hangomat is elmulasztják, már ők igyekeznek jobban figyelni rám. Undoknak tartanak, mert nem alakoskodom, de magukban azért mindig értik: nincs erősebb alap, mint az egyenesség. A tisztelet őszinteséggel jár, ugyebár. Magammal bírok, de téged, mondd meg, miként neveljelek! Ugyanolyan körülményben is képes másként felnőni két gyermek. Más lelket hoznak át hozzánk régi hazájukból. Ismeretlen folyón kénytelen sodródni mind, ki vezetésükbe fog. Én is, ha óvlak, életképtelenné válsz, ha nem törődöm veled, nemtörődömmé leszel. Ha nyeslek, haragra tanítalak, ha szabályozlak, görbülsz, görbítesz. Ha őstennővé teszek, nem félsz ugyan, de utad megélése nélkül nem bírsz majd a hatalmaddal. Pusztítani fogsz, még magad is elveszel. Egy mester is, a tanítványt először gyógyításra oktatja, és csak bölcsessége növekedésével mutat neki harci fortélyokat. Erénytelen kézbe nem adna hatalmat. Ha nyomorban tartalak, gyámoltalanság lesz jussod, s jónak csak látszódni leszel képes. Ha titkolom előled a világot, a védtelenséget szabom rád. Ha megbotránkozttalak, rettegni, viszolyogni fogsz. Csakis a tudás által válhatunk olyanná, aki hatalmában is kegyes, erejében is jóságos, tudásában is

szerény! Tudást csak igaz, egyenes szándékkal lehet befogadni, ha benső zajunkat s magunkat félretéve elhallgatunk. Tán megkérhetlek, jó testvér légy, nyílj meg, higgy az útban, bízz, hogy a célba visz! Cserébe, mint a jó szülőknél szokás, nem gátollak, de egyengetni foglak... nem birtokollak, nem zsarollak, hanem közepedet ébresztem, hogy azzal mérlegelhes. Mindent megmutatok, hogy mindenből választhass, és erős lehess. Sosem feledem, hogy egymást gyarapítani születünk, és rád tekintve mindig azt az embert fogom megszólítani, akivé lehetsz, s leszel is. Ittlétedben az Ősten szándékát tisztelem, és tanulok én is, ahogy tanítalak. Ígérem, már az elején engedem, hogy bekoszold magad, s úgy nem kell majd végig a koszolódástól félned. Ugyan hogyan kerülnék meg, ha sose vesznénk el! Miként tudnánk megbocsátani, ha nem lenne alkalom, melyen nekünk is megbocsáthatnak! Térképet rajzolok beléd, de ösvényein egyedül kell menned... még ha itt leszek is, hogy segítsek eltalálni! Tőlem sem vagy, értem sem, csak a kezemet nyújtom, hogy megfoghasd szükségedben. Ne gondold, hogy készen kapjuk egymást! Lánykám, fényecském, hát épp az a csodálatos, ha együtt nevelkedhetünk! Akik szeretnek, nem ragaszkodnak, hanem elengednek. Azon vannak: annyit

adjanak, hogy aztán ne is legyen szükség rájuk. Amíg félelem és szükség tart össze, nem vagyunk méltók egymáshoz. Aki azért van velem, mert szeret, kétszer, százszor van velem, aki szükségből, az megbetegít. Aki szeret, teljességben, szabad akaratából adja magát, valamint nem megmond, hanem csak felmutat, hisz' hogyan éreznénk magunkénak bármit is, ami nem a mi választásunk!

- Emlékszem erre – rikkantott egérhangon, szinte megijedtem, annyira belefeledkeztem saját hangom zengésébe – mintha szavaidra születne bennem minden! Mi lenne velem, ha mindezt nem említenéd! Vörösen izzik önzésem, félelmem fonala, s újabb szakaszai porladnak füstté minden mondatoddal.

- Azt mondtad, vörösen – kérdeztem reménytől föltüzelve, hogy emlékezhet a színre, amelyet pár nappal azelőtt mutattam neki.

- Igen – mondta – minden színre emlékszem, ám furcsa, hogy csak ezt látom legbelül.

- Ó, hát megadatott, hogy egészíthetlek – ujjongtam – én tanítottalak a vörösre, s lám, a részeddé lett! Levágtam hajad, körmeid, s most csak akkorára nőnek! Megmosolyogtattalak, s már születésed után tudtál mosolyogni!

Furcsán komoly, elgondolkodó lett, de nem kételkedett, mert nem volt példa előtte a hazugság.

- Tanítottál? Mikor vágta le a hajam és a körmöm? Olyan kicsi voltam? Nem emlékszem – hunyorgott.

- Az a fontos, hogy a lelked emlékszik – biztattam – s elég is ez a támaszték nélküli emlékezés! Virágom, nem fontos, mi történt a régmúlt léte során... az számít, kivé lettünk általuk!

- Hát, oly régről emlékszem rád – tudakolta.

- Igen, kicsi őstennőm – válaszoltam sejtelmesen, örömmel.

Ezután, próbáltam gyermeki percekkel ajándékozni... igyekeztem játszogatni vele.

Láttam felnőtteket, akik nem élték meg gyermekkorukat.

Nem hagyhattam olyan sorsra jutni.

Mivel vak lányka volt, csak érzelmekkel, érzetekkel, szavakkal játszhattunk.

Mulattatására adtam magam, és tanoncéveim történeteivel vezettem messzi tájakra.

Idővel aztán éreztem, muszáj beavatnom ottléte kevésbé derűs valóságába is.

Kegyesen tettem, amiként a sors, mely csak úgy emel elénk feladatot, ha már erőt is adott megállni abban... épp jókor, s nekünk hasznosan teremtve próbatételt.

- Húgocskám – fogtam hozzá – hosszú óra múlva delelőre ér a minket vigyázó Nap. Fénye növekedésével értelmed fénye is oly nagyra nőtt, hogy nem várhatok, elmondom, mi szabatott ránk. Elhallgathatnám előled, hogy kedvelj... de úgy ellenséged lennék, nem segítőd. Ugyan kellemesebb volna együgyű égszeműségeddel, boldog ellenségedként mulatni, de nem az számít, hogy bátyád boldog legyen, hanem a valóság – bizonygattam.

Megígértettem vele, bármit is hall, nem követ el meggondolatlanságot... féltő volt, nem viseli majd jól a mondandómat, és bánata kiviszi őt a köréből.

Megszeppent ugyan, de fogadalmat tett.

Ahogy történetéről, előbbi napjainkról beszéltem, döbbenetn kutakodott a szemei mögött, s végre könnye is csordult belőlük, mikor oly képet talált, mely a mondottakat igazolta.

Hány meg hány ember él, aki nem képes sírni!

Aki ilyen embert szeret meg, rettentő nehéz dolgot vállal.

S jaj, csak szerelmes ne legyen belé, mert azzal meg még nagyobb!

Az effélék nem tanulnak meg veled sírni... elhagynak inkább, mint hogy elviseljék, hogy te tudsz.

Pedig pont az a csoda az összekerülésekben, hogy ő bírná helyetted is, te sírnál helyette is, és az együtt nevelődés szeretetével egyszer csak meglelnétek szörnyű megkeményedésének okát.

Ezt az okot rajtakapva, vele szembenézve, a kincsen fészkelő ludvérc nevét együtt kimondva, elvehető annak minden elnyomó ereje.

Ám a keményedettek bezárkóznak, s mindezt helyettük is azoknak kell meglátniuk, akik tudnak sírni.

Nem segít eszes hadművelet, fortély vagy csapda!

Minden elveszik, ha nincsen szeretet, mert csakis az képes feloldani a feloldhatatlant, kinyitni a beszögelt kaput.

Addig piciny, kölönc szentem szemei is csak utolsó józan percein válhattak nedvessé.

Aznap, mikor elbeszélésemmel a jelenbe értem, már délben a földet karmolva zokogott.

- Akinek mennybe vágyik a szíve, magának is mennyé kell lennie, hogy bejuthasson – szipogta.

- Így van, reménységem – bólogattam – ám nem elég mennybe menni, attól még nem leszel odavaló! Engedd magad azzá is válni! Úgy nem megszűnnél e pár éjszakányi menny után,

hanem abban volnál már itt a Földön is, majd utána égbe illőként örökké!

- Vétkes vagyok, időm sincs elég – kezdett latolgatásba – jobb belenyugodnom, s azzal élnem, amim megmaradt: a Földi semmivel, és Heruval, a fényben, még ameddig megadatik!

Felállt, s megindult halála felé.

- Megígérted, hogy nem mész el! Bízam benned, s újra gyilkosoddá próbálsz tenni – próbálkoztam.

- Felmentelek. Magam döntöttem így – lépett újabbat, lassan, fájdalmasan.

Utánaugrottam, hogy visszafogjam.

- Ahogy ki sem vihetlek a körből – tartottam szóval, hogy figyelmét tereljem – vissza sem foghatlak! Léted hossza sem dolgom! Nálam nagyobb lelkek döntenek el ügyed! Bár kísírtad volna hályogodat, s a szemembe nézhetnél! Meglátnád feketéje mélyén, mily gazdag vagy, s nem való az, hogy semmid sincsen! Van, hol bátornak tartatik, ki önként veti halálba magát, s van, hol bűn a létet megoldatlan' hátrahagyni. Egyik tartományban dicsőség a vég, és kergetik polgárai, máshol azzal büntetnek minden vétket. A summa mindkét esetben, hogy elfogy a nép, s egy marad itt is, ott is. Aztán ez feláldozza, az meg elítéli magát, és már senki sem marad, hogy

az emberiség javára legyen! Igen, együtt kell élnünk az utolsó nap képzetével, de a máért és nem azért! Vagy tán úgy hiszed, az Ősten amiatt adott a világba minket, hogy elveszni tanuljunk meg! Élőnek, hogy lenne halál a dolga! Létünkkel kell megdolgoznunk a halálunkért! Ki kell érdemelnünk azt – kértem számon.

Újra lépett, muszáj volt elengednem.

A földre rogytam.

- Nagyon megbántottam én azt az Őstent – mondta elfordultában a semminek –, nem fog az megbocsátani nekem! Azzal tovább indult, a kör íve felé.

Az ő köre, nem másé, ezt duzzogta.

Senki nem tarthatta ott.

Csak úgy magától, az összeszorított fogaim közül szakadt ki, amit azután mondtam:

- Nem csak a tiéd, te önző gyík! Ha magadat nézed, és nem veszed észre, hogy veled küszködök, nincs miért újra mondanom, hogy maradj! Mért is üvöltenék tovább, hisz' nem az a baj, hogy nem szeretsz; mert én szeretlek, amiatt sajog minden zug e tájban, én vagyok oktalan állat! Miért rontanám el ez egypercnyi komédiád... meddő igyekezet, csak magadat veszed számba! Minek neked ép szem, azzal is ennyit látsz!

Elfordulsz, szomorú lehetnék a mérgelem helyett, amiért úgy távozol, hogy nem is ismersz! Ám talán pont ezért nyugszom meg mindjárt, hisz' fogalmad sincs, ki vagyok, eszerint nem is engem hagysz itt, hanem azt a senkit, akinek teljességem ellenére képzelsz! Ha így van, mosom kezeimet, nem lehetek én az átkod kulcsa, s kell-e több a semmidnél, hogy ezt tudjam! Holnap, ígérem, nem találkozunk! Bajlódom is veled, azt hiszed, nincs jobb dolgom! Ég segítsen a pár napon, amid maradt! Lehajtom fejem, ne kísérje részem a pusztulásodat! Úgy emlékezem majd rád, ahogyan eddig voltál, idáig láttalak: esetlenül is a számomra leggyönyörűbbnek! S hogy te fordultál el, nem én, az vigasztal majd életemben végig, ha percenként is jut eszembe ez a megrohadt pillanat! Ezt sziszegtem elkeseredve.

Akkor leszegtem a fejem, de hasztalan igyekezet volt, úgysem képzelhettem más látványt, mint ahogy köddé oszlik.

Elárulva éreztem magam.

Könnyebbnek bizonyult királynak lenni, mint elbírní egyetlen lélekkal.

Semmi sem érdekelt, nem emeltem magamhoz, én is vele vesztem.

Mondják, az aeteri örök a végsőig megpróbálják a járólényeket.

No nem azért, mert nem hiszik el, amit gondolunk, akarunk és teszünk!

Azért, hogy mi is elhiggyük magunknak.

Boldogok, akik látnak, és nincs szükségük ehhez a mindent próbáló, utolsó utáni, szent pillanatra... anélkül is hiszik, tudják, látják magukban az okot és a végtelenséget!

Csak tudtam, hogy én is lehetnék közülük való, de nem váltam azonossá a bennem élő példájukkal.

Ha őszintén szólok: hirtelen lehullott rólam az akarat, elhagyott az erő, és úr sem, bölcs sem, de még ember sem akartam lenni.

Világ barmaként ültem ott, s az udvarok bolondjait irigyeltem. Nevetség tárgyai, mégis ők irányítanak minden tárgyalást.

Ármányt hallgatnak ki, törtől mentik urukat, s mennyi olyan békét intéznek vidámságukkal, amely háborúnak indul!

Én még egy ember esze és szíve közt sem tudtam békét teremteni.

„Bolond vagyok én úrnak, s csak bolond előtt vagyok úr!
Bolond vagyok én úrnak, ám a bolond, csak a bolond az úr” – így kezdtem dúdolni meghasonulva.

Arra a dallamra adtam e pár szót, amelyet néha ketten idéztünk, aztán vigyorba váló tébollyal, hangosan kaccantam fel: „Ó, hát nézzenek oda, az ősteni fortély, hogy előhossa a dalnokot mindenkiből!”

Indulásra szító sugallat szavára kezdtem arcot emelni, amikor búbomra emelt tenyerét érte a hajam.

- És boldog, akinek a dalához szava is akad elég – hallottam.

- Szentem – csillantam fel.

- Ha nem megyünk végig, sosem tudjuk meg, mi lehetett volna... nem igaz – szólt, majd felemelkedtem, és fellegmegülő lélekkel örvendve szorítottam meg.

Más lett a szélhang, a sok illat, és a talpunk alatt a föld is.

Tudni lehetett, hogy egy csat végre elpattant a fojtására meghúzott, rejtett szíjon.

...

Az akarat szabadsága már a teremtéssel, eredendően megadatott.

S lám, igévé változott a szó, testté a gondolat, amikor mi is megadtuk egymásnak ezt a szabadságot!

Hittem, a varázsnak nem az Elsőkben kell megtörnie, hanem abban, aki elvarázsoltatott, s, hogy úgy lehet meg mindez, ha a

másik szívét szánva, lelkét óvva, a semmiért is megnyílunk a nálunk sokkal nagyobbak: a legtöbbszörnek.

Azzal Őstenünk belénk vetett hitét adjuk tovább egymásnak, s bizton megébred, aki ad is, fogad is.

Ott is e jóságos összefüggés látszott munkálkodni.

...

Látott a kedves.

Végre!

VI.

Az elengedés és a tanító-tanítvány kapcsolat ősi hagyománya, a nagy szabadító formula, megmutatta számunkra oldozó erejét.

Mindenki részese ennek.

Mikor feloldoz minket, mintha a lélek egyszer csak megöregedne, beérne.

Megértjük a balgaságnak tetsző dalt is, ha olyan csatát vívunk majd életünk útján, amelyről az mindig is beszélt.

Ismerős dallamok válnak jelenné, régen tanult versek kapnak évente újabb jelentést a szellem finomodása szerint, még ha szavaik ugyanazok maradnak is végig.

Jót jelent, ha újra örülni tudunk az első hónap, s ha elmarad tőlünk a megszokás réme, amely elvette a csodát, hogy minden egyes csók ugyanúgy első lehessen.

Felnőtté válunk, aztán újra gyermekké... s végül megmutatkozik az alázat tiszta varázsa is.

Látjuk, ahogy a velünk álmódók a fénybe érnek, s kísérőinkké lesznek, akik már nem lehetnek köztünk.

Ismét érezzük a hajuk illatát, újra éljük mozdulataikat, és a hangjukra alszunk el magunk teremtette nyugalmunkban.

A semmiből is etetnek, itatnak, tanítanak.

A velünk lévőre mutatnak, és azt suttogják: „Becsüld, míg van Nap, mi feljöhet rátok!”

Bajnokok, császárok, mit ér büszkeségük!

Nem érdem semely győzelmük a könnyek tisztaságához mértén!

Komolytalan a legnagyobb háború hozta tekintély is, ha a szeretetre nézek!

Élt-e király, aki legyőzhette a szerelmet?!

Az embert elpusztíthatta ugyan, de a szerelem maradt!

Volt-e kínszás, mely a kimondott szón túl a néma gondolat igazát is megmásíthatta?!

Az ész lyukassá gyötörhető, de a szív inkább megáll, mint hogy bármit feladjon... vagy csak azért is tovább dobog, ha azzal nyerhet csatát!

Égszemű szíve is ekképp mondott le a megállásról.

A szeretet vágy feletti diadalát élte.

Az akarat konok rögeit, magának az életnek a legfinomabb szele fújta ki belőle.

E szél zenéjénél nőünk fel, s ha el is feledjük hangját, örökké benső fülünkben zeng.

Örökké: amíg mi is rezdülünk.

A múlt, mint régebben már mondtam, megváltoztathatatlan, csak egy jobbat tett jelennel váltható meg.

Ha megtörténik e megváltás, akkor válik hallhatóvá e zene: az Ősten imádkozása.

Ezt kezdtük mi újra hallani.

Mintha megolvadtak volna, sosem látott szépségükben keringtek köröttünk a színek... akárha templomok festményeit öntötték volna le a szellemlények a mennyei tavak vizeivel.

S ki tudja, a könnyeink nem ezen tavakból küldettek-e egymásból harapó szemeinkbe!

Haját simogatva néztem, ahogy zokogott, és furcsán hatott, de érzékenyülés helyett valahogy inkább megkeményedtem.

Talán, mert nem álltam, ha bántották, akit szerettem.

Az ott más volt... bizonygattam is magamnak.

Az ott tisztaság volt.

Elöntött a hála.

El mertük fogadni a következő pár ajándék napot.

Vízzel kínáltam.

- Sokáig nem vettél magadhoz a vízből – kezdtem itatni – százszor átgondoltam, begyűjtsam-e szomjúságod lángját, hisz' égbe lépő csak szomját hagyottan lehet az ember. Mégis megfordítalak! E tiszta víz ízével, testeddé fogadásával

szenteljük meg szabadulásodat! Igyunk jobbik részed ébredésére! Míg a létben vagyunk, egy vagyunk a szomjjal, kergethet, vagy kergethetjük, le nem győzhetjük egymást, jobb, ha megöleljük! Részedként tekintsd e háрпиát, vedd magadba, mint most e vizet, mert ketten lehettek egész! Leront téged, te felemeled, de nem jobb-e gyenge, ám igaz őszintének lenni, mint szárnyaló hazugnak! Jobb lesz kevésként, de igaziként. Nem kell értened, érezned, tudnod, sem megjavulnod! Feledd feladatodat, úgy az találhat rád, ha tényleg veled közös a dolga! Szabadok vagyunk! Kortyolj tenyeremből – kínáltam ismét, s ivott is – érezd ki e vízből a mézet, a selymet – vezetgettem – Úgy, ni, csak gyönyörködj, az elég, miért kellene több, vagy nagyobb cselekedet! Szájjal, foggal, nyelvvel, torokkal, mindegy! Ki hegyet formál át, nem az tesz többet! Ki a legegyszerűbben, a legkisebben is megéli a teremtés tökéletességét, azé a legnagyobb díj! Azok csalódnak, félnek, betegednek, akik akarnak, vágnak ehelyett! Csak kortyolj, engedd, hogy minden önmaga legyen! Hagyd el akarodat! Nem marasztal senki! Nem haragból sújtottak rád, hanem, hogy tévedésed meglásd: így segítik ébredésedet! Harc helyett kérdezd, hogy mit tanulhatsz, s ha Usirid igazán őstenség, akkor határtalan szívű: vétkest is fogad! Szeret,

bármilyen légy: követ kőnek, virágot virágnak, rókát rókának, embert embernek, bármily gyenge is az! Magadat bünteted; egy vádlód sincsen! S ha magadnak nem tudsz bocsátani, megbocsátok én! Mint vagy, úgy öllelek, s ha én, a senki, így tudlak szeretni, mennyivel inkább Usiri, ki ezerszer több nálam! Ím, hát megértelek, s megbocsátok! S tudod mit, nem kell emlékezned vagy felnőned hozzám, leszek inkább én is gyermek, majd feledék én, hogy közelítsek hozzád! Miért kéne, egyél, inkább én maradok éhen, hogy ürességed sóhaját érezzem! S ruhát miért ölténél! Bőröd alá bújok mezítelen! Eltűnök, feledj el, én is mért kellenék! Míg bennem reménykedsz, magadat elhagyod. Az volna fontos, hogy egyedül megállj. Őszintén kimondom: biztos nem engem vársz. Nincsen erőm varázslatok ellen, s bölcs sem vagyok, ki megvilágosít! Magammal sem bírok... hát nem gyógyíthatlak. Romlottként, mocskosan nem is tisztíthatlak. Adom kevésségem, egészülj ki velem! Kell a társ, hogy ébredj, de eszmélésedben, pusztán arra juthatsz, hogy csak magad gyógyíthatod! Ha benned nincs teljesség, nem is fogadhatod.

- Értelek, Atilla herceg. S hogy igaz vagy, megköszönöm – méltatott.

- Fogadj el engem a leggyengébbnek, legrosszabbnak! Aszerint számolj – józanítottam.

- Jó-jó, elég, álljunk meg középen, s adjunk percet a kiegyenlítésnek – ajánlotta.

Megtettük, hallgattunk.

- Ne haragudj, belefáradhattál – kértem később a bocsánatát.

- Valóban. Százezer év óta, pillanatonként újra – mondta elmélázva.

A Nap felé figyelt, mintha orrát belémártani emelte volna, s hogy „nem tudok semmit, nem tudok semmit”, azt hajtogatta.

Egy eset jutott eszembe, épp odaillő történet.

- Az elkanászodott Hellas idejében esett meg. Akkoriban náluk már sokféle volt az írás és a nyelv. Elfeledték legősibb nyelvüket. Na most, a déli, nagy szigeten élt egy jóságos varázsló. Kicsi fiút nevelt, Hephaistiont. Nem a sajátja volt, valami nő hagyta rá, aki azokkal halt meg, akik túl közelre menekültek, amikor pár évvel azelőtt szétvetette magát, s a tengerbe roskadt Vulkán egyik hegye. Hamut lélegeztek, és haldokolni kezdtek. Ezután került hozzá a gyermek. Mindig magához kötve hordta, s az csendesen figyelve gyarapodott. Mire hétéves lett, jó tanonc vált belőle. Azon az őszön nagy változás történt: a szárazföld hadserege tört be a szigetre, és

fosztogatta őket. Az öreg tudta, érte is eljönnek majd. Távozása előtt gondoskodni akart szeretett segédjéről, de mivel szegény volt, csak az általa meglett legnagyobb igazságot adhatta örökül. Fogta a tűjét, a pennáját, és Hephaistion hátára tetoválna a szentséges testamentumot.

„Otthon felejtettem valamit, várj rám, óra múltával jövök, el ne mocsanj, ugyanitt találjalak” – mondta kegyes hazugon, egy délutáni növénygyűjtésen, azzal kunyhójába tért, és megvárta hóhérjait. Legvalószínűbb, hogy a fiút fedezte. Várt is a gyermek másnapig, végül mégsem állta, és hazaindult. Lassan mindenre fény derült, s ő szomorúan belekezdett legújabb életébe. Kéregetett, éhezett, elfogták, és elhurcolták a szárazföldre, kínzóik országába. Szolgájukká lett, mostohán bántak vele, főleg a hátán lévő, ősi, kurvulás előtti nyelvű mondatok miatt. Volt, aki azt mondta, égesse ki magából azokat, egy másik azt javasolta, hogy legyen öngyilkos inkább, mint hogy kivárja, mit is kap még miattuk. Emitt verték, ott szidták, saját lelkiismeretük képét utálták benne. Mikor ifjúvá serkent, is szégyellte az írást, táltosát hibáztatta nyomoráért. Végvárásig megkeseredett. Álmában az anyját vélte látni, aki csak szoknyát viselt, melleit mutatta, s úgy beszélt:

„Szórból szárny, betűből ember növekedhet, de a jelentést tekintsd, ne a formát” – súgta neki az asszony. Megértette, eljött az idő, és valahogy el kell olvasnia a szöveget, lehet, úgy megszabadulhat tőle. Idegenek között is volt, meg hát ő sem ismerte a régi betűt.

„Készakarva adta rám a táltos ezt az örök gúnyát, talán eltűnik, ha megtudom, mi végre tette.” Így tanakodott. Ezüsttükroket szerzett, úrnőjétől vette kölcsön, azzal forgott, tekeredett, majd' szétszaladt belé, de hiába leste a jelek mezejét. Elszökött tartóitól, gondolván, szerencsével akár a szigetre is visszajuthat. Nem mintha honvágya lett volna. Neki a hazája sem nyújtott soha otthont. Elosont, pusztán, mert el akarta olvasatni valakivel az éveket átviszketett mondatokat. Útja során érte jó-rossz. Egyszer egy kikötő mellé ért, kutya helyzetbe keveredett: a tenger felől érkező vihar zavarában zsoldosok támadták meg. Elvették mindenét, sebeivel hagyták ott feküdni az őrült esőzésben. Ázott, didergett, kis híján meghalt, elhagyta kedve, ereje, vágya. Tán, ha tudott volna, se kel fel, úgy földadott mindent. Jó, hogy arra járt egy földműves forma, szegényféle leány. Házhoz vitte, ápolgatta, tüdőbajából kimentette. Együtt töltötték a tavaszt, nagyon megkedvelték egymást, sok mindent kibeszéltek. Azonkívül, hogy a háznép

igen furcsa volt, az a pár hét tűnt a legszebbnek egész addigi életükben. Egyedül az írást nem emlegették. A fiú azért nem, mert szerelmes lett, és félt, hogy hatalmas billogja megint nehéz sorsra juttatja. A kis hölgy azért nem, mert nemhogy zavarta volna, de még tetszett is neki az alkotás, azonban finom lélekként tartózkodott attól, hogy ezt ő említse fel. Ám mivel Hephaistion nem neveltetett ki az udvarlás ügyében, és kézfogásoknál több nemigen esett, a lány, egy türkiz alkonyatban, kénytelen volt mégis kiállni s beszélni.

„A király egy szem gyermeke vagyok, Hüstia – fedte fel a titkot – a háziak pedig vigyázó segítőim! Álruhában járom tájainkat, ismerni szeretném alattvalóinkat! Jó úrnőjük akarok lenni, s ez csak úgy lehetséges, ha tudom vágyaikat, bajaikat, örömeiket. No meg hitvest is keresek, nem kell semelyik nyáladzó szomszéd király. Jóságos, érző emberért sóhajtozom. Íme, elém adott téged a sors, s én beléd szerettem. Új országot építek, új ősit, jobbat: lélek lakottat. Jössz-e velem, hogy életem át szerethess, ahogyan én téged? Elfogadsz-e, mondd” – kérdezte a szépséges, mire az ifjú kóborlónk nagyon megilletődött. Álmainál is több látszott valóra válni. Csak a szégyenétől nem szabadult, amelyet a hátát csúnyító fürtelem miatt érzett. „Ha szeret, azt szeresse, aki vagyok” – mondta

magában. Úgy határozott, a vallomásra színvallással felel. Lesz, ami lesz, megosztja terhét, maradjon, aki tényleg oda illő, de még jókor legyen vége mindannak, ami a véget áhítja. Levetette hát ingét, s mint bűnbánó elítélt adta át magát az elkerülhetetlennek. Megmutatta az írást.

„Nagyon szép beszéd, csakis jó ember lehet a viselője! Nem értek a felénél többet, de már az is elég volt ahhoz, hogy tudjam, szeretni való vagy” – mondta a lány a fiú ijedt szemei közé.

„Hogyan! Ismerted szégyenem? El tudtad olvasni” – hebegett kérdően Hephaistion.

„Mondom, szép beszéd, mért szégyellenéd! Büszke is lehetsz. Megtanították nekem az ellenség nyelvét, hogy boldoguljak, ha majd én uralkodom. Nem hitték, hogy béke, jólét, barátság akarója leszek.”

Volt öröm és ölelkezés, hisz' nincs nagyobb boldogság annál, ha az embert elfogadják, s amit szeretettel ad, az a legmélyebbre, a lélekig beér, befogadtatik! Így volt, de biz' az öröm sem volt nagyobb a kíváncsiságnál, ezért aztán nyomban el is beszéltette a legény az írás tartalmát. Neki is csak a feléig volt érthető, s még addig sem világos. Aztán egy darabig el is ült a dolog. Közbejött az idős király halála, az intézni valókkal.

Koronázásuk éjjelén megülhették menyegzőjüket, majd megkezdték a szeretetteli uralkodást. Eggyé is lett újra az ország. Nem volt gazdagabb, boldogabb az újdonsült királynál. Déli, szigeti tanítóktól ősnyelvet tanult; írt és olvasott is, másoltatta, másolgatta a varázsló üzenetét, de minden igyekezete meddőnek bizonyult. A felénél többre még a vének sem jutottak. Volt, amit ostorcsapások okozta sebek forradásai másítottak el. Akadtak értelmes szavak, számára érthetetlen egymásutánban, s az utolján már nem csak a rendjük tűnt értelmetlennek...

„Egyetlen a szé ség, mely mi denben ot él.

Egyedül a szere et, amiben mi den e fér.

Egyből jön, Egybe t ér,

e gész, mégsem töb a résznél.

Föld, H Id a Napba,

holtak é etbe,

anyagok aranyba,

lelkek az Őstenbe.”

Azután egy nagyon furcsa mondás:

„Minden arannyá lesz, az arany arannyá tesz.”

Végül az összevisszaság, amelyet újabb hónapok alatt sem fejtettek meg, úgyhogy szünetet hagyva a nagy akaráson,

szerelmükkel törődtek leginkább. Mesés volt a bőség, jónak látták, hogy gyermeket nemzzenek. A földkerekség legeslegeszebb kislányának adtak életet, és Nikének nevezték el. Egy, kettő, három esztendő is elszállt, boldogan, de tudatlanul. Annyi változott csupán, hogy minél többet értek meg, láttak, finomodtak, annál előbbnek, igazabbnak értették a mondatokat. Deréktájon azonban még tartotta magát a titok. Gond is lett a háznál: egyik, nyáladzó szomszéd király, megirigyelvén jólétüket, megtámadta őket. Egy évig csatáztak, oly nagy veszteségekkel, hogy száz évet öregedtek tőle. Romokban volt minden, csak a hitük, bölcsességük, jóakaratumaradt, és az, hogy a bajban még erősebben szerették egymást. Mindent eldöntő, végső ütközet volt előkészülőben. A harcos király, végzetét érezve hazalovagolt, mert utoljára még látni akarta szeretteit.

„Nem félsz a haláltól” – kérdezte őt a kicsi Niké.

„Az ember, míg jól megy sora, megválogathatja a barátait – válaszolt – ám, amikor a számunkra legkedvesebbek életéért kényszerülünk küzdeni, már a halállal is kockáztatunk, borozgatunk, barátkozunk. Aztán, a halál barátjaként, már könnyen tesszük félre a dolgainkat, legelsőként mindjárt saját magunkat. S hát, ugye, ki féljen, ha szinte már nem is létezzünk!

Akkor félek csak, ha a jövőtökre gondolok, de az is inkább féltés, mint rettegés. Aztán magamra szólok, ki vagyok én, hogy higgyem: bármi is csak velem, csak tőlem lehet jóvá! Ki vagyok, hogy nem hiszem: az őstenek, majd vigyáznak rátok! Marad a csend, és az élőkért, az életért a hála. Mindenki riadt az ismeretlentől, ahová megtér majd. Ez a riadalom sem tart az odaáti első pillanatnál tovább, amelyen egyszerre mégis ismerőssé lesz az ismeretlen!”

„Hősöm, úgy szeretlek” – tört ki örömeiben a lányka – „mint én most, ennyi idős voltál, amikor a tetoválást kaptad. Nézd, mit kértem ajándékul, hogy kifejezhessem, mennyire örülök annak, hogy te vagy az én atyám!” Így szólt, s mondom, bizony lett nagy csodálkozás, mert a csöpp hát, a már ismert tant viselte magán. Nyelni tudott csak a nagytiszteletű. Elkomolyodott, lassan, s miközben könnyeivel küszködött, gyengéden simított végig a kislánya bőrén. A varázslóval töltött utolsó napokra gondolt, s emígy világosodott meg:

„Ímé, értem már jótevőmet: rólam gondoskodott. Szép igazat rótt rám, viseltem, el nem hagyhattam, sorsommá tette. Nem mondta senki, attól éreztem, hová tartozom, abból tudtam meg, kinek is szültek! Írt rám, így olvasni készítetett. Déli nyelven, hogyha elfeledem is, újra tanuljam, magamban

Őrizzem azt. Nem a hasamra, hanem a hátamra róttá, hogy egymagam kevés legyek, s befogadjam a másik embert, így feladva a belém korbácsolt bizalmatlanságot. Szépet üzent, hogy a szívet szólítsa meg, és értő, jóságos legyen, aki befogad. Igazságot, mely a keresés útjára vezetett, és bölcsességet, hogy azt megértve, én is bölccsé lehessenek. Az egész életemet ő intézte, még ha nem is foghatta a kezem. Ó, ha megköszönhetném” – sóhajtott fel.

„Már ezzel megköszönted, atyám” – nyugtatta a kicsi.

„S te, pöttöm Niké – folytatta – téged figyelve világlott elém a mosoly, mely jótevőm ajkain ült, amikor a derekamat díszítette! Mulató vigyorgás volt az, majdani inasával, e percbéli velem nevetett együtt a fufangja lényegén. Mintha itt lenne most is, és mondaná, ne vegyem komolyan magam, mert a tudás, az élet: játék, nem komolyság! A legvégső lépés pedig az elengedés. Épp ez a lényeg! Nem lesz, és soha nem is volt értelme a pár utolsó szónak! Amíg fejtettem, komolyan vettem, s hogy megérkeztem, abból tudhatom, ha olyanná váltam, aki úgy is megérti őket, hogy csak a világ közepének szent ürességét beszélnek. A mai napra készültek azok a betűk. Bárcsak élvezhetném a munkám gyümölcsét, mondanám most, mint a legtöbb ember, ha nem lett volna táltosom, aki

arra nevel, hogy a munkám gyümölcse maga a munkám, s az élet pedig mindig az egyetlen, végtelen, és örökkévaló jelen!”

Ezen merengve, szerető erősen szorította lányát a halálba induló.

„Én azt hittem, angyalnyelven vannak azok a szavak” – mondta Niké.

Atyja fel kellett kacagjon könnyeiből.

„Jól hitted, kisebbik szerelmem! Angyalnyelven! Csak most, hogy magam is azt élem, amit az a varázsangyal, azon a napon; s most, mikor a méltó utódomra, rád nézhetek, aki szabadon választottad mindazt, amit én kényszerűségből kaptam... s tovább adhatom neked az ürességet, és a végtelent, lám, most értem meg, hogyan is beszélnek, mit is mondanak az angyalok! Kérdőn nézel, de a választ majd az életed mondja el. Én csak annyit mondhatok, amennyit részemre súgtak. A legnagyobb bölcs az, aki tudja, hogy nem tud semmit. A valódi tudó, már nem az eszével tud, a szívnek meg nem dolga a szám, sem a betű. Fontosabb is akad neki: értelem és mérték nélkül szeretni.”

Így zárta búcsúját a jóra tekintő. Megcsókolta Nikét, Hüstiával töltötte az éjszakát, majd hajnalban visszaindult a harcba. Hephaestion hősként veszett oda a csatában. A háború a

javukra dőlt el, de nehéz idők következtek. Valahogy mégis mindenki bizakodva tüsténkedett, hiszen ott volt nekik Niké királykisasszony, és a már nem csupán a hátára írt jövő.

Így hangzott a mese, és utána Égszeműnek nem nagyon akaródzott a jelenbe visszazökkennie.

A teljes beleélés lütytös, áldott tátott szájúságában még valahol a halott hős körül bolyonghatott a harcmезőn.

Hozzám lépett, Nikévé lett, atyjává tett, ahogy fejét mellkasomra hajtotta.

Először játszottam szívesen egy királyt.

Kapott is ezen ágállósabb felem, nem hagyott sok időt a tisztet elfogadni.

- Megértesz engem, kimondhatom mi bánt – határoztam el – hát nem látszik azonnal, hogy áldozati jószág minden rendes uralkodó? Kószálókat egybehívni, egybetartani használja őket a felsőbb erő! Ahogyan én most magamat a gyógyulásodért adom, úgy kínálják, ajánlják föl ők is magukat, hogy húsuk erősítsen róka nemzeteket! Könnyebb a növénynek, mert ha éhezik, egy-két levelét elhagyja, s azokból táplálkozik! Könnyű a népnek, ezt teheti előljáróival... mit tehet azonban a vezér! Tán kezét, fejét ejtse el, hogy túléljen! Könny, nyál, vér: az ő levelei... s csak lelke növekedhet, ha ezeket hullatja. Magány

minden napja! A családja sem ismeri, sem mindazt, amit ő ismer! Mit ér a harc, ha csak emlékeznek rá és tetteire, de nem értik azokat?! Nem feledik nevét, de szívét, lelkét, lényegét meg nem ismerhetik! Mit számít, ha a legjobb, legnagyobb adatik is az emberek elé, ha azok jól vannak a posványukban, a percek hasznát, a jövőért, el nem engedik, s ha magukat általa nem is kívánják meggyógyítani?! Mi bennük nincsen, azt rajta kérik számon, mit magukban gyűlölnék, rajta verik el, de amit magukban szeretnek: nem az erény, hogy azt lássák meg őbenne is! Így-úgy, halálig marad előttük felmutatva. Karóig, máglyáig, tőrig... értetlenek, irigyek árulásáig. Mit mondhatna, hogyan léphetne vissza?! Ne bántsatok, már nem akarok felül lenni, elmegyek lovat, juhot nevelni, íjat készíteni, ti meg osszátok másra a szerepemet, és arra haragudjatok!” Ó, nem, nővérkém! Utoléri a mérgek keverőit, hisz’ nagy a bitorlók félelme, nem tűri még saját eszüket sem! Aki elfogadja Hadúr kardját, végigviszi királyságát, s elpusztul annak végezetével! Csodálkoznak, hogy megkeményedik, kegyetlen határozóvá lesz, elvágja magában az uruki táltos meg a te Imhotep-Esculapiusod szféráira való vágyakozás torkát! Beletörődik, hogy nincs hajléka, míg övéinek lakot nem emel, akár saját csontjaiból. Egét a népre hagyva, alsóbb világokba zuhan.

Viseli, hogy csak elkezdni hivatott a nagy építést, s ő maga nem léphet be az országba, amiért vagdalkozott. Így akarjak visszamenni, ki az erdő bizalmából, ilyen világba vigyelek? Itt vagyok jól, veled. Ó, ha érzed milyen voltam, s milyen lettem, mert téged megismertelek, boldog és boldogtalan között mérhetsz messzeséget! Úgy még mindkettőnkől csak borzadni tudtam, ma már csodálni is képes vagyok. Hittem segíthetek, de te segítettél. Szervedésszel szerényebbé tettél. Mennyit nélkülöztél! Több erő kellett hozzá, mint ha én nagy csatákkal a világ trónját ostromoltam volna! Itt lehetünk, a nyugalom foszladozó sátorhajlékában. Te tépnéd a szövetét, én inkább foldoznám... hogy melyik helyes, nagy óhajom tudni! Cserélnünk kéne! Tréfás, hogyan jut ki fehérnek fekete, feketének fehér! Biztos nem ember ötlötte ki: ami már megvan a lényben, nem az ordít neki; az táncolja körbe, ami kiegészítheti. Rajtakaptam a teremtést, kibúvót érdemelnék! Hadd maradna örök ez a kiegészült perc, s benne hadd érezhetném mindig aranyközép-emberül magam! Vagy ha a félőstének szórakoztatása számít, vállalom, tegyenek egymás helyébe minket! Röhögjenek a maradék gazok! Azt akarom, amit ők akarnak, ha kedvüket csak azzal ronthatom el! Ekképp hencegtem, mire nyugtatgatni kezdett.

- Higgadj, kérlek, az áldást vedd észre mindebből, mellyel Atun, a Napból kitekintő, illetett! Heru erejét küldte beléd, az ő jósága világol benned, egy Földön lépőben. Legyen elég ez a perc, s akkor azt az Atillát ismered majd te is, akit én! Válladra dőlve érzem egésznek magam. Mindenemben itt élsz. A hangod, az illatod, az érintésed éltet – mondta, és nyakamra tapasztotta ajkait.

Szédülés fogott el.

Magam előtt is tagadtam, de egy ember egész életébe voltam szerelmes.

Észleltem, hogy sok a tőlem eredő szó.

Hallgatni, enni, inni vágytam őt, s magamat elfeledve csak őbenne élni.

Biztos a féltés, az őt gyarapítani, menteni igyekvés hozta ki belőlem a terjengősen szólót... meg hát, pillanatot is féltem elmulasztani az ébresztése dolgában.

Ha nem zár körül kaffogva a nincsen-arcú idő, egy szót sem loptam volna tőle azzal, hogy én mondom ki.

Bárcsak tanítvánná lehettem volna, a tanító-tanítványság szentségében!

Bármi is folyt az erdőségen kívül, csak Égszeművel kívántam lenni-nem lenni.

Nem csupán szeretni, tanulni akartam úgy általában, hanem tőle tanulni, hogy azzal is szerethessem, és ne legyen a létnek olyan sarka, amelyben nem ő van, nem vele állhatok!

A szeretetről csak annyi tanulható, hogy az nem tanulható.

Ahogy a szó az általa eltakart valós jelentéstől, úgy távolít el a szeretettől az akarás.

Azt csak beengedni lehet, megengedni, hogy legyen.

Sajnos, mégis a szavak látszottak az egyedül segítő karnak.

Nekik volt muszáj áldoznunk a szabadságért.

Behunytam szemeimet, sóhajtottam, s végre ő beszélt, míg beszívtam a világ leheletét.

- Tudsz és érzel engem, nincs szükség rá, hogy ezekhez vakká tegyen a szellem – állapította meg.

- Szellem? Melyik szellem – próbáltam szép beszédre bírni, s a meghittségben tartani, nehogy visszatérjen kedvetlensége.

- A jó sors szelleme a mesék országából. Cserébe Nikéért... mondhatok egyet a történeteiből – emelte rám arcát, mint a sokat tudók; mosolyra álló, huncut szájjal.

- Egész' biztos meg is történt – gyanakodtam, a vidám gyermekség palástjába öltöztetve a pillanatot.

Örömmel vettem tudomásul, hogy megvetette benne lábát az életigenlés.

Meséje Sokhara városka előjárójáról szolt, aki örökölte rangját, bölcsességével meg is állt benne, de süket, bal kezére béna, jobb lábára sánta volt.

- Hősünk, hiába írt csodálatos verseket, igazságos, jó rendeleteket – kezdte – hiába igazgatta gazdaggá a települését, gúnyolták, nevelték az emberek. Vele példálóztak, ha kacagni akartak. Nehet, szomorú volt emiatt, de nem neheztelt senkire. Thoth szelleme megérezte a jó emberek bánatát. Így lett aztán, hogy az övére is felfigyelt, és ítéletet hozott Sokhara felett... minden lakosát süketté, bal kezére bénává, jobb lábára sántává tette. Nehet is úgy maradt, mert neki még az volt a sorsa. „Éljetek így, amiért nem értettétek, és megítéltétek őt” – mondta, és eltűnt a szemeik elől. Az első napokban mindenki sírt, vagy szidta a szellemet, aztán egy hónap alatt újraszervezték az életüket. Írva és mutogatva beszéltek, egész mutató jelnyelvet találtak ki maguknak. Senki sem vetette meg a másikat, már mind ugyanolyanok voltak. Először irigykedtek, haragudtak az egészséges átutazókra, végül megnyugodtak, mikor egymásra tekintettek, és látták, hogy van, kikkel összetartozzanak. Nem szégyellték magukat az épek előtt, hanem segítségüket kérték, és emelt fővel mutatták be nekik írásaikat, életük másféle értékeit,

boldogságát. Ezt is látta a jóságos szellem, és úgy döntött, elég volt a tanításból. Eléjük állt, és így szólt: „Lám, áldás volt nektek ez az átok, mert élni, tanulni akartatok általa, s nem megszünni! Tudjátok meg, bárki, bármilyen formában is él, teljes, egész, mert a lelkében minden egy és sérthetetlen! Legyetek ismét épek, ahogy a lélek, és találjatok magatoknak hivatást az emberi faj égbe emelésének útján!” Ezután visszaszállt az őrzők termeibe, hogy az élet lángját közvetlenül élvezze. Onnantól a város lakói nagy becsben tartották Nehet előljárót. Nevettek rajta, de már másképp, vele együtt, és ez neki sem esett rosszul, mert tudta, hogy mindenki megérti, elfogadja őt. Sokhara nemsokára lakói közt üdvözölhette Thoth szellemének testbe született részét. Eljött hozzájuk Zab Keve vidékről ő, aki az Imhotep nevet viselte, mert a lélek igazi békéjével érkezett. Ez az őstenség-ember aztán jutalmul, a sokharaiak együtt érző szívének kedveskedve, házat épített az Őstennek, és megosztotta az emberekkel a gyógyulás, a teljesség ismeretét. Meggyógyult Nehet is, aki aztán hálából Imhotep segítője lett a folyamközök iskoláiban – zárta le csodált Esculapius-a magasztalását, majd magyarázatként hozzátette – te nem gúnyolsz, hanem szeretsz, és segítesz, régebben áteshettél a tanításon, mely érzővé tett. Nincs

szükségünk arra, hogy vakká légy. Se neked, se nekem. Anélkül is tudom, hogy milyen szívvel vagy irántam. Ha magamért nem, érted még egy órára is jobbá akarok válni! Ennyi segítséged is elég ahhoz, hogy megértsem a mesét, és elfogadjam magam.

Egyik előbbi napunkon, már emlegette Esculapius-t... bár erre nem emlékezhetett.

Valóban fontos lehetett számára, ha újra bemutatta.

- Thoth szelleme megérezte egy jó ember: kicsi nővérem bánatát – bókoltam.

- Nem, nem, Atilla, reménységem! A te bánatodat, a tiédet – hárított.

Elragadtatottsága beszélt belőle.

Nem illett hagynom.

- Az uruki tátos, az volt jó ember – mentetetőztem – lován élő, mogorva Atilla csak piszok hozzá képest! Általa látom a jót, ami befogad, eltölt, s nem méreget. Úgy teszi mindezt, ahogy ő végtelen, nem úgy, ahogyan mi, végesek.

Orromhoz ért az orra, arcomhoz az arca, amikor ezt kimondtam.

Átragadtak rám gyöngykönnyei.

Ahogy néztem, s beszívtam a leheletét, megremegett a testem az övével.

- Szomjas vagyok – szólt.

Szinte örültem, hogy vízért nyúlhattam.

Kockára bíztam volna mindenünket, ha beengedem a szerelmet.

A szerelem húsevő, gigászi, mérgezett szirmú virágzat.

Táncával kíséri tekintetedet, dobol, harsogja illatát, gyönyörű dallamait.

Csak rá figyelhetsz, s elveszi az erőt minden más elől.

Ahogy kortyolt, szürke szemeit néztem.

Álltam a semmit, mely, mint dögevők fiókája, elnyelni igyekeztén a mindent, aljukba fészkelten tátogott.

Félni akartam és undorodni, de csak szépnek tudtam látni, s beléjük képzeltem a gyönyör színeit.

Azt kívántam, bár oly szemekkel élnék, melyek afféle széppé változtathatnák szemlélődésük tárgyait, amilyen szépnek látják azokat!

Abban a pillanatban, mikor ezt kívántam, mintha kisírt vizeivel távozott volna a homály, és a lenyelt kortyokkal új fény került volna beléjük; csillámló, élő csodává változott íriszei türkize.

- Látlak téged! Olyan vagy, amilyen bennem is vagy! Mily nagy boldogság – ocsúdott az új élmény örömében – atyám, bátyám, szerelmesem! Már nem öregedek tovább! Teljes vagyok, ember, nő, fiatal, veled! Veled, akiben itt a Földön is megvan mindaz, amiért Herut megszerettem! Ha nem te vagy, akit vártam, mért esik meg pont most, általad e változás – hadarta kérdőn, örömében.

- Mit számít, mit minek vélünk – fogtam menekülőre a dolgot – elhiszem, hogy én kellek neked, ha még velem leszel az utolsó éjféled után is. Kívánom, bár én volnék, akiért meghagyatnál, vagy élve akarnál maradni! S ha úgy is lenne, te a hazádba térsz, én nem mehetek veled! Ne szólíts szerelmesednek, míg nem tudod, mi a szerelem! Ne végy megváltódnak, ha nem tudod, miben áll a megváltásod – igyekeztem menteni magam, de nem hagyta annyiban.

- A szerelem, a szó nélkül, magától is szerelem, a megváltás természete, pedig, ha nem tudsz róla is, megváltás – mondta – szeretet az, hogy az ember nem érdemel semmit, mégis pártatlanul árad rá a minden!

- Nincs más előtted, azért bújsz hozzám – hitetlenkedtem – emberek közé érsz, túljutsz, túladsz rajtam! Nemrég kikelt sas tekintti anyjának a szürke galambot, amelyet elsőként

megismert! Tényleg nem érdemel semmit az ember! Azt hiszed, finommá lett a kintól, becsül téged, s a szépet is, amelybe átmentetted, de megszokja azt, és hálátlanul kereskedik vele! Királynőként kéne élned ennyi szenvedés után, de mit tenne a hatalmi mámor veled, a halálból kijövővel!

- Akként fogok élni, ha te leszel a király – győzködött álmodón
– Khemet bennem van, hazám az egész földkerekség – mondta
– szívemből lennék a hitvesed! Ha hibáznék, ahol volnék, ott zárulna tovább a köröm. Emlékszel? A félelmeket kutattuk, s most a félelmek kutatnak minket! Csak célobból visszatekintve lehetsz bizonyos valamiben... míg odaérsz, muszáj bíznod, hinned s hitelt adnod, ha azt akarod, hogy bármi is legyen!

E szavakkal beszélt, és én szinte már csak a szépségét figyeltem, nem is azt, amit mondott.

Már tudtam, hogy beleszerettem.

Bölcsőm óta élt bennem a képe, iránta való reménykedésem, s ott, végre elém is adták őt: bizakodással jövőbe lépésem legnagyobb zálogát!

Hét s még hét annyi országban nem volt boldogabb nálam, mégsem mutattam ki örömeimet.

Féregként fészkelt a csontjaimban, hogy lennie kell valami hibának, elő kell kerüljön egy minden addigit győző akadály...

Annyit küzd az embergyerek, hogy már el sem hiszi a teljesevést, ha végül elérkezik.

Mily szép volna a lét, ha már csak abban változtatnánk, hogy észrevevesszük s elfogadjuk a nekünk fenntartott ajándékokat!

Edek barátom mondta: „Magadat se bánts, ne mondd, hogy valamit nem érdemelsz! Megadatott. Vedd, neked van itt, mert te vagy itt!”

Ej, fogadná meg ezt minden!

Ám még ha tudja az ember mindezeket, akkor is koldus marad, a ferdítő rettegései miatt.

Ki mást bánt, magát is bántja.

Aki magát bántja, mást is bánt.

Bennünk a világ, abban az emberek.

Nyugtalanságunk az ő vállukra ül, ha a mi szemünkkel, szavunkkal, tetteinkkel is mérni kívánják a sajátjaikat.

Mit jelent a jajongó beszéde:

„Balog vagy, hogy engem választasz! Rosszul látsz, rosszat szeretsz, lyukas a fejed, zavaros a szemed, és csomós szíved van!”

Mond-e ilyet, aki szeret?!

Szeretik-e azt, akihez így beszélnek, és fióksipákolást hallgathat a csodálat kiadásának szavai helyett?!

A tűz megtagadása ez.

Mert az ember, megvan étel, víz nélkül napokig, levegőtlen percekig, de kiveszik belőle egész valója, ha a tűz marad el tőle.

Tűz nélkül, élettelenül hull telébe, szemhunyatnyi ősze után.

Így vívódtam, hármát is nyeltem hét lélegzetem közeiben, de igyekeztem megőrizni a türelmemet.

Szeretni akartam, és nem hagyni, hogy bármi fogódzót találjon rajtam a kétely.

Elkezdtem hát ismételni bensőm számára, az előbbieknél ékeesebb elfoglaltságul, a szót, mely úgy hangzik: *köszönöm!*

- Hadd nézlek, Földi sólymom – kérlelt erősen, s jól megjegyzett magának kézzel, szemmel, aztán megint kézzel, újra szemmel, mintha összeillesztette volna két világa Atilláját – mindent látok, mit eddig csak emlékeim kosaraiban őrizhettem. Óhajaimból is a legszebb vált valóra: a szemeidben pillanthatom meg magam, és tükörképeim mögött még a te mélységedet is!

- Én pedig ugyanígy lehetek a te kitisztult nézéseddel – vallottam színt viszont – az emelkedettség hívószavát hallom.

Elszólít erről a helyről. Bírná a lábad, mondd csak, ha elindulnánk, s messze lelnénk a legközelebbi tanyát? Jönnél-e velem, hogy tiéd is lehessen az otthonom – bujtottam, s ő kívánságommal egyezőképp válaszolt.

- Megyek, oltalmazóm, ha kész vagy rá, vigyél!

VII.

- Ha egy helyben maradunk, a Föld mozdul ki alólunk. Rómában szóbeszéd, hogy szekéren születtem, s népem szokása, hogy le sem szállunk a lóról a halálig; így nem fenyegetés számunkra a földindulás. Tartanám ez ötölt hagyományt, ha egyetértesz – vettem fel ugratásképpen.

- Lám, így ló nélkül most biztosan nem élsz, tréfás szerelmem – nevetett rám.

- Való, hogy más ez, mint az élet. Életebb annál! Így, meglehet, most is épp lovam hátán alszom valahol az igazi világban, s álmodom, hogy megleltelek. Ám, ha mégsem, úgy induljunk, édes illatú – kérleltem, de megéreztem, hogy valami visszafogta.

Elterelni igyekezett a szót.

- Sok helyütt rajzolták már szent helyek talajára a sors labirintusát. A lét útjainak képe; egy indulási hely, egyetlen cél, és számtalan út – mondta.

- Magam is láttam, amiről szólsz – helyesltem – játszó csöppségként jártam az egyik ösvényein, és nagy öröm volt átlépnem elképzelt falait; megszegnem a szabályait.

- Érezhető, nem félsz, hogy megfedd az Egy. Szemtelen kedvezettje vagy – méregetett – királynak teremtett, s fiaként ismernek fel mindazok, kik vele incselkedve, karjain ülve

játszani látnak téged. Ám, merész segítóm, még az Elsők közt székelő is tudja, mily tisztelet jár a világlabirintusnak – figyelmeztetett.

- Ne tarts attól, hogy tisztelet híján szállok fölébe, de megteszem, hogy az egészet lássam, és ne legyek percig sem része – nyugtattam.

- Így vagy boldog – vesézett tovább – s hogy megteheted, talán azért lehet, mert előző léteidben már szót értettél vigyázóiddal! Ez nem szokványos. Kérdemelhetted a kegyet. Tán mert önnön vállalásod, azért vagy itt... miértünk. Nem ajánlom viszont, hogy rossz példát mutass! Meglehet, a célt csupán egyetlen fal választja el a bejárattól, s az átrepülhető, áttörhető... talán elegendő, ha csak átkiáltozunk rajta! Talán megteszi győzelemként annyi is, ha verset, legendát mondunk a benne foglaltakról, a velünk létezőknek! Ám, gondold csak el, az út értéke: hogy minket a célra érdemessé, érzékennyé tesz! Út nélkül megérkezve, számunkra láthatatlan maradna a kincs, mely minket várt. Az úttól válunk olyan lelkekké, akikben kifejlődött a kincs értéke, szépsége, hogy amikor elénk kerül, abban is meglássuk az értéket, szépséget. Így igazságos. Van, aki hívó, van, aki maga a hír. Nem az leli meg a célt, aki birtokba veszi, hanem, aki maga is a céllá válik. A lét tanít. Ha

benne vagy, fáj, ha kívüle, nem vagy a része, nem épülsz, nem építesz. Legyőzni sem lehet, csak befogadni, s magadat átadni neki. Felette lenni, s mégis benne. Amíg csak érzed, érzésnek hiszed, amíg csak tudod, tudásnak, de maga az élet teljessége és az örök mindenség egy lelke – magyarázta.

- Oh, és milyen sokan vagyunk a célra – szóltam közbe, s ő helyettem sorolta:

- Vannak, akik nem becsülik: azoktól elvétetik. Akik becsülni kezdik, és visszanyerik. Akik nem becsülik, mégis vissza akarják. Aztán meg olyanok, akiknek nem volna muszáj, mégis újból vállalják. Esetleg, akik nem annak látják, ami valójában, és kisajátítják, belekapaszkodnak, félnek elengedni. Mégis mosolyog a tiszta szellem, mert tudja: a lényeg, hogy megélik minden bugyrát, és egészsé lesznek általa. Kacajt fakasztó, amikor vitázni hallod a magát komolyan vevőt, és elkeserítő, hogy nem segíthetsz a magát elhagyó, önszomorító bánatán! Mégis ezek élnek meg, amit eléjük adnak, és ők a létezni tudók! Ők boldogabbak az egyszerűségükben, mint a röpdőső fejtegetők, akik előtt minél több minden táruul fel, annál nehezebben viselik! Mindenre kell ember, s égbe igyekvésünk útján fel kell adnunk a kényelmes, bőséggel cinkos együgyűséget! Fájunk, amikor látni kezdünk, de aki nem fordul

vissza, hanem tőr és tanul, azt végül felszabadítja a végső ismeret, és boldoggá lesz ott, ahol az összefüggések egybeérnek. A lét dolgait az életben rendezi el, a test dolgait pedig a lélekben – tanított.

Közben a lábát gyúrtam, hogy az útra alkalmassá tegyem.

Bármely más esetben a maradást javasoltam volna, hisz' erőtlenségem nem kedvezett az erdőjárásnak... aztán meg a sötét is a tájra ereszkedett. Közeledett az éjszaka.

Az elszökésünk, megszabadulásunk öröme mégsem engedett várni.

Fiatalságát, szavai szépségét figyeltem.

Jóságos Amun palástjáról beszélt... hogy régen az őstenség adta testünket, s az csupán az ő varázspalástja.

Azért vontam körém, hogy lelkünkben csak a sallang türemkedhessen elő alóla, s ha az őrzők ránk néznek, azonnal tudják, hol tartunk utunkon.

Aki igazán jó, láthatatlan lesz, mert még a szabadulni akarását is feladja, nem tör a világra többé, hanem befelé, magába nyugszik, hogy gyönyörködjön.

- Eszerint sallangra kenünk festéket, és hibákat csodálva szeretünk egymásba – tudakoltam vidámságba döntve

kedvemet, és nagyobb örömmel fogadtam, amikor javasolta, ne vegyünk komolyan minden egyes mesét.

Más korban élünk, másból értünk, mint a régiek.

Mindkettőnknek jobb' tetszett volna egy ugyanolyan értelmű, de fordított történet, melyben csak a szépség és jószág látszódnék, s amikor már minden helyét az tölti be, akkor tér a középpontjába.

- Kívül keresve is magadba jutsz, magadba nyugodva is meglátod az egész világot – mondta, miközben felsegítettem.

Három lépéssel kiléptem a köréből, távolabb mentem, és kezemet nyújtva jeleztem, hogy indulhatunk.

Egyikkel ő is intett, de komorodó arccal engedte vissza maga mellé, miközben lépett, és megtorpant.

- Ha csillagporból vagyunk – elmélkedett – hát én a leghaszontalanabbikból vétettem! Nézd, megdermedtem, és nem merek kilépni hozzád! Ébredésem javára többször kedveztek nekünk megátkozói, attól függően fiatalodtam, s nyertem vissza szemeim fényét. Ha most is csak azért lehetek ilyen, de a kört elhagyva elporladok, elveszítem a pár órát is, amíg még veled lehetnék! Vágyakozásunk ebből abba, abból ebbe a világba űz. Bárcsak közepünkbe juthatnánk, hogy mindegy lenne, mi esik meg! Meg akarom tartani, mit eddig

eldobni vágytam, becsülöm, s rabja lettem annak, amiből menekültem. Rakj tüzet, bújj hozzám, mesélj meséket, tarts erősen, és ha jön az éjfél, a karjaidból talán nem ragad el a semmi!

Erre kért, s így esett aztán, hogy szabadulása helyett csak a varázslaton csavart egyet, és az élet elé járulásunk véget várásba fulladt.

Nem öregedett, ezért még reménykedhettünk.

Ketten erősnek éreztük magunkat.

Azonban el kellett mondanom neki, hogy az őrzők dolga az ébredésig ér; az éberek már maguk kell átmenjenek a megpróbáltatáson, amely éggé neveli őket.

- Hiszem, én nem őrzőnek, hanem más tisztet betölteni küldtettem hozzád – mondtam.

- Magam is ezt remélem – felelte – nem barátom a gondolat, hogy szökni próbálva, perc múltán elveszítelek; inkább adom oda e veled tölthető egy-két óráért az örökkévalóságomat! Kérlek, érts meg, s ne haragudj rám, hogy csak így tudtam dönten! A kérélhetetlenül végbe billentő sorsot várom, hogy az mutassa meg, megtört-e a varázs. Legyen mindegy, innen oda vagy onnan ide vágyom, és félek-e átsuhanni! Legyen mindegy, hogy maradunk-e, avagy más tájon ölelkezünk! Az

Elsők úgysem ítélnék! Szomjas, éhes akarok lenni, s úgy érzem, itt maradva, melletted ismerhetem meg magam – sóhajtozta.

Gyümölcsöket ettünk, és meg is itattam.

Nem kárhoztattam a gyávasága miatt.

Titkon bennem is egy hozzá hasonlóan gyáva Atila rejtőzködött.

Azt játszottuk, hogy a fények az árnyak, s az árnyak a fények.

A dolgok árnyékok, s az árnyékuk a test.

Könnyen ment olyan szép lángok fényénél.

Átkaroltam.

Messzi helyekről beszélgettünk, hogy legalább képzeletben távol lehessünk attól a szentséges, ocsmány helytől.

Eltűnődtem, ha már messze leszünk onnan, vajon visszatérünk-e egyszer, vagy amíg élünk, orrtekerő lápként gondolunk majd vele, és elkerüljük?

Megesik: ahol ütötték, a gyermek oda is hálával zarándokol vissza.

Hisz' el vagyunk telve láthatatlan szeretettel, és szörnyet is tudunk szeretni ott, ahol nyálka, túske, pikkely a neve a szépségnek.

Nem sejtettük, mi lesz a vége.

Részemről, csak hálát tudtam érezni már úgy is, ha ott véget ér a világ.

Egyre beszéltem, hátha az, valami addig feltáratlan zugából majd előhozza végső gyógyulása szerét.

Történetre másikkal feelve közelítettük egymást, s az éji szellő által ránk zavart sárgás leveleket kapdosva köszöntöttük a fák törzsei közé párát lehelő ős első perceit.

Ajándék ős volt.

Kegyével elsőként minket találva meg, elhatározván, hogy másutt mindenhol csak utánunk zörget.

Mintha susogta is volna: „Hadd lássam, ezek a híres gyermekek, akik két világra törnek, hármat találnak... és egyek lesznek? A kedvükért sietek az idén, s a kedvemért, hogy velük táncolhassak utolsó napjaikon!”

Csakugyan így lehetett.

Magamban még oda is szoltam, csak aztán ne rátarti, orremelős udvari tánc legyen, hanem harcosokhoz méltó!

- Tudsz valamiféle imát – kérdezte Égszemű játékoságot tükröző, vékony hangon. Kislány volta bújt elő belőle.

- Minden perc ima – válaszoltam – fohászokra gondolsz? Vagy, Istennek tetsző szózatokra?

- Ó, olyanra gondolok, amire az ember szorul rá – csipogta.

Megkértem, mondjon olyat ő, úgylis bujkált benne valami, amiért említette.

Jól sejtettem.

Arról beszélt, hogy hazájában, a Nílus folyam mentén, iskolák működtek.

Aki az égbe igyekezett, csak felkereste az elsőt, elszegődött, majd alsó Khemet irányába végigjárta az összeset, magába véve a tanokat, s magát beadva az Egybe.

Jellemessé lettek, leküzdötték az elvesztéstől, a szembenézéstől, az elhagyatástól és a haláltól való félelmet.

Örök jelenben tartották elméjüket.

Uralkodtak az erejük, erőik felett, és kioltották magukban a létben maradás szomját.

Felismerték, hogy az élet örök, és hálát adtak a teremtés tanító lényegű kettősségéért.

Útjuk eredményeképpen olyan tiszta létet élhettek, amilyenről Izzó, az uruki táto beszélt az embereknek... amelybe már nem avatkozott bele az értelem.

Hunjaim útja, az idő tájt bárhogy áhítottam is, az övéknek csak árnyéka volt.

Ősi fényünket hátrahagyva, már csak a harc és a vadászat adott lehetőséget a félelmeink legyőzésére.

Támadás, szembenézés, győzelem vagy vég.

Az örök jelent csupán a halál szemében voltunk képesek megpillantani.

A bátorság volt a mi megváltónk... koszos lelkűnek csak a bátorság lehet.

Aki tiszta, az nem a halállal, de az étellel karöltve is megnyílhat a teljességnek, annak nem kell bátorság mindezekhez.

Úgy félünk elbukni, pedig mi sem szabadít eredményesebben, mint épp az elbukás!

Elbukni?

Nem szégyellni, hogy nem bátornak, hanem jónak lenni az erény!

Elismerni, hogy a legnagyobb díjat nem érdem elérni, mert az mindenk számára ajándékul van!

Csak a tekintély miatt nem vadászni nehéz úton ejthető trófeára, mely a félemberek aranya... s csak a büszkeség végett nem dicsérni tovább, amit ők dicsérnek.

Nem ragaszkodni a léthez, mert az tesz az élet elleni hatalmak szolgálivá minket.

Nem siettetni a sorsot csalással, fortéllyal, mások bántásával.

Ha baj van, azt nem lőni messzire, mint a nyilat, nem másban keresni az okát, és magunkat sem hibáztatni miatta.

A lelkünkben van minden baj fészke, így nem kiút megleégedni a füvekkel sem, melyek csak a külcshint szépítik, a sebet nyugtatják!

Főleg nem itatni mással a főzetből, mintha neki kéne gyógyulnia a mi nyavalyánkából, mintha ő volna a ránk tartozó dolgok megoldója!

Megszólítjuk őseinket, megköszönjük a jót is, a fájdalmat is.

Megnézném négy emberöltőn túli gyermekeinket, kik már igazi embernek születnek, és nem szenvednek a férgeinktől!

Az elsőben ott vicsorog, reszket, üt-ver az emlékezetünk.

Ha javulnak, az ő fiaik már csak félannyit bántják a sajátjaikat, s talán a negyedik alom átkunk nélkül fogan!

Hol vagyunk még a kezdettől is, hiszen nincsen se hun, sem semmilyen ország!

- Jobb akarok lenni, nővérem – bizonygattam – de csupán a majdani unokáink miatt! Nem lehetek jó azonban, ha én csak a kegyetlen kezdet vagyok... mert az vagyok! Fogadnom kell ezen elveszettséget, s az általam elérhető egyetlen célra ügyelnem, mely a kötelességem is: saját utunkat készítem elő, s a magyar testvérek útját.

- Kik a magyarok? Mesélnél nekem labirintusod bejáratáról, időtök elejéről – kérdezett, kérlelt, míg a bükk ágak nedvével küzdő lángok zöldes lábain merengve a múltba méléztam.

- Épp így ültek a fényben Napos, Pálos – kezdtem – Ménrótnak, a legnagyobb vadásznak fiai! Vénülő atyjuk szemefényei, ki mosolygott még a betegségben is, ha rájuk tekinthetett. Tán megvan több száz esztendeje is már! Na, ezek, amint férfiasodtak, úgy kóboroltak egyre messzebb az atyai sátortól, hogy merészen vadászhasanak. Azon az estén eldöntötték, nem szabnak határt a portyának; más ország erdeit, vadjait indultak ritkítani. Legényeket fogadtak, ki-ki ötven-ötvenet, és kiléptek, hogy tervüket beváltsák. Telt az idő, és ők minél messzebb jutottak, annál szebb, vadban gazdagabb helyre értek. Úgy tartotta kedvük a bőségben, hogy csak azt üldözték, ami elfutott előlük, s hagyták a békében legelőket. Szervedélyük szellemeként egyszer csak egy fekete szemű, ágas-bogas agancsú szarvas állt eléjük. A koronája össze se ért a homlokával, úgy lépett, mintha felhő vinné. El is illant nyomban, csak megmutatta magát. Nem is kellett több a benne felettébb gyönyörködő testvéreknek, száguldottak a nyomán, hegyen-völgyön, erdőkön, patakokon át. Feltűnt, eltűnt, mintha csalta volna a kettőt meg a száz vitézt. Reggeltől

alkonyatig tartott a hajtás, míg egy olyan mocsárhoz nem értek, amelybe nem tudták követni. Föladták, megfordultak, s akkor látták, milyen fényességes helyre értek. A szépség szigete volt, az ugyanolyan tájak koszorújában! Derékig ért a fű, a virág. Roskatagságig termő hatalmas fákkal, vadak ezreivel, tiszta forrásokkal, gyengéden sütő Nappal volt áldott, ezért az ifjak országuknak megkívánták. Vén Ménrót haldokolt, mire mesélni hozzá hazaértek. Nemsokára el is szállt a mennybe, s így a fivérek a gyönyörű helyen maradtak, hogy azt országukká tegyék. Elértek a Meotison túlra, és fölmérték áldásait. Eközben akadtak az Alán fejedelemnek, Dúlnak leányaira, akik körtáncban révedtek éppen. Tán, tán, magából a szarvasból bucskázhattak elő, amint az csodalényből csuda lányokká leendett! Kettő úgy megtetszett nekik, hogy egyik az egyiket, másik a másikat a nyergébe kapva megszöktették azokat. A többi legény is lopott ám magának mátkát. Mind a kerek Föld legszebbje volt. Nem sokáig ellenkeztek a leányok, kedvükre volt hun, és magyar, meg aztán kitudódott, hogy azok a híres királynak legényei, sarjai, s könnyen hozzájuk mentek feleségül. Egyszerre volt esküvője a négynek s a kettőszáznak. Azóta lett egy családból két nép, s maradt mégis testvér a hun és a magyar! Sokan lettek, elmentek újabb

helyekért, így vették vissza tízezer éve jussunk, otthonunkat. Száznolc nemzetség élt akkor. Idővel még több hely kellett, ezért atyám határozott, hogy a hunok Nyugatnak, a legnagyobbak őshonába induljanak, a magyarok maradjanak, s amikor a keresők legrégebb országunkra lelnek, megszerzik, és üzennek a maradottakért. Már csak el kellett dönteniük, ki tartsa magánál az Ősten, a Hadúr kardját.

- Mitől Ősten kardja az – érdeklődött a szentem.

- Az Egynek készült tisztelgésként – feleltem – még az óriások ideje alkonyán. Atyám oldalán csüggött, s az Ősten velünk maradt. Onnantól szent volt, hogy miénk a Föld. Díszes fegyver volt, égből hullott vasból. Csoda lakott benne, sebezhetetlenné tett! Senki nem ismerhet azóta sem annál tökéletesebb vágót – vakartam meg a fejem.

Elhallgattam, sóhajjal idéztem a kincs képét a szemeimbe.

- Nincs veled, sejtem, a magyarjaitoké lett – következtetett.

- A véneink – emlékeztem – három éjen, három napon át tanakodtak, végül vakra bízták, pendítené meg hétszer a kardot, s a hetediknél ejtse a porba, hogy az mutassa, kivel lenne igazán. Ha Nyugatnak áll, mivelünk, ha másfelé, akkor meg magyar véreinkkel. Megtörtént a hat, s a hetedik pendítésnél felrepült a penge, aztán elszállt Nyugat felé.

Fénylett, és forgószéllel suhant. Azóta sem találja senki!
Eljöttünk érte, de úgy tűnik, többé nem vagyunk méltók reá –
így sajnálkoztam.

- Király leszel, mert lelked egy királyé – méregetett – s
meglásd, az talál meg téged! Országod, néped lesz, lefőzöd
Rómát, és küldhetsz véreidért – mondta.

- Kedves szavak – köszöntem meg a lelkesítést – nincs
szentebb, mint ez az összetartozás!

- Az összetartozás – ismételte, és egész' hirtelen, mintha akkor
tört volna rá emlékei kamráiból a csók jelentése, képzete,
ajkamra illesztette az ajkát.

Pendültem, pördültem, repültem, mint az Ősten kardja.

Elhúzódott, s én lassan nyitottam ki a szemem.

Nem volt ott.

Nem volt sehol.

VIII.

Elhagyott minden szándék.

A belenyugvók egykedvűségével szívtam be a lombok színeivel ittas sötétséget.

Mintha kicsi szentem próbálta volna közelebb hozni hozzám a szellemét, mintha olyan üvegfalon dörömbölt volna odaátrol, amin csak ő láthatott keresztül...

Ez a fájdalmasan reménytelen érzés fogott el, s a szuszt már olyan jeges hidegbe fújtam ki, hogy meglátszott a párája a holdvilágnál.

Mit tehet a víz lény, meg a Földé, ha egymásba szeretnek!

A vízé a Földön, a Földé a vízben fulladna meg, s a víztükrön ölelkezés sem étellel; csak halállal ajándékozná őket.

Sajnálatomra, arra jutottam, hogy külön világok szerelmesei csupán testüket vedletten, léleekben kelhetnek egybe.

Pedig én élni akartam, nem meghalni... de Ég szeművel!

Hogy testben vagy anélkül, már kezdett közömbössé válni előttem.

„Ha ő nem maradhat, majd én költözöm hozzá” – rágcsáltam a mondat ízét, s épp hogy a szívembe mélyedő késem képét képzeltem volna, a bokrokat majd' kirúgva-tépve, hörögve rontott rám a vég küldötte: barnamedve nagyapa.

Jégtömbbé dermedtem, s mintha valóban a szívembe szúrtam volna, nem csak gondolatban!

Lassan hátráltam, ő meg rohant felém.

Késem markolásakor egyenesedett föl, bal mancsát feltartva, és ferdén rám suhintott.

Mintha szája bűzével fújt volna el, úgy hullottam alá, amint viharnyi erővel vállon vert.

Hanyatt kúszva próbáltam távolodni, véremtől lucskos köveket rúgtam felé.

Utánuk kapott, de megindult ismét.

Kedvesemre gondoltam épp, mikor övembe martak a fogak, s tudtam, az újabb harapás már engem fog érni.

„Minden megoldódik, mindjárt valódi jelet kapok, más lesz a király, mert én izzó őszünk, a Megtartó hónapban leszek, és mátkámmal egyként mesélek a Földről az ottani táborok tüzeinél” – vetettem számot magammal, s ekkor orr, és metszőfogak törtek az arcomra.

Perccé nyúlt meg a pillanat.

- Hazugságba húzott, erődöt lopja, elfogysz, elveszejt, és te most is csak órá gondolsz, féleszű – harsogta az állat, nyelvét beszédre igazgatva, aztán mellkasomra lépve leszorított.

- Erőállat vagy – ziháltam – gonoszságból jöttél, vagy mi dolgod velem?!

- Menteni jöttelek – válaszolta – megöllek, hogy ne te öld magad a kárhozatra, és ne lophassa el a lelkedet a boszorkányod... szolgaságra!

- Mit beszélsz, bolond teremtmény – reszkettem.

- Fiú, nem veszed észre az ármányt – kért számon – a lelkedet akarja, nem mást! Hiszel neki? Először nem foszlott köddé, el is temethetted! Emlékszel? Akkor, később mért lett mégis mindig semmivé! Szétszedlek, hogy még maradjon lelked a jövődőknek, magyarjaidnak! Ne félj, gyors leszek, a jó vadász fegyverét kegyelmesre tökéletesíti! Elég volna tompa, fojtó száj, de nézd csak, milyen kegyesen hegyes eszközökkel segíthetlek – így közeledett, s akkor, az oldalába döftem a pengét.

Megugrott, a sebét szagolta, ám az mindjárt beforrt.

Ezalatt a fák közé szöktem.

Kavicsot dobtam messze magamtól, hogy a zaja felé induljon értem, de a lélektől lehetett az állat, mert becsaphatatlanak bizonyult.

Közelítő körvonalai elvegyültek a ködös, holdfényes derengés keltette árnyékokkal.

Azon ijedeztem, talán igaz, amiről beszélt.

A harchoz arra a meggyőződésre van szükség, hogy az ellenfelünk az ellenségünk is... hogy rosszat tesz nekünk.

Akkor azonban, mivel agyam ítéletei helyett figyelmem nyitott világa volt velem, nem tudtam haragudni a támadómra.

Őt magam előtt, magamat meg tőle védtem... s védtem Ég szeműt is, mindkettőnkől.

- Nem ölhetsz meg, míg meg nem értem, amit mondasz! Elkerülhetetlen vagy, látom, de nem értelek – próbáltam kijátszani, mert sors-medvém illetén arccal, tényleg csak tudatlan magamhoz tartozhatott.

Úgy véltem, ha mássá válok, majd nem velem lesz dolga.

- Sorsod küldött engem – hörögte – a választ meg nem tagadhatom. Végig káprázatba vonva tartott téged a boszorkád! Minden csak számodra volt valóság. Csak benned élt a szépsége; belőled termett, a bensőd szépségéből! Valójában a végső percig szívta volna a lelked világosságát, és abban a percben te lettél volna, aki megszűnik, nem ő! Józan vagy harcunktól, gondold át velem: csakis halandók, értetlenek vállán teher a varázs, csak az attól idegeneknek nem kívánatos! Ki maga is varázs, nem viszolyog, oldva él, undora, félelme nélkül. Ezért-azért túl fontosak vagytok egymásnak... tán mert

túl fontosak vagytok magatoknak! Ha ember volna, s valódi szerelem lenne köztetek, úgy is megfeddnélek: „azért e pokol, mert ti vagytok a pokol! Lelketek kipárolgása a világotok! Olyan, amilyenek ti vagytok! Majdnem sikerült kilépnetek a helyről! Elmehettetek volna, de megtorpant a csoda is, amint a múltó haszonért megtorpantatok!” Ámde, mint mondtam, nem ember és nem szerelem ez! Más az evezőse kettőtök dolgának!

Száját lassan eltátva, így csöndesedett el... igazán megijedtem. Teste ellen nem győzhettem; eszét próbáltam meg.

- Változom, medve nagyapám – szoltam – Téged ahhoz az Atillához küldtek, aki egy perce voltam! Előbb annak okán, hogy nem értek semmit, aztán meg azért, mert értenem kell! Hozzám már maguk a küldőid valók! És bocsássanak meg az őrzőink, ha rosszul tettem a dolgomat! Csak szeretni akartam... csak szeretni – húztam az időt – mindegy miből van mindez, hogy te vagy-e gonosz vagy Égszemű! Még igazad is lehet! S bár nem tudni, honnan jövök, hová tartok, egy valamiben azért mindegyik világon nekem adatott a döntés: hogy én magam ki vagyok! Ha álom az egész, ha varázslat, káprázat, tévesztés, csapda, hát annak közepette állok most itt, én, Atilla, az

aranyközép ember, a jóra tekintő, az önmagában nyugvó, a belül otthon lévő és szabad!

- Elveszejtéd magad, bolond ember – nyögött fel, aztán körvonalai észrevehetően homályosodni kezdtek.

Lecsaptam rá.

Kirántottam övemet, és míg lecsúszott rólam a nadrág, a hátán kapaszkodva, azt nyakába hurkolva, hátrafeszítve, kezdtem megfojtani.

Táncolt velem, de múlt az ereje.

Ágat törtem, az övbe bújttattam, s azzal csavarintottam, tekertem szorosabbra a torkán.

- Ha semmi sem valódi, mindez csak én vagyok – bővöltem – S ha tévedő múlt voltam, most küzdő, szerető, jót akaró jelen! Elveszhet a testem, ám legbelül semmi meg nem érint! A kör... lehet, tőle véd engem, s mindenki mást... de lehet, őt védi mindenkitől! A jóra tekintek, örök lélek vagyok, minden világban ugyanúgy, magamban, középen! Most megkíméllek, és te tartozni fogsz nekem – olvastam rá.

Kalimpált szegény, egy fát támadva próbált hátralökni, de én a késemmel azonnal a törzsnek szegeztem a mancsát.

Elengedtem a nyakát, s míg ordított, a sűrűben köröttem cikázó szempárokat kellett figyelnem.

Mindenre számítanom kellett.

- A barmok az emberek, s az emberek a barmok – morogta köpködve, és újonnan termett sebezhetősége nyújtott számára bizonyoságot arról, hogy minden megváltozott.

Test nem bírta vele; úgy a szív, a lélek kellett legyen a fegyver.

Ott görnyedt gyengülten, és tovább homályosodott.

Szempárok gazdája, medve nagyapám ura, ti ludvérc fiak – kiáltottam – jertek ti elém, ne haragból gyúrt báb-helyettest küldjete, hogy vele foglalkozzam valódi elleneim helyett! Egyik foga irigység, harmadik harag, hetedik önzés, tizenkettedik érdek, huszonnegyedik félelem! Ám, mint mindennek; utolsó foga a becsület és a hála, az élet értéke okán... Legyőztem, meghagytam, így tartozik nekem! Gyertek elő, mert a becsület ügyének, a büszkeség szerint, még ocsmány pofátokra is tartoznia kell – hergeltem őket, s azok meg is nyilvánultak.

Farkas méretű darazsakként dongtak-röpködtek körbe.

Haluszony szárnyú, sárga pikkelyű gyíkokká lettek, s kaffogva, füstölgő pofával sugdosták tévesztő érveiket.

- Boszorkány! Valótlan, nincs is!

-... te meg ide vagy láncolva.

- Milliárd célból melyik az igazi?

- Milliárd világból melyik a valódi?!

- Milliárd Égszeműből...

- Atillából...

- Megtartóból...

-... melyik az igaz – kezdtek döntögetni.

Tépkedték a ruháimat, de csak bősztítettek, nem ártottak.

A medve szólalt meg:

- Te sem vagy, csupán a semmire rakódott válasz, amelyet a világ dolgaira adsz! Ütnek, ütsz, ölnek, ölsz, és eltanulod az idomulást! De még ha lázadsz, vagy az egész hazugság ellen kelsz fel, úgy is csak annak a hazugságnak a része leszel, amely ellen felkelsz – kárálta.

Korbács jelent meg az egyik sárkány karmai közt.

Rám vert, fájt is, aztán a derengésből elősétált a Megtartó, csurom véresen... egy másik mosolyogva, fehér len ruhában, egy újabb kicsi gyermekként, és végül egész csomó táltos ténfergett céltalanul az éjjeli erdő cserjéi között.

Aztán jöttek a jövő szónokai is, akik mind állították, hogy ők az újból eljött megmentő.

Folytatták a megzavarásomat.

- Az uruki táltos szenvedései... óh! Az égben is tovább tartanak miattatok!

- Nem kérsz bocsánatot, hunok büszkesége? Talán te voltál, aki abban a létedben a korbácsot fogtad!

Erős látomás jelent meg arról, ahogyan a táltost csapkodták.

- Te ütöttél a szöges bőrrel, vagy az ütött veled?

- Longinus...

- Kérj bocsánatot!

- Miért nem kérsz bocsánatot?!

- Melyik a valódi Megtartó?

- Kitől kérsz bocsánatot?

- És főleg, ki vagy te, aki bocsánatot kérsz – mardostak, s el is hagyott a józanság.

Szomorú fejemben ott volt a gondolat: „tényleg én lehettem, és most, magam gyógyítása helyett, saját bűnömért gyűlölöm Rómát!

Ó, bár a vádlóit ostoroztam volna belátásra, a népeket a jóra, és magamat az észhez térés felé... vagy bár oda jutnék, hogy most megtehetném!”

- Aztán mire fenýítenéd a népeket – látott belém az egyik gyík – a táltos tetteire, szavaira? Már megtették előtted, s még tenni is fogják! Elégették az igaz írásokat, s a nekik hasznosból csinálnak világrendet! Ferde, csonka vallani valót engedett át a népnek Constantinus lector! Mit képzeltél, tán azt, hogy átadja

császárságát egy szabír filozófusnak? Halade, Mystai! Halade, Mystai! Hahahhaaaahhaaaaa – rikácsolta, aztán a medve folytatta fojtott hangon:

- Ezer évekig gyűlölnének a birka nemzetek, s azt mondanák, hogy erőszakos, barbár voltál! Ahogy Izzó tátost, úgy téged sem értenének! Ugyan, mi az igazság?! Mit számít, mi az igazság?! Ha az nincsen köztük, hazudnak helyette egyet, ha köztük van, akkor meg elferdítik, elrejtik! Hiteket, célokat adnak-vesznek, vesznek el, és soha nem lesz vége – prüsszölte.

- Úgy igen, ha a valódi világba ébrednek, ha az igazi Izzáshoz jutok – vágtam közbe.

- Testben hogyan tennéd – vágott vissza – ha pedig magadat ölöd, hát akkor is, hogyan! Megrekednél a végtelenségben, ugyanazon bajodban! Végig kell szenvedned az utadat! Elhagyatva, magányban, sok ezer buta közt, senki által meg nem értve, érdekeikre száradtan, hogy kiérdemeld a halált!

Nem értettem egyet.

- Létezhet jó király – mondtam – kit rettegnek, de aki a jót diktálja! Ahogyan az Ősten az égből, meg a természet, a mi nagy, boldog asszonyunk teszi.

- Eh... jóhízemű pára – korholt – minden jónak indul, a hitetek s a vezérlő törvényeitek is szép reménnyel, jó ősöktől

ébredtek, de meglásd, saját néped jövőjében is csak a hatalmasokat védik majd a szegényeiktől! Zsarnok leszel, mert az ember agya nem égi rendre teremt! Aki pedig a szívéhez vezetné embereidet, még ha mindig újból meg is hal értük, akkor sem jár sikerrel! Dögletes, bűzös, cicomajóság... pondró mind... s te ezekben hiszel, őket emelnéd?! Nekik akarnál jót, az ügyüket cipelnéd, még ha világos is előtted, hogy nem ők betegek, hanem ők maguk a betegség – szitkozódott.

Bár a szavai által, de éppen ellenükben kezdtem megvilágosodni.

Ahogy kiegynesedett az eszem, a gerincem, a szívem, úgy halványult el a sok táltos képe, úgy váltak ezüstössé a sárkányfajzatok, úgy vonta be őket maga mögé a szépséges holdfény.

Amint bennem lett, úgy lett azon a helyen is.

Már csak nagypapa állt ott, fának tűzött manccsal... meg én.

A kóros végigpatakzó vére feketén csillant.

Csodálkozva figyelte és érezte meg, hogy az ott számára nem kudarc lett, hanem az eredeti küldetésétől eltérő, más lényegű siker.

Illő feladatot kapott; egy bizonyos emberrel kapcsolatosat... de mivel az más lényé vált, a küldetése is ama más lényhez idomult.

Visszafűztem övemem, visszavettem a nadrágomat.

Végigkísérte a szemeivel, de hallgatott.

Tudta, hogy már nincs mit, nincs miért, nincs kihez beszélnie.

Ha lett volna tanú, biztos nem értette volna, mi alapján bánt velem másképp olyan hirtelen.

- Figyellek – hunyorítottam rá – a saját kételyeimmel szólsz, az örületemmel harcolsz ellenem... talán értem. Addig kínoz, míg népem ellen való gyengeségben vagyok, de támogatsz, mihelyt erősségre kezdem váltani gyengeségeimet, s reményed lesz: a népen túl, még engem is megtartani! Adok hát reményt magamnak, megébredek attól, s úgy a nép is remélhet! Akinek mennye és örök élete van, könnyen él-hal bárkiért és bármiért, ami szent... nemde – fogtam a reményadáshoz – tisztelem az ellenfeletem – folytattam – téged is, s ha szívem társa épp egy boszorkány, őt is tisztelnem kell! Tudni róla, hogy miféle szerep foglya, de arra gondolni ítélet nélkül, akivé lehet még, s a lelket tekinteni szeretetünk, bizalmunk közepének! Mindegy mi látszik, az számít, ami minden mélyén nyugszik, és valódi. Mindegy mi, vagy ki igazi! Ha én nem érthetem, hagyom, hogy

a nálam több, a legnagyobb értse, s engem is vele. Az Egy Ősten értse magát, tudja mindnyájunk valóságát... csak ez számít, s ennyi épp elég is. Amikor magamba engedem, és viszont áradok belé, igaz valóságommá válok. Jöjjenek hunok, boszorkányok, Atillák, akit akartok, akit az Egy akar! Gyertek ti is, csak köszönni tudom az igyekvéseteket! Részeim vagytok, testem, vérem, szellemem, énem. Nem futhatok; utolértek. Nem úzhatlek; árnyatok vagyok, mindig ugyanolyan közel s távol. Lélekben öllelek, fogadlak el, ismerlek meg, segítelek, egészítelek benneteket, így teljesítem be közös dolgainkat. Jöhetnek az uruki tanító utánczói, mert én a lelkében hiszek, abban nyugszom, s nem érdekel, úgy néz-e ki, ahogyan a festményeken! Nem ragadnak meg az ember céljai, hanem a benne élő Őstent figyelem, akinek a tervei már a világ születése előtt készen voltak! Mi dolgom számokkal, számítókkal! Ha minden pusztul is, a lélek örökül marad, s abban minden lét előtti és léttel szerzett tudás! Nem baj, ha elmúlnak a teremtett dolgok, mert a lélektől, a lélekből újra teremhetnek! A csillagországok egymásba siklanak, s csak úgy lehet győztes a teremtett szellem, ha gyorsabban szárnyal az élet felé, mint ahogyan azok zuhannak a semmi felé. Mégis hasztalan olyan szárnyasokban hinnünk, amelyek hátán a

csillagokig jutunk, mert azok sem vihetnek az égen kívülre! Csakis a lélek szabad, egyedül az lépheti át az összes határt. Ha csillagokból gyúrtak minket, míg testben járunk, velük tartozunk egybe. Kézzel vagy ésszel pedig, nem váltható meg a világ. Az majd gondoskodik magáról, csak hagyni kell élni! Az váltja meg, ha befogadom, és gyönyörködöm benne. Akkor kiteljesedik bennem, én is abban, s a mű eléri célját. Égszemű boszorkány? Majd kimentti őt boszorkányságából, hogy gyönyörűnek látom; a hitel, amely ingyen olyan tökélyé szereti őt, amilyenné csak lehet. Elmúlik minden, mindenki meghal végül... a Megtartó is meghalt! Felmutatta magát, gyönyörűnek látott, s ezzel saját mennyébe emelt bennünket. Nimruddal borozgatnak a kilencedik égben, és szívesen látnak mindenek után. Reménykémmel fogok elébük állni, mert ha ő maga a gonosz, akkor is szeretem! A gonosznak is nagy a szava a teljességbe vivő úton. A tökéletest keressük, és bár mi öltöztetjük fel széppé, a bennünk élő széppel ruházzuk, mégis szeretjük, hisz' fogadja szívünket. Még ha kinek-kinek másért, akkor is kedves e szövetség! Ha tudtával támadt ellenem, úgysis a jóba viszem, s nem bánom, ha életemet veszi, mert lesz egy önébresztő, igaz pillanata! Ha pedig a tudta nélkül tört rám, hát maga is áldozat, egymáson csiszolóduunk, egyezik a

vezeklésünk ideje, és kiegészülünk szenvedésünkben! Lehet, tán előző létünkben egymás ellen tett bűneinket törlesztjük éppen, hisz' még boszorkák sem tehetnek a világ kerekének forgása ellenére, mert ők is, csak az amúgy is fúvó szeleket igazgathatják. Vezeklünk. Az, hogy szerelemre váltom vezeklésemet, már tőlem függ, s mi lehet több-jobb annál, ha fájdalmainkat egy igaz és gyönyörű ügynek ajánljuk fel áldozatul! Nehéz szívem dobogását, remegő szám összes kimondott szavát, s a kétely sajnó gondolatait, felajánlom kincsem megszabadulásáért – nyilatkoztam.

Medve nagyapa, ép mancsával a földbe karmolt... az avart fölverve fújtatott, háta mögé tekintgetve figyelte a hajnalt jósló madárdalt.

- Nem tudsz te semmit, milyen égi körnek Földi képe az átkozott húgodé! Nem látsz át oda, ahol a valódi mértéket leolvashatnád – dühöngött.

- Lehet – mondtam – de a rám tartozó, nekem mutatkozó részben arról legalább dönthetek, hogy mire tekintek! Én a lelket nézem, s hogy a héj alatt kik vagyunk! Az számít, mi mit akarunk adni, fogadni, hinni, látni, hisz' mindnyájunknak szabad akarat adatott. Ha lélekből jöttünk, és abba tartunk, elég, ha lelkünkkel kötjük össze magunkat, s máris a

valóságunk kelhet életre, bármelyik hamis világ legyen is az, amely épp foglyul tart! Ha gyönyörködöm, szeretet vagyok... ha szeretet vagyok, akkor ahová a botomat leszúrom, ott lesz a világ közepe!

Erre a végszóra, mintha muszáj lett volna, előtűntek ismerős sárkányaim.

- Útvesztőben vagy, semmit sem találhatsz!

- Édesebb világot adunk, miért vagy konok!

- Nehogy küzdeni próbájl! A legnagyobb szenvedést fogod megismerni, ha ellenszegülsz – igyekeztek.

- Nincs baj – csitítottam őket – megértelek titeket, és megbocsátok! Befogadlak, ahogy mondtam, gyertek! Elvezetlek a bennem élő mennybe; végtelen az, nektek is kijut, örökkévaló, hát ráértetek nézelődni benne! Nem úzlek többé titeket magamból, tiszteletemre méltó részeim vagytok!

Akkor botot törtem, és szememet behunyva véghez vittem első varázslatomat: leböktek magam elé egy őstenest a földbe, és azt kiáltottam, hogy íme, itt a világ közepe.

Keringeni kezdtek a lúdvércek, hiába eveztek a levegőt, hiába akartak, nem tudtak elrepülni.

Örvénylettek a törzsek, ágak között.

Lesodorták a helyükön már gyengén ülő leveleket, és azokkal kavarogtak fölöttem.

Mintha végtelen mélységbe zuhantak volna, úgy vesztek el a szívemben mindannyian.

Mikor az utolsó is eltűnt, vastag réteggé hullott alá az előbb még keringő lomb.

- Legyőztél engem. A sors nyelvén szóltál, s annak igazságát beszélted – mondta gondterhelt hangon medve nagyapa, majd hozzátette – elmegyek. Jön a hajnal, nem találhat itt!

- Eeee, tartozol nekem, megállj! Meghagytalak, mivel viszonzod – kérdeztem.

Hitetlenkedve bólogatott.

- Valóban viszonznom kell. A törvény lényegű sorssal vagyok egy. Elárulom hát, hogy egyetlen kérdéssedre megfelelek. Felteszed, én megválaszolom, s onnantól nem beszélünk – ígérte.

-... És járjon mögöttem a szellemed, minden utamon, hogy aki elélem áll, téged is derengni lásson, s érezze a tekintélyedet – alkudoztam.

Beleegyezett, de hozzátette, ne elégedetlenkedjek, mert úgy én fogok tartozni neki.

Mielőtt végigmondta volna, hogy jól gondoljam meg a kérdést, mert csak egyről lehet szó, már neki is szegeztem:

- Mivel ébreszthetem Égszeműt valódi önmagára? Mit tegyek, hogy az átkától megszabaduljon?

- Ez két kérdés – méltatlankodott elhaló hangján, és egyre halványodott.

- Jól tudod, mit kérdeztem! Válaszolj – fenyítettem, s az alig látszó, szabad mancsát emelve intett, hogy a válaszáért közelebb kell hajolnom.

- Csak suttogni tudok, másik világba tér meg az erőm – lehelte. Szót fogadva, lassan léptem egyet, aztán még, s akkor újra szemembe ötlött, milyen hatalmas, és mennyire tekintélyes.

Fatörzshöz szúrt végtagja köddé alakulva levált a késről, ő szabadon lebegett az avar fölött, míg a válaszát mondta.

- Halál fia, aki szerelmeskedik a nővel. Terve, hogy behálóz, legyűr és elveszejt. Ám csakis szerelmeskedve oldozhatnád fel – vallotta –

nincsen választásod, mindenképp belehalsz! Szerelem, csapda, mindegy... ugyanaz a vége!

- Kell, hogy legyen...

- Nincsen – susogott közbe türelmetlenül.

Meglepetten néztem a szemeibe.

Mozdulni sem volt esélyem, máris sújtott, s én rögtön elájultam.

IX.

- A tiszta léleknek nem szüksége a törvény... az anyag járólényeinek tisztátalanságát kell csupán törvényekkel a medrében tartani – szólalt meg a hang, és folytatta – mit gondolsz, minek a fortély, az igyekezet, hogy a gonosz elérhessen egy tisztát? Törvényeink, medreink, ösvényeink miatt kényszerül erre. Ne hidd, hogy nem törne a jó ellen közvetlenül is, ha megtehetné! A feledés álmát ajándékoztuk a létezőknek, hogy csak azt kelljen megtartaniuk megismert magukból, ami igaz és tiszta. Ekképpen nemcsak a keresők épülnek, hanem egymás és a medrek által azok is, akik tévedéseik mocsarában henyélnek. Légy üdvözölve, embergyermek! Az Ősten mája vagyok, a bíró, a szabaddá tevő, a kapu őrzője. Előttem állsz most, Amentheit termeiben – mutatott körbe a máj.

Ekkor eszméltem magamra.

Egy gigantikus barlangteremben álltunk, nem érte a talajt a lábam.

Sötét volt ott, a kövek, a dolgok saját fényüket sugározták.

- Mi dolgom veled – kérdeztem.

- Sok csak addig küzd, míg érdeke – mondta – és nem megy másokért az álmodás mastabáin, a barlangokon túlra! Itt vagy, ez arra vall, hogy a vágy fölött az értelem, afölött a szív, afölött

a figyelem, afölött a lélek, fölötte a szellem győzedelmeskedett... még ha, ahogy látom, ez az állapot el is illant hamar!

- Könnyű adnom magam – motyogtam – ha tudom, amit Izzó tátos tudott.

Büszkeség és mosoly hatotta át a termet.

- Hmm... a gyermekünk, aki fölmutatta magát, hogy megértsétek, miben áll a létezés és az út! Ő gondoskodott az emberekről, a földi létezés dolgában. De ím, aki hozzám beszélhet, már nem létezik! Halott vagy, és nem visz tovább, ami a léthez tartozik – igazított el.

Tudtam, csak megpróbál, nem bosszantottam fel magam.

- Mindegy milyen sűrű világokon visz az út – feleltem meg – a lélek mindenütt él és ugyanaz! A test a létre, a lélek az életre tartozik, s én az uruki tátos életről szóló beszédeibe öltözve jöttem!

- Medve karmokba és vérbe, önhittségbe és vágyba öltözve inkább – vádolt kihívón.

- Önhittségem annyi, amennyivel megtartom önmagam, hogy Atila maradjak... vágyam, hogy szeressek és megmentsek egy embert. Ha ez vétek, hát nem vagyok az országodba való! Nem

is kívánlak terhelni tovább, vigyél vissza Égszeműmhöz, és ott leszek, ahová illek – próbálkoztam.

Hallgatott picit, csak aztán szólalt meg.

- Visszatérhetsz: új létbe, csecsemőként – zengte – s, mielőtt vitáznál velem, mert a májad szellemébe látok, és tudom, vitáznál, te, borlényű... bosszantásomra termett, konok, elmondom, miért csak így lehet! Aki meglátja e termeket, az őrzőket, Ősten szerveit, és felfedődik előtte ezen ismeret, annak innia kell a feledés tűzforrásából! Tudással létbe térve a világra törne, vagy magát veszejtené, mert a világ haragját magára vonná – világosított fel.

Vitába szálltam.

- Az Ősten terve, hogy hun-magyar nép legyen, s ha az emberekkel van az Atyának dolga, meg kell bíznia egyben az emberek közül! Megteheti, hogy eltörli mindet, de ha meghagyja, hát bízson a művében! Hisz' magát adta belé, szabadon engedte, s ő is tudja: csak úgy teljesedik a terv, ha bukásainkból többé épülünk, s belé találunk vissza végül, a saját szívünk igyekezetével – forgattam a szót.

- Jöjj velem, értetlen szörnyeteg – hívott szapulva, de hangjában atyáskodó zöngével, ahogy a rokonszenvesekhez szólnak a méltatlankodók.

Üregeken, folyosókon siklottunk át.

A falakban rengeteg szépséges kristály tündökölt; eltöltöttek jószágos erejűkkel.

Kisebb terembe értünk.

- Az észhez hoztalak. Nem kell bemutatkozz – figyelmeztetett, és egy kút fölött ülve lebegő aggastyánra mutatott.

Az öregember is megszólított:

- Úgy hiszed, a Földben vagyunk – hadarta – a szívedben van a világ... a világban van egy csillag. A csillag mellett van egy Föld, a Földben az Asszony lakozik. Az ő méhében vannak Amentheit termei! Az ő hangján zeng a szellem, az ő szívéen vezet keresztül a tisztulás útja! Annak közepén van a legsötétebb sötét, amelyben a létek égnek fekete lángokkal. Mint a homokóra nyakának legszűkebb része, úgy nyugszik egybe ezen lángokkal az Atya világossága. Az egyik ilyen legkisebb pont, melyben a semmi éhsége a mindent emészti: a te léted lángja, melyben az élet létté, a világosság fekete fénné, a lélek elmévé satnyul. Ha elkérnéd és megkapnád e lángot, ott lehetnél, ahol akarnál, olyan létet létezhetsz, amelyet választanál! Igen ám, de csak azok kérhetik el létük fekete lángját, akik tiszták és szelídek a mindenhatóságban! Csak a szelídek hatalmasok, és a valóban, a lényegben hatalmasok

szelídek. Azt közlöm most veled e szavak által, hogy a nődet csak úgy mentheted, ha megkapod lánгодat, de amíg az vagy, aki ilyennel törődik, nem kapod meg azt! Atila mentené Égszeműt, de csak az a lény menthetné meg, aki nem Atila, és nem dolga többé Égszemű! Míg vele foglalkozol, nem juthatsz át a tisztaság tüzén... de ha átjutsz, úgysem emlékszel majd, hogy bármire is emlékezned kellene – fejtegette vészjósloán.

Ki kellett vágnom magam valamivel.

- Vissza nem engedtek, előre viszont én nem megyek! Tudok a szabad akarat szentségéről! Ha azt akarjátok, hogy veletek töltssem a végtelent, ha örök követelődzésemmel akarjátok betölteni a csendeteket, csak szajkózzátok az igazságaitokat – keltem birokra.

- Rendhagyó, hogy itt vagy! Nem kerülhettél volna elénk – védekezett.

- Akkor rendhagyóan vigyetek is vissza! Én hagytam-e el a rendet, vagy a tiéteknél is nagyobb akarat – küzdöttem.

- Elhoztunk, hogy maradjon lelked egyáltalán!

- Nem kértelek rá – vágtam vissza.

- Újra szülünk, hogy néppé tedd kóbor véreidet – kecségtetett, de tudtam, holtágba terelget.

- Meg tudom őt menteni, a végsőig hiszem – zökken tettem vissza – s ha arra képes leszek, képes leszek az uralkodásra is! Alkura szólított: engedj vissza! Helytállok, s az embered leszek... ha meg elbukom, támaszt az Ősten mást! Ám ha így esne, én sem akarom, hogy maradjon lelkem! Mit felelsz! Nem kínlódnánk e helyütt, „rendhagyón”, ha nem én lennék választva minderre! Atila van itt, nem más! Legyen szövetség közöttünk, hogy ha győzök, meglesz mindenki akarata!

- De ha veszítesz, csak a tiéd – vágott közbe a máj.

- Az legalább szabad lesz – válaszoltam – és a szeretet ősteni joga által jár is nekem annyi, ha a világ ügyét a vállamra veszem!

- Izzó elfeledte magát az ügyéért – akadékoskodott.

- Majd, ha Izzó leszek, én is elfeledem – mondtam – most Atila vagyok, és egy emberért feledem el magam! Neki csak én vagyok, a népnek a mindenség Őstene, aki millió Atilát támaszt majd a helyembe!

A szívem helyéhez kaptam, mert zöld fénnel világolta be a termet, és akkora lett, hogy beburkolt mindannyiunkat.

Ekkor intett nekem a máj meg az ész, s én átsuhantam a sziklákon.

Zölden sodródtam a kék színt ontó anyagban, csiklandozott a hússommal vegyülő szépséges hangfolyam.

Gyönyörű zenévé váltam, s amikor beteltem a mindenség mosolyával, egy lila teremben lévő smaragdtrónon ülő gyermek előtt találtam magam.

- Ősten szíve vagyok – mondta.

- Izzó az Ősten szíve – feleltem, s mivel a kisfiú csak bámult szépséges, kerek, nyílt szemeivel, és pislogásonként jobban mosolygott rám, magamtól kellett rájönnöm arra, hogy hallgatása egyben helyeslése is.

Kitörő öröm lepett el, úgy köszöntöttem.

Az egyetlen úr volt életemben, akit mélyen tiszteltem.

- Utóbbi gondolataid emeltek ebbe a terembe. Átalluk most már ide tartozol – mondta egyre mélyülő hangon, s végül felnőtt férfiként lépett le hozzám a trónról – a gyermek ereje is részem... ő vezetett utamon – magyarázta – ám, az egész világ adott össze magából, most is, hogy rám gondoltál – szólt, s én alkalmat lopva, előadtam leghőbb vágyamat.

- Mesterem! Elnyerted, ítélned az ember fölött! Legyőzted magad, szent lettél, segíts nekem, kérlek! Látod, úgy imádkozom, ahogy kevesek: én eljutottam hozzád! Az Egy

baljában lakozol, de most ülj át a jobbára, és ítélezz ügyemben – kérleltem.

- Látlak téged, szabírok reménye! Láttalak mindenkor. Nem kell védened magad, s nem kell szólnod sem... tudlak téged – mutatott rám, egymás mellé téve nyitott tenyereit.

- Akkor látod azt is, hogy nem illenék szentnek – lendültem bele az indoklásba – embernek jobb lehetek, de még annak sem érezhetem majd magam, ha nem leszek ott, amikor szüksége lesz rám egy másik embernek, akinek én vagyok a világosság!

Elcsendesedtem, ő lassan végigmért, aztán bal vállamra tette a kezét.

- Egy sok mindenben túlmutató célért küzdve, könnyű győzni az orrunk előtti bajokon – sodorta meg a szakállát – a legkönnyebb annak, aki a legvégsőbb célhoz, horizonthoz mérhet, aki a legnagyobb titkot ismeri, s arra tekinthet akkor is, mikor csak egyetlen lépést tesz. Én sem, de az ég lényei, az Elsők, a fény és világosság határán létezők, az igazak, testvéreink, akik az élet forrásának közvetlen élvezői, sem gátolnak téged. Te vagy, aki gátolod magad. Nem célod a legvégső cél, a bajoddal táncolsz, és nem te vezeted, hanem az

táncoltat téged – osztotta meg velem a minden bizonytalán tévedhetetlen forrásból eredő meglátását.

- Mit tehetnék – kérdeztem.

- Ha megméretnél, a mennyhez túl nehéznek, a feladathoz túl könnyűnek találnál. Visszamehetsz, ha egy vagy akaratoddal, ha az akaratod egy a mi szívünkkel, ha be is bizonyítod ezt, és azt, hogy van erőd a győzelemhez – szólt, és folytatta – ne gondold, hogy nekünk van szükségünk a veled megeseőkre! Hiszünk az emberben. Tudjuk, hogy egymaga kell kilábaljon gyengeségei posványából, és mi megadjuk neki, hogy bizonyítson. Ő az, aki nem hisz, még magában sem! Ki az útján azt látja meg, ami erősíti, építi: eljut a célba. Magad előtt kellett kinyilatkoztatnod mindazt, amit a májnak és az észnek mondtál! Nekünk nem dolgunk vagy, hanem a szerettünk... aki szabad! Te csakis a saját magad dolga vagy! Ha elbuksz, új testbe kerülsz. Csak abban az esetben mehetsz vissza a folyódhoz, Égszeműdhöz, kóborlóiódhoz, ugyanabba a mederbe, ha kiállod a leghatalmasabb kint: ha átmész a halál termén, és annak éhség-tüzén – mondta mosolygó-sajnálkozó arccal.

- Lélek vagyok, sikerrel járok majd – jelentettem ki félszegen, mire ő megintett.

- Az a tűz a mindenség leghidegebb, legsötétebb, legszárazabb lángjával ég! Tiszta gömb légy, mert a kiszögelléseidet le fogja marni! Az én gyilkolója; milliárdnyit űzött tébolyba, sokak még most is ott üvöltenek az elme gyémánthegeiben és a Földön, számtalanféle testbe bujdokolva – ijesztgetett a hőn szeretett.

- Segíts rajtuk – kértem egérutat remélve.

- Szólítva, hívva van az összes! Ők nem hallanak meg engem, a maguk zaja miatt – okított, de én nem a hiábavaló dolgokról kívántam többet tudni, tisztelettel, hanem a lehetőségekről.

- Csak úgy jutok át, ha megszűnik Atilla, ám, ha nem emlékezem majd, hogyan fogok segíteni – tartottam szóval.

- Talán megszűnsz, talán nem – bujkált a válaszáds elöl.

Biztos, hogy kitért, hisz' mi az, amit ő ne tudott volna!

- Szóval, ha megtartom magam, én is megtébolyodom, ha elengedem, nem tudni, az leszek-e még, aki bármit is akar – szívtam a fogam.

- Hittel, akarattal, bátorsággal indulhatsz el, de hagyd el ezeket is, hogyha végig akarsz menni! Képes lehetsz rá, de megeshet, hogy nem érdekel majd.

Így beszélt, s e válasza tett biztossá abban, hogy a végső, nagy döntésnek a saját gondolkodásom talajából kell táplálkoznia.

Vallomásra emelkedtem:

- Tudom, hogy ti vagytok maga a jó – kezdtem – ha bármi másra gondolnék, fel kellene adnom, de én erre gondolok, és ha bennem nincs is bölcsesség ahhoz, hogy mindezt vállaljam, tudom, hogy tibennetek ott van, az enyém helyett is. Mindennel a fejlődést segítitek, rátok bízhatom magam. Az vagytok, aki én majd csak lehetek. Amit nem látok, ti már látjátok. Végtelen, örök lelketekből lett, s abban él a világ. Bárhová is kerüljek, bennetek a legjobb szférában leszek. Nincs mitől félnem. Ha ti vagytok, én is vagyok. Amíg titeket kereslek, rátok tekintek, lehetek bármilyen mélyen, az élet és jóság, a szeretet és a világosság karján ülök majd! Megszűnjek, hogy legyek... vagy legyek, hogy megszűnjek? Mindegy! Az enyémnél nagyobb szív érti és tudja a valódi célt, s én bízom e szívben: hiszek bennetek – így szóltam, s ez lett a győzedelmeshez intézett utolsó szavam.

Minden hangtalan, fehér lett.

- Átvonulhattál zengő magam; a létben maradás mestere előtt – hallottam szívemben az éneket – most a rezzenetlen magam, a kilépő előtt állsz. A nevem: Valóság. A feledés forrása vagyok, majd az eszmélés világossága, és az Élet. Mindenné engesztellek, átadod, s elfelejted a neved. Felnyitom ajkaidat, igyál meg engem! A forma üres, az üresség forma. Itt már

nincsen se szem, se fül, se orr, se nyelv, se test, se szellem, se szín, se hang, sem illat, sem íz, se tapintás; semmilyen létező dolog. Nincsen az „itt” sem. Nincs Izzó, Égszemű, sem Atilla. Nincs öregség, sem halál. Vége sincs az öregségnek és a halálnak. Nincs szenvedés, sem kezdete vagy vége a szenvedésnek. Nincs ösvény, sem bölcsesség. Nincs mit elérni. Így az ébredők nem törekednek semminek az elérésére. Szellemük szabad. Tökéletesen megértik a jelenségeket, ezért megszűnik a félelmük. A tévelygésen, a néven, a jelentésen, a gondolaton túl; vár az ébredés – kántálta.

Sok ezerszer kinyílt a szemem... vagy inkább annyiszor szűnt meg, s én valahányszor újjágondoltam.

Ebben állhat a láng is, amely a tisztát emészti; fénytestet ad az anyagtalan világosára.

A végtelenszer előtörő jóra nyüzsög, települ rá az is végtelenszer... az időtlen, egyetlen, örök pillanatban.

„Tán nem is a létbe hívóké az igazi díj, hanem azé, aki a testet letudva, a lelket szabadítja.

Láthatjuk: mindegy is, ki mit művel; a lélek mindentől független, és ruhát vesz, ha úgy érzi, meztelen!

Teremthetik, ölhetik, húzzák-vonják, nem az váltja meg, vagy ejti rabul!”

Ezeket gondoltam, aztán elengedtem magam.

Elaludtam még az alvásban is, álmodtam még az álmodásban is.

A szellem virága nyílt ki bennem.

Bomlott a sok szírom, szűnni nem akarva: egyik világ a másiktól, és így tovább... tovább.

A lassuló szív hangjára remegő homályon át, mint a tűz fölött eltekintők, egy szépséges nőt láttam... valahol a világok közti, jelentésveszejtő állandóságon üldögélt.

Akartam, vagy nem is akartam tudni, mi miatt ismerős, melyik szíromra való... nem számított már.

Balra, hátra, fölfelé tartó mosolyra heveredtem, és kiájultam a szándékaim karmai közül.

Nem tükröztem semmit.

Minden-szín világosságot áradó lelkem, végül, az Egyben ismert magára.

A fehér is eloszlott, s magam voltam az ég, szándékaim buborékai a csillagok... érzések határainak érintése szülte mindet.

Lett minden, ha nem akartam is.

A kő-lelkek kővé öltöztek... a növény-lelkek növényé, és eszerint, minden arra hivatott, újra beállt a változás hadseregébe.

Mikor az üresség lebegéssé változott, vörös fényként a Naphoz kanyarodtam.

Azon égett a sok fekete láng... mintha óriás ősök raktak volna fénylő gömbjére sötétségből tábortüzeket!

Senki voltam.

Mintha emlékezni kellett volna valamire, de már arra sem gondoltam, hogy létezhét válasz... akár kérdés.

Csak eltűntem egy lyukban, az egyik fekete tűz mélyén.

X.

k

h

a

k

i

v

a

g

yo

k

akar

Ó

Ó

Ó

Ó

Ó

Ó

Ó

Ó

Ó

Ó

...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Megjelent a szél és a látvány.

Fahéjillat lett.

Körültekintettem.

- Melyik? Melyik ez a szírom – kérdeztem Pehtit.

- Nyugodjatok meg, gyermekek – szólt a többi fiatalnak – a korszok türkiz terméből rendre így tér vissza az ember!

Ezután nekem intett, hogy a kőpadlón tátongó, vízzel teli nyílást figyeljem.

- Indulnod kell – mondta nyugodtan – ha kiállod a próbát, te leszel a patak, mely az égből a Földre csordul. A szabír ifjú, aki otthon is, meg itt is erőúr!

Gyengéden pofozgatott, és magán mutatta, hogy sokszor vegyek mély levegőt, majd végül az ugráshoz tartsak is bent egy nagyon mélyet.

Semmi közöm nem volt még magamhoz sem.

- Igen – rebegtem, s amíg követtem a példát, ő ellátott egy jó tanáccsal.

- Az út, odalent – mutatta – még annál is hosszabb, mint amíg gondolat, szándék és félelem nélkül az egy levegőd kitart. Ha figyelmeden kívül mást is útitársul fogadsz, elpusztulsz – óvott. Az utolsó szavát rágcsáltam; ugyan miért kéne nekem bármi olyat... és hová pusztulna, aki már mindent látott!

Azt hiszem, Pehti nem tudott róla, hogy egy aránylag fiatal heri hebet, Ai, már elmondta, mi vár rám odalent.

Ildomosnak tartottam bevallani neki, hogy ismerem a teendőket.

Kérni akartam, találjon ki nekem újféle próbát, ha ugyanazt kell kiváltania bennem, amit másban énelőttem.

Becstelennek tartottam az ebbéli előnyömet.

Már nyitottam a szám, ám ő... talán mert átlátott rajtam, s annak ellenére nem számított neki a dolog, beszélni kezdett.

- Tudni az utat nem a minden – dorgált, szinte a gondolataimra felelve – az még csak a léted fele! Az ismeret akkor lesz élővé, ha egyesével lépdelsz el a célig. Út és cél nincsenek külön! Csak a lépdelő. Ugyanott lép, s mégis másutt jár, aki nem sokra tartja, s könnyen adja létét, mint az, aki sokra tartja, és mégis könnyen adja azt! A pokolba még a pokol maga sem fér, a mennybe még a pokol is! Nem a menny nyomja össze a poklot, hanem a pokol húzza össze magát, s taszítja el magától a mennyet. Az út: út. A lépő: lépő. A cél: cél is, lépő, és út is. Míg nem ismered magad, nem ismered az utat! Míg nem ismered az utad, nem ismered magad – mondta, s még hozzátette – utolsó lépteddel végül megtudod, hogy soha nem is volt út.

Így okított, titokzatoskodó hanglejtéssel, majd a lyuk irányába mutatva, felajánló kézmozdulatot tett.

Előre léptem, és a fejfel előre beugrás mellett döntöttem.

„Minek ugrik, aki vissza akar jönni... ők sem azért tetetnek velem illet” – gondoltam, és csobbantam. A hideg sötét volt csak ott, s még az, amit a bőrömon belül tarthatott.

Mit magammal cipeltem: csakis az fordulhatott ellenem.

Testnyi mélyen, ahol a merülésben épp megáll a halandó, ó, mily éber a gondviselés, kiszögellést tett az útba; az által sikerült lejjebb rántanom magam.

A sötét volt az oka: orral értem az aljzatra.

Magam kimosolyogva kutattam körbe, s előrefelé nyílt lehetőség a továbbbúzásra.

Haladtommal, egyre világosabb lett, mígnem a járat oldalába nyíló vájatok is észlelhetővé váltak.

Beúsztam a jobboldalin, de rögvest jött is a vége.

Elért az első gondolat, a hagyomány meséi jutottak eszembe, hála értük, ki tudja, milyen előző emberiségek hagyták ránk a tanító soraikat!

Sóvá, kővé válik bennük, aki letér az ösvényről, vagy akár csak visszanéz.

Kifordultam, de balra be se mentem, indultam tovább.

Már akkor alig volt bennem szusz.

Ijedtség szállt meg, de sikerült elengednem.

Csakis a fény érdekelt; ott, a járat túlvégén, az a derengő folt.

Egy nagy-nagy medence aljára értem ki, a víztömeg fényessé lett, s én a megérkezők megkönnyebbülésével tekintettem a felszín irányába.

Csalódnom kellett; hatalmas, rücskös hátú, öreg Sobek-gyík lebegett ott.

Elhalt bennem a lelkesedés, de tudtam, aki ilyenkor szétszórja magát, képtelen észre venni a segítségére szolgáló jeleket, dolgokat.

„Felúsznék, levegőznék, megölném az állatot, győznék bátran, életrevaló harcosként” – számolgattam, de tudtam, nem lehet céloom a pusztítás, s papjaim is égből alácsordogáló patakot, nem pedig bátor győzőt nevelni hívtak el. Inkább igyekeztem, mert még ha óvtak, és jóllakatták a vén rablót, hogy a dolgukat feladókban kárt ne tehessen, is arra jutottam, hogy nagyobb halál a halálnál: ha valaki elbukja a próbát.

Égett a bensőm, küzdöttem, parancsolnom kellett magamnak, nehogy lélegzetet akarjak venni.

Sikerem jeléül, a „minden mindegy” nyugalma töltött el.

Lent maradtam, és hála, hogy a sok gondolattól egyáltalán eszembe tudott jutni a jelentősége: körülnéztem.

Talán az is csoda volt, hogy akadt még eszem.

Elhatalmasodott rajtam a légszomj.

A lehetetlent kellett kordában tartanom.

Alattam tűnt fel a keresett nyílás, ujjonghattam volna, mégsem volt úgy; ki fordul kedvvel sötétbe, mikor egyszer már fényes, tágas helyre ért!

Ép elmém maradékát, utolsó erőmet latba vetve úsztam a homályba.

Örök percekig eveztem, aztán ahol a folyosó véget ért, végre ott várt rám a felülről tündökölve remegő világosság!

Hasonlóan bolyonghat a lélek is, míg a nehéz létből az életbe nem lép.

Kettő karcsapásra tellett, aztán már csak engedni tudtam magam.

Emelkedtem, és elájultam az örömtől.

„Végig egyenesen kellett volna menni... végig egyenesen, gondolat, én, félsz és számíttgatás nélkül... hagyni, hogy az út vigyen” – hajtogattam, s közben, közvetlenül a felszín alatt, a tüdőm az engedélyem nélkül belélegezte a vizet.

Néhány kéz képe volt az utolsó látvány; az a pár kar lehetett, amely értem nyúlt le odakintről.

Cipeltek engem, ki tudta, merre, a nehéz semmin át.

Kezdetben sokan markoltak, aztán egyre fogytak, majd végül csak egy maradt: egy nő, nem Pehti.

Érzi azt az ember.

Köhögve rándultam meg, s nyitottam a szemem, mégis csupán fénylő szürkeség volt az, amit láttam.

Frissítő fuvallat simított, s a kezek egy illatos mellkashoz ölelték az arcomat.

Lélegzetével én is lélegeztem... a madárdalban elmerülve ernyedtem a szeretetébe.

Nem tudtam, ki ő.

Éreztem, mint születőnek az anya, úgy volt jussom... ismertem végtelentől, de nem névről vagy emlékekből merítve.

Dalocskát dúdolt, lételem során át mindig felcsendülőt.

Mintha eszméletem tükrei borultak volna össze tőle, egymásba nézni... tudat-hunyorítva gondoltam át a végtelen ajtóson az eredetig.

Remegve, izzadva akartam rájönni, mi történik velem.

Mint megvakított, szőnyegbe csavart, béna, oktalan senki, hevertem egy ölben... belőle támadtam, vagy belé veszni jöttem, nem mutatta semmi.

Ismeretlen néven nevezett a csuda szép hangján, jobbra-balra forgattam rémült fejemet; a képek elől bújtam volna, melyek a homlokom mögül szakadtak elő, hogy kergetni kezdjék a szívem.

- Esméelj vissza hozzám! Medve volt, ugye, beszéld el, nyakadon a karmai nyoma – könyörgött, paskolgatott, és vetkőztetni kezdett.

Úgy határozott, sebeim után mindenemet végigmossa.

- Kérem... fázom – rebegtem zavartam, de ő nevetősen simított fejen.

- Odanézenek a szentek – csodálkozott – nem is él, aztán szégyelli magát! Testvérem, segítóm! Tiszta szemekkel nézlek, családommá lettél, ne tarts a pillantásomtól – méltatlankodott, aztán elhallgatott, és valami ruhát márthatott vízbe... hallottam.

Kézfejeimet mosdatta, s én meglepetten éreztem, hogy visszatért beljünk az élet.

Izgatottan figyeltem, s ahogy vártam, szintén így lett a lábaimmal, miután azokat is végigtisztogatta.

- A szemeimet, drága hölgy... kérem – szóltam, s ő már vizezte is az anyagot, hogy a szemhéjamat mossa; vakságomtól szabadítson.

Csakugyan látni kezdtem, perc múltán már a fény sem bántott.

Míg végigtörülgetett, én az arcát néztem.

Boldogsággal fölkenet próbáltam felismerni jótevőmet.

Sehogy sem sikerült.

Csak barna szemeibe mélyedni, dús kebleibe kóstolni kívántam, sehonnan sem tudván eredeztetni ezt a vágyat.

Szerelmének szólított, gyengéden becézett.

- Csodavíz lehet, épít, és már a férfiassággoddal sincs gond, úgy nézem – mondta.

Hát, én is néztem, s ijedten igyekeztem takarni az ágyékomat.

- Talán, ha a fejemre loccsantasz, fontosabb dolgok éledhetnek – tereltem a szót – tán, hogy ki vagyok, azt is kikövetkeztetném, ha esetleg fölismernélek!

- Engem ne okolj! Te neveltél ilyenné, hogy meg tudtalak szeretni – incselkedett, miközben tenyeréből végre a fejemet is többször meghintette.

- Hogy én? Mikor, mi módon neveltelek volna – öltöztettem hangokba a kételyemet.

- Ne hidd, hogy hajlandó vagyok ilyet játszani! Nem hagyom a helyembe bolondulni Atilámot! Eszem visszaadója ne adja cserébe a magáét – rivallt rám.

- Mit beszélsz, kitől ismered anyám dalát, ki vagy – ijedeztem – mi végre segítesz Bekhtebeben, aki nem állta ki a próbát! Nem teljesítettem a feladatot! Az elvesztés, elhagyatás, szembenézés és halál félelme győzött... nem tartottam az örök jelenben az elmém! Elfogyott a levegő... elfogyott – sopánkodtam, tudakolva, miért nyúltam szét kettő világba.

Már az ő arcára is átülni látszott az ijedtségem.

Nagy pofont adott, mintha magának is adta volna, aztán még egy marék vízzel homlokon locsolt, és öléből a porba gurított.

A megelégelők mozdulatával pattant talpra, s mintha láthatatlan fal kerítette volna, egy palástnyi területen járkált föl s alá.

Feltápáskodtam, magyarázatra vártam, meztelenül, a rám tapadt földdel és a fűvek által bőrömbe nyomott mintákkal díszesen.

A hegyek, erdők fölött érkező mélykék esőfelhőket figyeltem. Gigászi csigákként kúsztak a gerinceken, míg haragvó szürkébe váltva a völgyekbe nem buktak, s teljesen körbe nem függönyöztek minket.

Nem volt Pehti vagy próbatétel... sem sivatag.

Térdre rogytam, homlokomat morzsoltam, úgy hallgattam őt tovább.

- Kétségbeesésem megkeményített – olvasott magára – s hibásan, nem azt fogadom, ami még megadatik, hanem, nézd, kevés időnket is elkeserzem! Bocsáss meg! Ha te nem is akarsz tudni, én tudom, ki vagy, és ennyi elég a jóra! Szeretlek, istápollak, vezetlek téged, ahogy te vezettél engem; a percek élén, lassan! Ha ez kell, hogy legyen az utolsó napunkon, hát így teszem teljessé azt – mondta, majd elém térdelve átölelt.

„Ellenséged” – gondoltam önkéntelenül.

Innom adott, kortyoltam.

„Elszívja az erődöt, azért csábít” – hasított belém egy-egy kortyolásnál.

Talán a víz tehetette velem, mert magamba vettem az ehhez a Földhöz tartozó anyagát.

- Etess, kérlek, adj még ebből a világból, hátha megébredsz – kértem jót akarva, erre ő egy tetszetős tarisznyából vett gyümölcsöt, s azzal táplált.

- Etetlek, bátyám – simogatott – amivel csak tudlak, még a hússal is, ha attól magad leszel – mondta, s miközben egy

édes bogytól idéztetve, egy éktelen nagy medve véres pofájának képe ugrott a szemeimre, ő, közben, teli szájon csókolt.

Felugrottam, körbetekingettem, ismerni véltem a helyszínt, már minden égtájon emlékek csüggték a fákon.

Láttam, amint fához bököm a rémes fajzat mancsát.

Úgy, poros-pőrén, egyszer csak megindultam a vélt csata irányába.

A szépséges szabadkozni kezdett:

- A csók?! Ó, illetlenség volt, tudom, ne haragudj – tárta szét kezeit – oly nagyon vágytam Atilámra! Úgy örültem, hogy életben maradtál! Lehetsz bárki, csak maradj, úgysem lényeges, kik, mik vagyunk – igyekezett – minek név, megszokott cselekedetek, ruhák! Minek az előző vagy a következő perc! Itt vagyok, ha meg nem ismersz is, egy egész emberként a tied! S ha nem emlékszel is, itt vagy te, nekem!

Egyre távolabbról hallottam, végül megtorpantam egy nagy fa törzse mellett.

Megrökönyödésemre, benne állt a kés.

Ott volt, ahol a látomásomban.

Érte nyúltam, s ahogy megérintettem, mintha varázsütésre történt volna, önmagamra ismertem.

Újra saját bőröm, saját helyem lakója voltam.

Égszemű volt, aki értem kiáltott... végre felismertem.

Összerezzenem.

Medve nagypapa szavai visszhangoztak a füleimben.

„Terve, hogy behálóz, legyűr és elveszejt. Csakis szerelmeskedve oldozhatnád fel. Nincsen választásod, mindenképp behalsz. Szerelem, csapda, mindegy... ugyanaz a vége!”

A pengére néztem, úgy sétáltam vissza a szólongatóm felé.

Félelemmel, haraggal, szinte ölni indultam... aztán értetlenül álltam a tény előtt, mintha az a pár lépés tisztított volna meg; elteltem gyengéd szerelemmel.

Mire a körhöz értem, már könnyeim közt néztem az embert, akivel pillanatok mint napok, órák mint évek, és napok mint létek... meg az a sok igyekezet, élmény, bajlódás egygő forrasztott.

Ahogy átadtam neki a vasamat, már látta, hogy visszakapott.

- Hogy találtál rám – kérdeztem.

Eszembe jutott, hogy megszűnne, ha kilépne a körből.

Ha értem ment, és még él, leleplezte magát.

Akkor le kell döfnöm hárpíámat.

- A bokrokból kúsztál elő – hebegte – kiáltozva vezettelek, s mintha vízben kapálódtál volna, avarban fuldokolva, végül is közel jöttél, s én végre nyúlhattam érted.

Egyszerre gyanakodtam, és szégyelltem magam.

Perc múltán úgy láttam, az a nő, aki előttem állt, ha volt is valami ellenem álló dolga, arról biztosan semmit sem tudott.

Írántam táplált szerelme elronthatta vélt parancsolója velünk úzótt játékát.

Nem tőle eredt az ármány; ő is áldozat volt.

Elfordultam, elléptem mellőle, magamba zárkóztam.

Szerelmes voltam, mint az Ősten a világába. Eszem csapkodott: nevette, tagadta, temette, védte, támadta szerelmesemet.

„Agyatlan, kábult, vak voltam... ha akarta, végezhetett volna velem, magatehetetlennel” – így gondolt egyszer.

„Csak a szerelem köde miatt nem vagy hajlandó észrevenni, hogy a gyilkosod” – így másszor, de legbelül tudtam, hogy ártatlan.

Két fülem közt folyt az a párbeszéd, ám sejthető volt, mindjárt megjelent a szív, és szétcsapott közöttük.

Poklon, mennyen is átgyalogoltam, mégis úgy hatott, mintha nem jutottam volna haza, a bennem élő, igazi Földre.

Az a hely még mindig csupán egy őrzőim esze-mélyi ábrándbábnak látszott.

Úgy éreztem, az ott még nem az otthonom, csak a tisztító fekete tűz volt, amelybe beléptettek; az a szerelem lángú, vágy fogú állatiság, amely a lelkemről a húst hivatott leszopogatni.

Lám, mégis maradt mit mardosnia rólam... Égszemű izzását és testemet: az ő fényudvarát.

Valóságnak kell lennie e tisztítónak, mert csak a valóság mar, hamvaszt el igazán.

Amit annak élünk meg... csakis az rágicsál egykedvű-szent tisztára minket – értekeztem fogaim mögött.

Valóságként kínozott az a helyzet is; annak bizonyult, még ha nem is a hazámnak mutatta magát.

Mondják: olyan a világ, amilyenek mi vagyunk.

Ha az ott én voltam, ideje volt jobbá szeretnem... ha pedig nem én, hanem csak egy, az eszemben úszkáló álom: pusztán helyre kellett gondolnom, simítással kedveznem kétségeimnek, hogy szépre derülésemtől a világ is tündökölhessen.

Társam is akadt a bókoló fák, a patak, a mélység és magasság gyűrűjében, s ha már ott adatott számunkra és éppen nekünk

hely a csillagösvények végtelenében, hát hagytam, hogy legyen szerelem... legyen összetartozás.

Vallottam: két embert nem a szerelem tartoztat össze.

Az csak jó bor vacsora előtt, s a jó bor még nem ok a vacsorára.

A vacsora viszont szomjássá tesz, míg szomjúságunk a legjobb borral nem gondol.

Égszemű dolgaira, belém ivódott rezzenéseire voltam szomjas, melyek, míg hozzá tartoztak, felé vonzottak engem.

Ha felügyelni akarjuk az utat, belebolondultan, megcsömörlötten kúszunk a célba.

Mondják, csak engedni kell magunkat, mint a levél, az ágról leváltan aláhullani, hogy szállidosásunk célja végül magába vehessen.

Az, hogy szerelmünk, összetartozásunk cél volt-e, vagy csak valami magasztosabb célba vezető út, titok maradt előttem... de egyes dolgok színe elé szükséges is tudatlanul érkezni.

Így mérhetik le, ki is érkezett.

Csak legyünk a sorsunk barátai, s az is a mi barátunkká válik! Akkor összeédesgeti a jó, a gonosz, az angyal, az ember, a szerelem, a halál... boszorkák, tündérek, szolgák, uralkodók céljait, aztán már nem az övék, hanem a céljuk ereje vívja a

tornát... nem az övék, hanem céljuk tisztasága méretik össze, hogy azáltal dőljön el a meghagyatás-elvétetés ügye.

„Ím, ha csak ez a kendőnyi hely maradt igazi – gondoltam – hát itt kell gyönyörködnöm, teremtésre adnom egész önmagam, itt kell egyedül, mindezek által Őstenhez hasonlatosan élnem! Igen... jártam a mély-pokolban, s lám, eggyel följebb, most mégis nehezebbnek bizonyul félretennem a meghagyatott éneket!

De, hát miért igyekeznék megtartani?

Ha nem adom a jóért, elveszik a rossz miatt.

Ha megtartom a rosszra, élőként is holt leszek... így csak a jóért adnom érdemes; abból, ha holt leszek, is élet fakad!

Szeretni éri meg a világközi kufárnak, még ha nincs is annál nehezebb harc, véresebb ütközet.”

Erre jutottam, aztán a kedves hangjára emeltem tekintetemet.

- Egyszer már bevált a víz – kanyarodott elém hollószín hajú kincsem, és azon lendületből két maréknyit vágott belőle a szemembe, hogy még az orromon is beszökkent.

Köhögve hajoltam vissza a tömlőért, és rossz gyerekké változva öntöttem ki rá a tartalékunkat.

Nem szökkenhetett arrébb, tűrte, hideg és nevetés rázta.

Csak csöppnyi mosolyt eresztettem, elengedtem a tömlőt, és magam is alig hallottam, amit mondani találtam.

- Holnapra úgysem kell már – hangzott.

Hajat túrt a pillái elől, úgy komorodott el.

Álláról lúdbőrös csodamellére csöppent egy gyémántfényű csepp.

Tétován nyúltam érte... kezemet is, ijedt szemét is kísérte figyelmem.

„Mert nem lesz holnap” – látszódtott villanó barnája mögül.

Aztán, már nem tudom, a loccsantástól vagy önnön csermelyüktől tápláltan lettek-e nedvessé lelke tükrei... arca lankáira buggyantak a vizeik, mikor közelítettem, s csókkal fékeztem meg a bimbóját kémkedő újabb gyémántokat.

Lehet, a sójukat űző szerelem tette, de az is, hogy csupán a félárbocra eresztett szemhéjai elől szaladtak el.

„Meghalunk, szerelmem” – hallottam a száj nélkül, belül beszélő hangot.

Elszorult torkom, remegő ujjaim hiába követelődtek, csak csókoltam tovább, fel a vállakig, végig a nyakon.

Bőre keserű cukrát nyeltem, haját is ízleltem, míg el nem hagyta a lába.

Térdeimre omlottam, úgy tettem a homokra.

Szája cserepére ruhaként adtam a szám.

„Meghalunk” – tettem át méznyelvére a nyelvemmel a gerincembe írt szót.

Kiabáltak a mozdulataink.

Becéztek ujjaink, meséltek a sóhajok.

A hazatérő vándorhoz voltam hasonlatos, akinek régi ritmusra kezd verni a szíve, amikor megérzi a csak számára kivételes párájú, idegennek semmit sem adó szántóillatot.

Égyszemű volt az otthonom, a szántóföldem, magom, termésem.

Ő volt a mindenem, kérészéletem egyetlen napja, s annak a napnak ablakába csókkal elhívott, összes, majdani, nélkülünk éledő napfelkelte.

Tízszerezen simít a végbe öltözött ember keze.

Tízszerezen ízleltem, százszorosán szorítottam, ezerszeresen figyeltem őt... néztem, értettem, éreztem, szerettem.

Senkit sem ismert, mégis úgy ismerhetett meg, ahogyan senki más... s ezáltal láthattam úgy magam, ahogyan még soha sem láttam.

Mintha még semmit sem éltem volna, először hallottam, hogy teljes hangjaimmá lehessen.

Vak lettem, és ő lett az összes szín, ő lett minden, amit a világról tudni akartam.

Bizalmamat adtam, elengedtem félelmet, jövőt... széttépésre, elfogyasztásra, elolvasztásra kínáltam magam.

Nagyon szerettem, percenként máshogyan, aztán körbe, újra mindenhogyan.

Hagytam, hogy szent harcához használjon.

Úgy tettem én is vele, amint megéreztem, hogy megteszi.

Használtam a szépre, jóra, egészítő orvosságként öleltem... már a szenvedély irányított.

Kő-múltunk, növényi, állati történelmünk agyagából tapasztottuk össze és finomítottuk egymást; akárha ajkunkkal gyúrtuk volna késszé a másikon a szobortestet.

Mintha a kéjnek és sóhajaink szivárványának színeivel festettük volna élővé egymásra a jelent.

Bennünk, az ember-oltárokon lángolt a Föld és az ég, hogy végül összeforrjanak, az Egy templomában, a lények tanúsága előtt.

Szerelmünk volt a tűz, társam hasa a tűzhely, férfiúi tejem a tengerek vize, s lehelt jajgatásunk hangjai: a gőz-gyermekeink.

A lét vallja: kettőből ekképp terem újabb, még egy.

Az élet pedig nem vall, hanem még a kettőt is eggyé teszi.

A lét vallja: a férfi magából szakít darabot, hogy harmadik szülessen, a nő pedig befogadja azt, s kettejük lényegét, sarat, aetert dédelgetve szolgálja a mosttal az örökkét.

Az élet nem vall; az szeret.

Ő maga a szentség, így neki a szentség nem jellemzője, hanem önvalója.

A Földbe csak a Föld szerelme illik, az égbe mindeneké.

Ez az élet és az ég szerelme.

Akkor, ott, velem az ég szerelme szeretett, melyet addigi sok ezer napom során, csakis ő volt képes belém, a szédült emberbe idézni.

Születések, halálok baldachinjai lebbentek széjjel.

Mint amikor Tavasz apó végigsimogatja Föld anyót... olyan lágyan.

Ó, tavasz és Föld!

Bár évente másak a rügyek, virágok, melyeket ébresztenek, ők maguk ugyanazok, mint az aranykor hajnalán.

Mi voltunk mindezek... öröktől ugyanazok; az ősünk tavasza, a Föld, a fák, magunkat nyílató rügyek, virágok, magunkat kiköltő madarak, szép hazánk és rajta mindenek.

Sólyom vérét éreztem magamban, megeredt orromból azzal öntöztem, kentem fel menyasszonyomat.

Örvendtem, mert ő ölelt, felhő-tiszta, legszebb csudája létemnek, egész utamnak.

Nem volt tája, képződménye, jelensége, teremtménye az egyetemnek, amit jobban csodáltam volna, mint hűgomat, kincsemet.

Napon táncoltam... szurdokba ugró folyókkal, kiáltva hullottam alá a hegyekből boldogságomban.

Nem volt számomra nála illatosabb, óvóbb... s ital, melynek nemléte, jobban kínozott volna engem testvérhúgom ajkainak nedűi iránt akkor érzett szomjúságomnál.

Meg is részegítettek azok a nedvek, mégsem voltam soha oly józan, mint akkor, s az a józanság, bizony, jobban vonzott minden bódulatnál.

Kezébe markolt a kezem.

Ezt választotta kard, ásó, gyepplő meg toll helyett.

Elaludt benne a dolog, immár a fogót fogta a fogás.

Sokrates fogta úgy Xantyppeét... vagy Odüsszeusz Pénelopéét.

Sok határt bejártam, akár Odüsszeusz, pedig az a sok keresett kaland, ímé, még egy tisztáson is megtalálható, s kijut az embernek annyi csata, fájdalom, borzalom és jutalom akár egy ültő helyében is.

Mozdulatlanul bejárhat messzi országokat, csendben is játszhat és hallhat zenét.

Aranykori hagyomány, hogy csodás zene alkotja a világot, s az a csendben változik.

E csenddé a nyugalom emel.

Míg zene vagy, változol... majd éggé válsz, ha nyugalom leszel.

Ez volt a kosárfonó aggastyán meséjében is, amelyet még csecsemő húgomnak mondtam el...

Van, ki mint Odüsszeusz, lejárja lábát, leharcolja erejét, sok mindent megnyer és elveszít, ismer már Őstent meg embert is, mire rájön, hogy a nyugalom végig ott volt az ő szíve sarkában... hogy bárhová is sodortatta magát, Pénelopé végig benne várakozott.

Olyan is akad, aki ekéjét tartva, kenyerét dagasztva, lakot építve, a kertjében is bejárja Odüsszeusz útját, s már kezdetekkor észreveszi Pénelopét.

Nem a cselekedeteink tesznek szentté bennünket, de azok által válhatunk olyanokká, akik már cselekedetek nélkül is szentté emelkedhetnek.

Van, hogy bármit megteszünk, mégsem világosodunk meg, de szentté válhat bárki, akár a hivatása által is, ha a foglalatossága a szellemét a tiszta egyszerűségig viszi.

Megadni a teremtettnek a járandóságát, a nagy egésznek szolgálatába állni, elkészülni, mint a jó sajt, a teleírt könyv... a teremtő Egynek hajnalára.

Ez a lényeg.

Őstenre ébredünk ama hajnalon, sorsaink már említett keresztútjánál, és nem az számít majd, miképpen jutottunk oda.

A látottal azonos látóként leljük meg a csendet, a nyugalmat, Odüsszeuszt, Pénelopét, Sokrathest, Xantypét... a teremtettet és a teremtőt; az áradó Egyet.

Ott leszünk, s attól kezdve semmi, senki sem büntet minket az ösvényeinkért, így egymást és magunkat is hasztalan lesz korholnunk miattuk.

A fontos, hogy vezetnek, s ha odaérünk, érett gyümölcsként hullunk bele Hadúr kosaraiba.

E gondolatnál Égszemű a hasamba harapott.

Megrázkódva ébredtem a kegyes fájdalomtól.

Falta férfiasságomat, derekamat, mellkasomat, nyakamat... csókolta homlokom, szemem, fülem, egész arcomat... s a bánatunkat.

Lázás szívemet hideg kezeibe fogta... annak rejtett, virágos rétjei fölött lebbenő nyoszolyánkra feküdtem.

Bölcsőnk, hitvesi fészünk, halotti fekhelyünk lett a világ.

A hasamon ült, combjai közé szorított.

Pupillám mögé meredt, nagyra tágította a sajátjait, mosoly és vicsorgás egyként dolgozott a száján, s mintha hangyák futottak volna a fejében, kedveset, halkat nyögött, s megrándult mindenében.

Egymásban, egymáséi voltunk.

Mint madár, mely tollával jó szelet érez, hosszút lélegeztem.

Aztán minden magától történt... még az is, hogy jót akartam tenni vele, és jót tettem.

Jobb, teljesebb költőnek kellene lennem ahhoz, hogy elmondhassam, de még úgy sem tudnám szóval átadni mindazt a legtöbbet, mi kijuthat a létezőnek!

Ő volt ott és én.

Épp ő és pont én, a harcban, melyben a kicsik győzni, a nagyok veszíteni szeretnek, és megszűnnek létezni a valóban nagyok.

„Aki megmenti a szerelmét, annak biztosan meglesz a nyugalma” – gondoltam, mégis féltem a haláltól.

Nem mint ismeretlentől, mert ismertem, nem a fájdalomtól, hisz' akkor már harcos voltam.

Nagyobb a lélek fájdalma, mint a testé, és nem ér véget a véggel.

Tán az a módja a szabadulásnak, hogy az ember akkor tűnik el, mikor már mindent rendbe tett, s tárgyak se maradhatnak utána, semmi sem köti ide.

Megszűnik, semmivel sem törődve... örökségéül csak emberek maradnak, szellemükben az ő létének tanulságával... mindazzal, amit felmutatott!

Féltem, mert tudtam, hogy az erős szerelem miatt nem szabadulhatok.

S ha már úgy volt, jobb is lett volna nem tudni előre a percet; csak úgy, váratlanul kapni meg a kulcsot a haláltól!

Ám nekem mégis ama nehéz tudást kellett választanom.

Azt leshettem, nyílik-e végre a bűvölet zárja... s húgocskám szabadul-e már az átok alól.

Végem első jelét cserkésztem – hisz' a szerelmeskedéssel az őt mentő véget választottam – de a levelek, a szél nem segítettek, és a többi zaj sem üzent felőle... csak a napfény szégyellte be magát a most már fölöttünk tornyosuló zivatarfelhő zöldülő üllője mögé.

Talpalatnyivá vált a körünk.

Egyszer kézzel, másszor lábbal igyekeztem túlnyúlni rajta, de nem mutatta semmi a várt változásokat.

Aztán elragadott az öröm; átéltem, megéltem Égszemű-
mindenségemet.

Már csak a neve emlékeztetett a kórára, aki ismerkedésünkör
volt.

Szebb lett minden álmodhatónál, kívánhatónál.

„Gyermekeink is lehettek volna” – sóvárogtam.

Éreztem rajta az illatukat, láttam benne a szépségüket.

S most, mint amikor csecsemő volt, úgy húztam mellemre,
vállamhoz szorítva veszem el gyönyörű sikolyaiban.

Vágytam: „talán újjászületek, a vadászsólyma leszek, vagy
szomorúfűz ott, ahová majd mindennap elmélkedni tér!

Akkor talán egész boldog életét láthatom, és örvendhetek
neki; Ősten ajándékának!”

- Talán lesznek is gyermekeink – súgtam neki meggondolás
nélkül.

Még jobban szorított, még szenvedélyesebben rándult az öle...
újra meg újra... s rándulásaival összhangban, mint dobütésekre
a dalnok, ismételte kéjtől aléltan:

- Lesznek, igen, igen... lesznek gyermekeink! Gyermekeink
lesznek!

...

Megcsavarodott bensővel, szétmarkolt-, szorított porhüvelyemmel hevertem ott... sírni igyekeztem, mégsem tudtam sírni.

Elsodort a beteljesülés árama, elájultam a kéj hullámaintól.

Éreztem, neki is úgy volt minden, ahogyan nekem.

Mögötte, odafönt, hollóraj jelent meg a felénk zuhanva kövéredő esőcseppeken túli légben.

Páran a környező fákra ültek, néhányuk mellénk szállt le, úgy nézegetett minket.

Mérhetetlen boldogságban verejtékezve fordultam hozzájuk.

„Mit hoztatok a csőrötökben...” – suttogtam magamban, s végül a zsibbadni kezdő lábfejem válaszolt.

„Hát elkezdődött...” – ernyedtem el a torkomban ütő ütem szavára, végtelen szeretettel telten.

„Igazat mondtak az Elsők...”

Felültem, ő az ölemben; átkulcsolt a lábaival, karjaival... bújt, simult, éppúgy, ahogy én.

Homlokomhoz tette a homlokát, orromhoz az orrát, és mosollyal szólított meg:

- Esik.

Köszöntés, köszönet volt egyszerre az a mindent helyén tudó, ébredő úrnős nyújtózással vegyes, játékos-kacér „esik”.

- Azt beszélük, az anyatermészet néha leképezheti az igazán nagy lelkűek gondolatát – vezettem tovább a dialógust.

- Én nem látok itt semmilyen nagy lelket – incselkedett, kacarászott, majd belém csípett.

Megkért, vegyek föl ruhát, vagy bújjunk a medvebőr alá.

Félt, hogy bajunk lehet az esőtől.

Látta, csak a homlokomat ráncolom... és nem mozdulok.

A körön kívül volt minden, nem mehettem érte.

Újból szerelmet vallottunk egymásnak.

Azt is mondta, ha oly keseredett az idő, kell ott lennie még valakinek, hiszen mi boldogok vagyunk, nem baj, hogy véget ér az élete az est derekán.

Még nem érthette, amit akkor válaszoltam.

- Hittem, emberré szeretlek majd – mondtam – képes leszek megmenteni téged, ha eszméletedet ébresztem mindarra, akivé lehetsz. Most átkozom magam, és kérdem: jobb lett volna-e, ha azon mód hagylak, hogy ne tudj magadról – közben aggódva kezdett hunyorogni, de folytattam – megnyitottalak, s lásd, csupán arra, hogy bárhogyan is méysz el erről a helyről, megnehezítsem az elmeneteledet!

- Szerelmeddel – válaszolt – törődő szereteteddel énnekem adtad a világot, s azt, hogy gyönyörködhettem, amíg együtt

csodáltam azt veled! Így volt jó, fivérem! Gazdaggá tettél: magaddal. Ha nem így lenne, mint most, még ennyi sem adatott volna ez önnön hibám által kicsire szabott időben! Ha olyanná neveltél, hogy poklot érdelek, majd az emléked ad nekem erőt odalent! Ha a mennybe kerülök, téged foglak várni, s hiszem majd, hogy oda jutsz te is! Ha pedig nem jár másvilág nekem: ez a pár nap volt az egész mindenség. Ha megszűnök is, több a kincsem veled e néhány percre, mint sokaknak, akik évekre megmaradnak! Többen egész létük során nem élhetnek annyit, amennyit e pár nap alatt veled, tőled élhettem! Gazdaggá tettél, de gazdagságom nem vagyon, hogy sajogna itt hagynom, hanem én vagyok; amivé segédleteddel váltam, amilyen benned vagyok, és az, hogy benned lehetek! Vajon a világ utolsó napján megszűnnek-e nyílni a virágok, mondván: „ez az utolsó nap, most már minek is nyíljunk!” Hát, mint ők, én sem a semmivel gondolok, inkább hálával nyújtózom az utolsó ölelésben, az utolsó szóban, az utolsó viharban – nyugtatgatott.

Valóban, minden milyen más a búcsúzóik szemével... még a rajtuk hárfázó esőt is áldásnak tekintettük.

Helyettem szónokolt a szentem, de hagytam, mert össze kellett szednem magam.

Magamhoz vontam, a jelennel eltelni igyekeztem.

- Nem, kedves kincsem... nem gondolják úgy a virágok – szólaltam meg, s egy homlokcsók után kissé eltartottam magamtól.

- Öregszel – kiáltott kérdőn, kétségek között – nem mentél a bőrért... mi lelt, reményem – váltott sopánkodásba, valamit sejtőn.

Kezeimre néztem, csakugyan ráncosak lettek.

Biztosan úgy volt az arcommal is.

- Ó, kedves társam, nincs az elmúlásnál nagyobb tanító, az ő ajándékának nem akad párja – sóhajtottam.

- Hogy érted ezt – hebegett zavarában.

- Amíg idő bővében hisszük magunkat, ítélkezünk, méregetünk, válogatunk, s önhittségben tobzódunk. Egyszer variálunk: jól tennénk-e, ha jobban szeretnénk magunkat, s úgy mást szeretnénk, nem azt, akit épp akkor szeretünk, jobban magunknál... s nem tudjuk, hogy e kérdésben akképp győzünk-e, ha veszítünk, vagy úgy veszítünk-e, hogyha győzünk? Másszor vallásokat állítunk sorba, hogy értünk vetélkedjenek, és eladjuk, elkockázzuk, amit kölcsönbe kaptunk. Ám kopog a vég, és megmutatja a legtöbbit, legszebbet: nekünk adván az elfogadás, befogadás kincsét! Aki e kinccsel bír, tudja, hogy

ugyanonnan jövünk, ugyanoda tartunk, s így helye van benne minden embernek, minden útnak és célnak.

- Miért mondod ezt – kérdezett.

- Mindegy milyen tájokról jöttünk, hány résszé törtek törzseink – odáztam el a válaszadást – mindegy milyen szép, vagy csúnya a történetünk! Mi vagyunk a történet, mi vagyunk az ország! Az sem lényeg, hogy igazak-e a legendák! A lényeg, hogy összetartanak egy népet, mert valósággá válnak a szívekben, s az emberek, szíveik által diktált cselekedeteiben! Ha mi nem érezzük az összetartozást, s nem valósítjuk, éljük meg szabírmagyságunkat, semmilyen törvény, de még a föld megléte sem teszi e környéket Magyarországgá!

- Mit akarsz ezzel, örömöm – szipogta.

- A szeretet túlcordult, már nem fér meg itt, a Földön. Hazatér a mennybe – válaszoltam, felkészülvén a szent elkerülhetetlenre.

- Érzem, szomorú lettél – mondta.

Mellére tettem a kezeimet.

- Azért beszélek ilyenekről, mert ideje lett, hogy elmondjam: míg nevelkedtél, én is döntésre jutottam. Jobb lettél nálam, te kell vezesd a családokat! Bírni fogod, két szív dobog majd benned; a tiéd és mostantól az enyém – szoltam, és azzal

kilöktem őt a körből, a hitetlenségtől kerekedő szemével együtt.

Elbotlott, oldalán ült, tagjait figyelte, rám tekingetett, nem halványodott.

- Átkomat... magadra vetted – puhatolódzott remegni kezdő szájjal.

- Esik – próbáltam másként intézni az ügyet – kell... azoknak a virágoknak.

- Hogyan... és miért – értetlenkedett.

- Ó, csak amíg benne nem vagy, addig várod... amíg el nem jön, addig gondolkodhatsz, miért is vállaltad, amit vállaltál – merengtem – amikor meglesz, csak állsz ott, és elszöknek az alkalmas szavak, csak a kimondhatatlan jelentésük marad.

- Miért – kiabálta, és hozzám lépve ütni kezdett.

Három pofont adott, nem nézte hová, azután csak áztunk tovább, csendben.

Ismét magamhoz szorítottam.

- Azt hisszük, a templomok mélye rejti a titkot, aztán kiderül, hogy maguk a templomok. A járásért jó lépni, s ami jó a létben: maga a lét az – simogattam – a csók a csókért, a tettek is önmagukért jók! Hagytam, hogy így legyen... talán, mert

szeretlek, magamnál is jobban, és ez a szeretet megmutatta, milyen is önmagukért tenni a dolgokat.

- Bár velem lettél volna azon a három napon is – gondolkodott el, s én mindjárt rávágtam:

- Veled voltam!

Zokogás kezdte rázni, hatalmasat dörrent, villant az ég, s egy percig hevesebben zuhogott, mintha odafönti lombokat ösztökélt volna a szél.

Velünk lakott a leghatalmasabb kín; a tisztítótűz.

Az a hely, a jelen, a lét valósága volt a tisztítótűz.

Eltűnődtem, vajon melyik gyötrőbb a lángjai két fő okozata közül: ha meghal, akit szeretsz, vagy ha érte kell halni?!

Elviselni, hogy nincs már, vagy őrá hagyni hiányunkat, maró hozadékul?

Tán könnyebb a halottnak... élni mindig nehezebb... valakiért.

- Eláslak, szentem! Fűszálon lélegezhetsz! Akkor fölötted zárul a kör – próbálkozott, de mondanom se kellett, elég volt nemet bólintanom ahhoz, hogy belássa, a körünk, nem a talajon futott, hanem mibennünk, mindenünkben.

- Fogd a kést, az övemet – rendelkeztem – és menj a fehér városba, táltosomhoz! Meséj rólunk, állj a helyemre, s kormányozd népemet! Eztűnök, az Elsőkhöz térek, te pedig

életben maradsz. Ne szomorkodj, csak a két világ határának ködje lesz majd köztünk! Ha hunyorítasz, a horizontra nézve mindig láthatod a szívem izzását! Az vezessen, s amíg nélküled leszek, odaát majd én is hunyorogni fogok – símogattam.

Ekkor homályosan kezdtem látni, aztán meggörnyedtem.

Térdemre tett tenyérrel támaszkodtam, s a feltámadó szelet figyeltem.

Kincsem ellépett tőlem, az övemért, késemért nyúlt, és elém állva mutatta felém.

- Magamba döföm e vasat, követlek, és a szélben együtt lebbenhetünk – remegte.

A kör újabbat moccan szűkültében.

- Ha utánam szöksz, ugyanoda kerülsz, ahonnan kijöttél – ágáltam – azt az átkot veszed vissza, ugyanazzal a bűnnel, és áldozatomat is semmissé teszed! Tanultál, felnőttél, hát légy magadhoz, hozzám méltó! Vidd az övet, eredj – zavartam, s erre, kétségbeesvén, teljeset fordult maga körül.

Esni engedte fegyveremet, nekem dőlt, úgy, hogy a sárba görnyedtünk.

Felült, én meg az ölébe hajtottam ősz, hosszú hajas fejem.

Ismét visszavakultam.

Már csak érezhettem... s éreztem is vénséges testemen végig: a szitaló s a körülünk felverődő eső játékát, társam selyemkezőnek simításait.

Zsibbadni kezdtek a lábaim meg az egyik, pocsolyába lógó, kunkorodott körmökkel ékes kezem is.

- Megteszem azt, amire kérsz... hozzád méltó leszek, szerelmem – ígérte.

- És, ne sajnáld, hogy így esett – csillapítottam – adj értelmet mindezeknek! Szeress! Emlékezz rám úgy, ahogyan a legjobbnak láttál! Bátor az, aki nem tudja honnan, hová megy! Nekem könnyebb teher: ismerős őrzőkhöz megtérnem! Nevetünk majd, ha megérkezem, és örvendünk azon, hogy így szerethettelek! A dolgok csak megtörténnek. Te lettél a történések értelme; így maradtál élve, így váltál önmagaddá! Sorsoddal egymásra találtatok. Elért a helyes kérdés, és szárba szökken benned a válasz. A lét véget ér, kicsi szentem... nem számít mikor, hogyan! Az élet maga számít! Vége szakad – köhögtem tovább – de mindaz, amit egymásnak adunk, beleíródik az ő nagykönyvébe! Ó, és ha mindenki mást mond is, rosseb legyen az egészszel... hát nem pont azért érdemes élni, hogy mi mégis igaznak higgyük ezt! Kicsiként azt gondoltam a sétáim egyikén: ha felvesszük a legszebb kavicsot,

nem lesz a parton többé a legszebb kavics. Aztán megértettem, hogy onnantól fogva más kavics válik a legszebbé helyette! Én furcsa formájú, lyukacsos kavics vagyok, látod, fenti ízlés szerint, ma mégis a legszebb... és biztos lehetek abban, hogy van angyal, akinek egyszer, mint nekem most, te leszel az!

- Te légy az angyal – igyekezett jobban hozzám érni.

Szólásra kellett használnom a pillanatokat.

- Királynőm – folytattam – most elmondom neked a keveset, ami még hiányoznék a koronád alól! A Föld a legfelső pokol. Íme, tudhatod már, miért hallgat, aki a valóságra talál... mert a valóság szörnyű, és e pokolból nem lehet az attól eredő rossz szájjal kijutni! Ahhoz a felsőbb világ, az emberibb ember képzelete szükségeltetik, ahhoz gyönyörködni kell, és mesét mondani! Királynő lettél. Egyszer hozzád térnek, megkérdeznek az emberek, egyre kérdeznek, s te nem győződ majd kiötleni, hogyan ne mondd el nekik mindezeket... hogyan mondj a tudva lévőik helyett sok szépséges mesét! Hiszem, állni fogod, mert bár kivételesek bírnak csupán eme ismerettel, te kivételes vagy! Te biztosan nem bünteted majd őket a világ, csakis a maguk bűneiért – nyugtattam, míg a semmi elől bújva jobban összehúztam magam.

- Veled vagyok – sírta előre-hátra hintázva, én meg tovább beszéltem.

- Nem kell sokat várni az embertől, elég, ha megérti: a világ arra tanít, hogy mindenben a jót akarjuk megkeresni! Nem dolgunk találni is... azt semmi sem kéri, mert a jó nem tőlünk lesz, hanem önmagában nyugszik! Csak annyit érz el, hogy meg akarják keresni, és máris betöltik hivatásukat! Jósolj szép világot, és lesznek, akik elhívják magukat a valóra váltására! Ha hegyek, folyók, cselszövés is választják majd el őket egymástól, szavadra, bensejük mélyén, mindig egy marad az ország!

Már alig éreztem gondoskodása ringató érintéseit.

Csak a szívünk dobolt, nagy reményeink szónokaként... azt még hallottam.

- Vérem, ugye te is hallod – nézett körül csodálkozóan mind az égtájak felé – ímé, az itt nőtt hegyek dobbanásainak hangja ez... és te vagy, akinek a szíve a sziklákéival egyként dobban! Te vagy az, és én leszek a hegyek sokadalma, örökké; Atilámmal várandós! Nagy hasamon a sarokcsillag lesz a köldök... ott érek majd össze az éggel, hogy méhembe szökhess, és a gyermekem lehess – ígérte nekem, de én már csak a számat éreztem, s a nyugodt könnyűséget.

Dobogott, dobogott a szívem, egyként a hegyével, egyként
Égszeműével, egyként a népemével.

Már értettem, tudtam a királyokat.

Már egyben láttam a világot.

Világossá lett az ismeret: a győzelemhez szeretni, ahhoz pedig
veszíteni kell tudnunk.

Elmondhattam volna neki, de hallgattam.

Még egy királynőnek is magától kell ama világosságra találnia,
melytől e holt szavak élővé válnak!

Csak megéltem a csendet, Égszemű jelenlétét, s a közös
perceket idézve, szerelemmel telten váltam magam is a világ
dobbanásaivá.

XI.

Villám csapott belénk, tőlünk távolodott a hangja.

Narancsos, azután lilásvörös örvényben lebegtem.

Sárkány jött, rám tekeredett, hétszer megpörgetett, végül elengedett, és zuhanni kezdtem.

Mindenütt dörrenések visszhangoztak.

Fény kezdte bántani a szemeimet, hunyorogva igyekeztem felnyitni őket.

Irdatlanul fáztam.

Hajnal volt, már hallgattak a dobogó kövek.

Égszemű jött felém a patak felől, sugárzón, aranyló palástban lépdelt.

Még meztelen voltam, talpra álltam, elé igyekeztem.

- Szerelmesem! Új nap ébredt, s mindketten itt lehetünk –
örvendeztem, és ő is boldognak látszott.

Akkor azonban fölém emelkedett, és nem várt módon nyilatkozott meg:

- Égszeműnek tudsz engem, jó harcos, ám ideje, hogy más néven is ismerj! Ishtar, Isi, Gaia, Mária, Ninti... és még sok név az enyém!

Értetlenkedve hallgattam, szólongatni akartam, mátkámnak becézni, átölelni.

- Hitvesemet, királynőnket... hová tetted – kérdeztem.

- Jelekért jöttél ide, s láthatod, meglelted a jelet – válaszolt – Égszemű? Én voltam, te lettél. Pap légy vagy vezér? Mostanra mindkettő te vagy! Ím, már emlékszel magadra, hisz' mindig is te voltál! Megint egygé teheted a törzseket... kívánságodra! Cserébe nekem kedvezel, s a helyén tartod, helyére teszed Rómát! Viszonzásul megregulázod, s uralni fogod a földeket, a Nyugati nagy tengerig! Ím... Égszeműt, kedves részemet, nem lehet kiváltani. Az ember... megmenthető önmagától, de a sorsától soha! Bennem, benned él tovább, a szeretetünk ereje által. Meg sem született volna, ha nem vagyunk, és nem élne most sem, ha nem éltetnénk. Mi voltunk, vagyunk, leszünk Égszemű, a jelek... minden! Én vagyok minden nő, te vagy minden férfi! Megtalálhatsz minden nőben, és én is megtalállak mindegyikük által. S most menj, légy végre uralkodó – mutatott a völgy felé – két consul jön tárgyalni, követségbe. Délebbre, az Ister jobb partján van egy sík, ahol Morava fogad. Oda küldelek, légy vezér, a lóról le se szállj, csak üzenj ultimátumot, és hozass vissza minden hunt a seregedbe! Bontsd fel a szövetségeket, hirdess harcot, s onnantól te leszel az, akivel békét kell kötni! Megismerted magad, Atilla, szabír-magyarok királya! Elvesztetek volna, ha magatok előtt semmik maradtok! Ám általad vissza találtok hozzám, ismét népemmé

lesztek. Hiszek bennetek, és tudom, hogy képesek vagytok a legnagyobb csodákká teljesedni, összefogni, és Nappá gyúlni, gyógyítani. Ha ilyenek lesztek, akkor bármilyen rossz, és romlott minőséggel is kerültök majd kapcsolatba, az a minőség általatok jobb önmagára ébred, és többre adatik. Mondd meg véreidnek, erősségükben legyenek kegyesek, és ne gyengeségükben! Erényben legyenek gondoskodók, ne félelmükben! A harc a lelkükért folyik; ne adják! Ha a nép bölcs, meg erős is, és erősségében kegyes, nem gyengeségében, akkor nem kell félnie, mert minősége felemeli a befogadottak minőségét. Az ellenségből barát lesz, a tompából értő, szelíd. Amíg áll a pokol, menteni ildomos. Ez lehet vállalásotok! Ha a nép lusta, és nem adózik tettekkel, folyamatos törődéssel, gondozással, gondoskodással, rendelkezésre állással, tevékeny jelenléttel, hanem csak úgy beengedi a hiénákat, akkor a hiénák értékrendje fog érvényesülni, és elterjedni. Ha lustaságán túl jut, és bölcsességgel, erőben, folyamatos jelenléttel tevékenyen nevel, törődik, csak akkor van egyedül esélye arra, hogy a hiénák megszelídülnek; hiénákból emberré teljesednek. Ha a nép nem bölcs, nem erejében kegyes, hanem tehetetlenségében, és gyámoltalanságában, legtöbb, hogy

jótevény, vagy kegyetlen, akkor az egyetlen dolog, amit megtehet, hogy megvédi határait, és elismeri a mennyei alapelvek megvalósítása terén megélt kudarcát. Kimondom, hát, a mennyei alapelvek megvalósításához bölcsesség, szeretet, tevékeny jelenlét szükséges. Ha ez nincs, nem marad más, mint elismerni az e téren vallott kudarcot, és várat építeni, és azt megvédeni, hogy legalább a jóság magjait megmenthessék egy potensebb generáció számára. A sorsfeladat adott számotokra, a hétpróba kever, és hat. Ha a szelében, viharában a nép kényelmességgel akarja megtartani az Ősök hagyatékát, akkor kimozdul alóla a Föld. Az állandóságnak, örökkévalóságnak, végtelenségnek a lélekben találják a helyét; a külvilágban azonban vihar van, földrengés van. Aki a lélekbe helyeződve szemléli, az alól kimozdul a külvilág. Amíg nem szent minden ember, addig nem javasolt az országok szűnni hagyása. Visszaélések ellen biztosíték az ország. Csak, ha szentek tanácsa kormányozna, lehetne határtalan egy Föld, országok nélkül... de akkor meg már azért nem kellene megszüntetni őket. Úgy látjuk, az országaitok megszüntetése rosszakarók idején nem ajánlott, jóakarók idején fölösleges. A testi jelenlét alapvonásainak számbavétele megtörtént. Ezek csak az út jegyei, és a személy számára

elmúlnak. Ám, amíg csak a személy számára múlnak el, de a nép velük kel, szenved, és fekszik, addig a szabad személynek megeső szívvel a népről gondoskodnia ildomos. Ha egy ember a lélekbe teljesedettként a valóságból szemlél, nem érintik ezek... azonban, míg járólényként itt lép, megeső szívvel a lények segítésére adja magát. Nem igénye a tett, hanem minőségéből adódóan jár-ke, és nyilvánul meg. Nem tesz, és mégis hat. A sors járólénye. Öreg király állapotú. Nincs itt, csak árad. Nem akar, csak jelen van, és minőségére tekintve alakulhat a nép. Nem parancsol, hanem gondoskodik, szeret. Nem szabályoz, hanem ő az élő törvény. Aki rá tekint, magát szabályozza a példája által. Térkép ó a mennybe, és a földi szenvedés lehető legkisebb fokúvá tételéhez. Ha világi dolgokkal foglalkozna, nem érintené, csak a földi szenvedés csökkentése érdekében bajlódna velük. Atila, kampóm, és ustorum! Fogadd jó kívánságaimat, és tudd, hogy mindig hittem benned, és örökké hinni fogok! Megébredted a tieidet! Országot örököltök, s ez így áll majd ezentúl minden időben! Utódaidban élsz tovább, s közülük egy kapja meg az Első Koronát. Az egek oltalma lesz rajtatok, mint elődeiteken, a kezdetektől. Bizony, csak harc és halál közül a harcot választjuk. Amikor lustaságunk okán a halál "erői" vannak

hatalmon, ez a harc csak fegyveres lehet. Amikor azonban, úr vagyunk a lustaságon, akkor az Élet, a Világosság van hatalmon, s akkor ez a harc nem kell, hogy fegyveres legyen. Elég a bölcsesség, a gondoskodás, a felmutatás, a nevelés, az örökítés, a hagyományozás. Elég a lélek, a szellem szabadságharca, az erény világozása. A legrosszabb esetért csak lustának kell lenni. A legjobb esethez elég elhagyni a lustaságot, és tevékenyen gondoskodni, szeretni. Az első esetben a halál áll ki a halál ellen, hasztalan. A második esetben az Élet áll ki a halál ellen, Életté válva azt. Az önmegváltást követően megéssz szívvel odafordultok a nagy megváltáshoz, és segítségül adjátok magatokat. Ám, erőtkben legyetek kegyesek, ne gyengeségekben! Ha csak harc és halál közül kell választanunk, a harcot választjuk. Ne engedjete a lustaságnak, és akkor nem kell eljutnotok odáig, hogy csak ezek közül választhatok! Szót fogadsz csak, érzem, de mikor már magadba is fogadod szavaimat, megleled a Hadúr kardját, és győzhetetlen leszel! Elindulsz, meg se állsz Róma falaiig! Megfosztván őket az élelemtől, fölégeted mind a fegyver-, s éléstáradat! Ne sajnálj senkit, nagyobb dolgokért rínak majd, mint azt beláthatnád! Te csak mozdulj, s én leszek, aki számol! A poklon mentek át majd, s a mennynek műveltek embert,

földeket! Nagy pusztát perzselj az érdek vallás, és a mennyei vállalás városai közé, hogy visszatérted után sokáig ne jöhessenek közel a folyóközhöz a rothasztó tanok! Keserű szájjal, nehéz szívvel vagdalkozol majd, de megvédelek, megtartom a tieidet, hiszen érettük, nekem áldoztad magad! Állj meg azonban Róma falai előtt; azt az egyet hagyd meg nekem! Ha nem volna, lenne helyette valami rosszabb! Nincsen ideje a nélküle is élő rendnek, amíg általa is be nem bizonyíttatik, hogy önmagát fojtja meg minden birodalom! Ha elfeleded ezt, szentet küldök hozzád, és emlékezni fogsz. Ha nagy bosszúságodban, és okát nem ismervén is megtartod ezt az intésemet, cserébe bennetek tartom a hatalmas ősök lelkét: a benne elrejtett, eredendően tiszta és nagy arany-tudást: Zab-Keve ember előtti igazát! Megtámogatlak, ha eltévelyednétek... majd amikor magyarjaitokkal együtt, megvívtátok nemzedékeitekre kiszabott harcaitokat! Te, és utódaid nagyapákká lesztek, s poklot nevelni kezdtek. S, emlékezz szavamra, mint cselekedjetek! A lelki kíntás - de nem verés páros károsabb, mint a pofon - de semmi lelki kíntás páros. A legkárosabb a verés - lelki kíntás páros. A legártatlanabb a semmi, de abból nem is lesz semmi. A leghasznosabb a törődés, foglalkozás, és a példa. A gyerek is, a

nép is példából, és törődésből ért, és tanul, és épül. Az észérvek, az idomítás állatoknak sem való, és pusztán a szív ébresztése pedig gyámoltalanná tesz. Ahhoz, hogy a gyermek erejében lehessen kegyes, és gondoskodó, ahhoz jó példát kell látnia, és ahhoz törődnünk kell vele. Ne félj lenni, és tenni! Óriások alszanak a földben, az egyikük Te vagy! Mint téged most, megpördíték, eszméltetek egy szendergő óriást! Felélesztem akkor a hegy gyomrában alvó jót. Feltárom előttetek a valódi Földre vezető ösvényt... s ti fogjátok azt a világnak visszaadni. Nem érted még, ifjú örömöm, hogy miért, ezért csak jóslatként mondom el neked: azokban az időkben, a megkeserítőitekkel kart karba öltve, velük vállvetve fogtok majd a következő korba lépni. Csak összefogva élhetitek túl. Az anyag császársága belátja majd, hogy semmit sem ér a lélek királysága híján. Tiéd lesz a nyár, utódaidé az ősz, s a betakarítás után eljön majd a tél is. Ám ahogyan szép fiam feltámadott a halálból, úgy fog eljönni rátok is harmadnapra a tavasz... és amiből ő származott, és amitől eredményes lökést tudott adni e kornak, ti is abból merítve, s attól származón járhattok akkor sikeresen a következőbe – így szólt, addig is hosszan, aztán rövid elgondolkodás után, gondoskodástól hímes hangon tovább folytatta – s, még te hitted, hogy nem

vagy nemes, nem tudsz élni, szeretni?! Édes gyermekem... nagyobb nehézség a királyságnál, hogy soha nem lesz nő, ki ily lelket, ekkora szerelmet akár csak észrevehet... nemhogy bánni tudjon vele, vagy fogadni s viszonzni tudja! Legyőzöd a földrészt, és megkegyelmezel neki... meghagyod, hogy jó úton járjon, s minden néptől arát veszel, hogy magadhoz öleld kontinensedet... mégis, annyi nő közül sem lesz egy, ki szádhoz, szemedhez, lelkedhez felérjen – beszélte lebbenve, anyai éllel, majd szigorúan felszólított – eszmélj, herceg! Menj! A folyam mentén, lóval, pár nap alatt lejuttok! Veled lesz Égszeműd, s mögötted oson medve-nagyapád! Mostantól én is örökké veled leszek – ígérte.

- Lovon – kérdeztem megkavarodva, újjáéledve... de akkor már nem láttam őt sehol.

Csak a hatalmas fájdalom maradt, és a latolgatni való holnap. Lehetséges-e élni egyáltalán... lélegezni a legfinomabb levegő... enni a legízletesebb éték... szeretni a legnagyobb, legszebb, legtöbb után? Lehet-e fölkelni, újra járni, mikor már talpad alatt érezhetted a mennyek talaját?

Álltam ott, a kijárt fű közti vízben, a kőrakás mellett, a holmimat markolva, szutykosan, saját bőrben dideregve... és nem láttam a végét.

Éreztem, testben soha sem lelek már nyugalmat.

Tudtam, úgy harcolok aztán, hogy nem lesz saját célom az elérték megtartásán túl... mégis, mert kell, menni fogok majd töretlenül, rendet vágni a magukat az elérendők délibábjával butítók sorai közt.

Tudtam, a halálomat kiérdemelni indulok, és hogy Égszeműt nem találhatom majd egyik nőben sem, csupán szétszórva, sokukban, egyes darabjait.

Akkor keményedett meg a szívem.

Együtt dobogott a sziklákéval, és a sziklák hirtelen Atilla szívévé lettek, Atilla szíve pedig sziklává változott.

Mélyet lélegeztem, hűtötte kicsit a sajgást... aztán mindkét oldalon megvágтам az arcomat, hadd lássa rajtam azután mindig a világ, hogy szerettem egykor, és meggyászoltam a szerettemet.

Harcosok jöttek, a tátosom küldte őket; sok lovas... sólymokat követtek.

Nehezen ismertek fel: földes, véres, mezítelen bolondot.

Lóra ültem, erős fehérre... harcba fordítottam fájdalommat, abba temettem Égi Anyánk szavait, és reménytelen szerelmemet.

Az a férfi már nem a jó fivér, hanem a korbács, a kard, a királyi Atila volt. Hazaindult... de a szíve nélkül, mert az túl nehézé vált ahhoz, hogy magával vigye.

Azt, hogy mit élt át, sosem tudták meg az emberek... így aztán nem is érthette őt soha senki.

A "hegy gyomrában alvó" Mátyásnak. Bori nagymama, és Ferenc bátyám emlékének, valamint a családomnak, és minden Égyszeműnek, Atillának...

Tisztelet az őseinknek!

Áldás hazánkra!

VÉGE

török-zselenszky tamás, Székesfehérvár 2007.